

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten och lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om utveckling av regionerna och strukturfondslagen upphävs och att det stiftas en ny lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten. Den nya lagen hänger samman med behovet av reformer under Europeiska unionens strukturfondsperiod 2014–2020 och med preciseringar av det nationella systemet.

Lagen ska tillämpas generellt på regionutveckling, och i den föreslås det bestämmelser om systemet för planering av regionutvecklingen samt om de myndigheter som utför regionutvecklingsuppgifter och om samarbetet mellan dessa. För planeringssystemets del föreslås inga nämnvärda ändringar. Utvecklingen av regionerna ska i praktiken fortfarande huvudsakligen basera sig på olika program. I lagförslaget finns det bestämmelser om beredningen av programmen och om deras huvudsakliga innehåll. Det viktigaste dokumentet, som styr hela systemet för utveckling av regionerna, kommer att gälla de av statsrådet för regeringsperioden angivna prioriteringarna i regionutvecklingen. Det är meningen att dokumentet ska innehålla de olika förvaltningsområdenas viktigaste mål för regionutvecklingen under regeringsperioden och åtgärderna i anslutning till detta. Statsrådets beslut är avsett att styra regionutvecklingen inom olika förvaltningsområden och landskap och samordningen av åtgärderna. För genomförandet av prioriteringarna kan statsrådet starta särskilda program. De ska i regel gälla flera förvaltningsområden än ett.

I regionerna föreslås landskapsprogrammet precis som för närvarande vara ett centralt regionutvecklingsdokument. Landskapspro-

grammet ska uppta utvecklingsmål som är baserade på landskapets behov och särdrag samt en beskrivning av de viktigaste projekten och samarbetsavtalen. I landskapet Lappland ska landskapsprogrammet innehålla ett avsnitt om samekulturen som bereds i samarbete med sametinget.

För regionutvecklingen ska det dessutom utarbetas ett nationellt strukturfondsprogram samt program som anknyter till det europeiska territoriella samarbetet och som delfinansieras med medel ur strukturfonden. Målen för, innehållet i och förvaltningen av dessa program regleras i stor utsträckning i Europeiska unionens lagstiftning men i den föreslagna lagen utfärdas närmare bestämmelser om de nationella krav som ska ställas på verksamheten. Behovet av lagstiftning om förvaltningen av strukturfondsprogrammen har minskat eftersom programförvaltningen har koncentrerats till arbets- och näringsministeriet.

Dessutom föreslås det i denna proposition en lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt. Lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde föreslås bli upphävd.

Den föreslagna lagen är avsedd att tillämpas på finansieringen av program och projekt som gäller regionutveckling. Enligt förslaget ska den tillämpas såväl på verksamhet som finansieras med nationella medel som på verksamhet som finansieras med strukturfondsmedel.

Utöver den nationella finansieringen och finansieringen via strukturfondsprojekt till landskapsförbunden ska lagen gälla finansie-

ringen av strukturfondsprojekt inom miljöministeriets, kommunikationsministeriets, undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområden. Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde föreslås lagens tillämpningsområde vara mer begränsat.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÄN MOTIVERING	6
1 INLEDNING	6
2 NULÄGE	6
2.1 Lagstiftning och praxis	6
Lagen om utveckling av regionerna	6
Strukturfondslagen	13
Lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde	14
2.2 Den internationella utvecklingen	14
2.2.1 Sverige	14
2.2.2 Norge	16
2.2.3 Danmark	17
2.2.4 Frankrike	19
2.3 Bedömning av nuläget	20
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	21
3.1 Målsättning	21
3.2 Genomförandalternativ	22
3.3 De viktigaste förslagen	22
Lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten	22
Lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt	24
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	25
4.1 Konsekvenser för statsfinanserna	25

4.2	Konsekvenser för företagen.....	25
4.3	Konsekvenser för myndigheterna.....	26
4.4	Miljökonsekvenser.....	26
4.5	Samhälleliga konsekvenser.....	27
	Konsekvenser för regionutvecklingen	27
	Konsekvenser för jämställdheten och jämlikheten	27
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN.....	28
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial.....	28
5.2	Remissyttranden och hur de har beaktats	28
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	29
	DETALJMOTIVERING	30
1	LAGFÖRSLAG.....	30
1.1	Lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten.....	30
	1 kap. Allmänna bestämmelser	30
	2 kap. Myndigheter och deras uppgifter.....	33
	3 kap. Programarbete.....	46
	4 kap. Förvaltning av strukturfondsprogram mellan medlemsstaterna	50
	5 kap. Särskilda bestämmelser	52
1.2	Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt.....	54
	1 kap. Allmänna bestämmelser	54
	2 kap. Stödförfarandet	57
	3 kap. Särskilda bestämmelser om projekt inom strukturfondsprogrammet	64
	4 kap. Särskilda bestämmelser	70

2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER.....	73
2.1	Lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten.....	73
2.2	Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt.....	74
3	IKRAFTTRÄDANDE.....	74
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING.....	74
4.1	Lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten.....	74
4.2	Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt.....	76
	LAGFÖRSLAG.....	77
	Lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten.	77
	Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt.....	93

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

En balanserad utveckling av regionerna med beaktande av deras särdrag har redan länge varit ett mål för Finland i syfte att trygga likabehandling av medborgarna. Även Europeiska unionen (EU) har som mål att jämna ut skillnaderna i utveckling mellan medlemsstaterna genom att styra de medel som EU förfogar över till de minst utvecklade sektorerna i medlemsstaterna.

Ett syfte med lagändringen är att den nationella regional- och strukturpolitiken och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik ska integreras till en effektiv helhet. Det är viktigt att se till att de nationella riktlinjerna för regionutvecklingen och Europeiska unionens region- och strukturfondsmedel leder i samma riktning. Avsikten är att komplettera och stödja den nationella regionutvecklingen genom Europeiska unionens regional- och strukturpolitik.

Finland har som mål att vara en aktiv och initiativkraftig medlem av Europeiska unionen. De dynamiska prioriteringarna i Europa 2020-strategin ska beaktas i strukturfondsverksamheten och tyngdpunkten flyttas mot åtgärder som främjar tillväxt, sysselsättning, kompetens och innovationer samt social rättvisa och miljösituationen. Prioritetsområdena är smart tillväxt, främjande av välfärd, förebyggande av social utestängning och hållbar utveckling för miljön.

Under perioden 2007–2013 uppgår de strukturfondsmedel som Finland får till ca 1,7 miljarder euro sammanlagt. Årligen betyder det ca 0,3–0,4 procent av utgifterna i statsbudgeten, ca 400 miljoner euro i medfinansiering från strukturfonderna och staten varje år. I praktiken genomförs alltså en betydande del av de åtgärder som påverkar regionutvecklingen med nationella medel. Närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) använder t.ex. ca 2,3 miljarder euro på det regionala planet varje år och regionförvaltningsmyndigheterna ca 130 miljoner euro. Europeiska unionen styr användningen av strukturfondsmedlen genom sin

lagstiftning men förutsätter att medlemsstaterna också har nationell lagstiftning i frågan.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om utveckling av regionerna

Lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) innehåller bestämmelser om de centrala målen för regionutvecklingen, systemet för planering av regionutvecklingen, de myndigheter och andra organ som ansvarar för det, programarbete, samarbetsavtal, övervakning av programmen, remiss- och förhandlingsförfarande och områdesindelningar.

Lagen tillämpas på utvecklingen av regionerna, på utarbetandet och genomförandet av planer och program för utveckling av regionerna samt på samordningen och övervakningen av dessa.

Det allmänna syftet med lagen är att skapa ett system för regionernas utveckling som baserar sig på växelverkan och nätverksbildning. Målet är att systemet ska skapa förutsättningar för en balanserad utveckling av de olika regionerna och för deras välfärd och ekonomiska tillväxt som baserar sig på hållbar utveckling. I denna lag har man utöver de allmänna målen även tagit med särskilda mål för utvecklingen av regionerna. I dem har man för att garantera ett omfattande regionutvecklingsarbete beaktat de olika förvaltningsområdenas prioriteringar i regionutvecklingen, vilket har engagerat olika sektorer i genomförandet av regionutvecklingen. Ansvaret för regionutvecklingen fördelas mellan staten och kommunerna. I landskapet svarar landskapsförbundet för regionutvecklingen i egenskap av regionutvecklingsmyndighet. I lagen anges det också att landskapsförbundet är en samkommun, som regionens kommuner ska vara medlemmar i.

Arbets- och näringsministeriet svarar för samordningen av beredningen av program med anknytning till regionutvecklingen. Det är arbets- och näringsministeriet som ska be-

reda de riksomfattande målen för regionutvecklingen (*målbeslut*). Ansvar för regionutvecklingen överfördes från inrikesministeriet till arbets- och näringsministeriet när det inrättades den 1 januari 2008. Arbets- och näringsministeriet (ANM) svarar för utvecklingen av regionalpolitiken i Finland och till centrala delar också för drivandet av den.

Arbets- och näringsministeriet ska i samverkan med ministerierna, landskapsförbunden och andra parter som är centrala med avseende på regionutvecklingen svara för beredningen av målbeslutet. Arbets- och näringsministeriet svarar i samverkan med ministerierna, landskapsförbunden och andra parter som är centrala med avseende på regionutvecklingen för samordningen av myndigheternas regionutvecklingsuppgifter och för samordningen, övervakningen och utvärderingen av beredningen och genomförandet av landskapsprogram och andra program som avses i lagförslaget, dvs. särskilda program och regionala strukturfondsprogram. Med andra ministerier avses de ministerier som anges i målbeslutet och som genomför åtgärder och tillhandahåller finansiering som påverkar regionutvecklingen.

I 7 § 2 mom. i den gällande lagen föreskrivs det om arbets- och näringsministeriets rätt att ge landskapsförbunden anvisningar. Anvisningarna är av teknisk karaktär, och de preciserar bestämmelserna i lagen eller i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av den. För tydlighetens skull har det ansetts motiverat att i lag utfärda bestämmelser om rätten att ge landskapsförbunden anvisningar eftersom landskapsförbunden inte tillhör arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde utan är samkommuner.

Delegationen för regional- och strukturpolitik ska enligt lagen samordna, prognostisera, övervaka, bedöma och utvärdera utvecklingen av regionerna och utarbetandet och genomförandet av planer och program för den. Delegationen finns i anslutning till arbets- och näringsministeriet, och närmare bestämmelser om dess sammansättning har utfärdats genom förordning av statsrådet. Medlemmarna består av företrädare för ministerierna, regionerna och de sociala partnerna, så partnerskapsvillkoren i Europeiska unionens

strukturfondsbestämmelser uppfylls. I delegationens uppgifter har tyngdpunkten legat på övervakning och samordning. Delegationen har övervakat beredningen av centrala nationella program och riktlinjer liksom även beredningen av programmen för Europeiska unionens strukturfonder, landsbygdsfonden och fiskerifonden. I denna uppgift har delegationen varit ett sådant partnerskapsorgan som EU avser. Dessutom har delegationen lett den lagstiftningsreform som gäller regionutvecklingen och även behandlat andra sektorslagstiftningsprojekt som påverkar regionutvecklingen. Det har setts som viktigt att delegationen har en möjlighet att påverka frågor under beredningen, före den politiska behandlingen av dem i ministerarbetsgruppen för förvaltning och regionutveckling. Delegationens ställning har blivit tydligare och starkare och verksamheten har blivit etablerad under de senaste åren.

I lagen finns det bestämmelser på en generell nivå om samarbetsgrupper som ska tillsättas för utvecklingen av regionerna. Samarbetsgrupper kan tillsättas för samordning av beredningen och genomförandet av särskilda program, principprogram eller andra regionalpolitiskt viktiga helheter samt för prognostisering, utvärdering och övervakning. Statsrådet tillsätter samarbetsgrupperna men arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar som gäller medlemmarna i en arbetsgrupp. Arbetsgrupper som avses i lagen har varit t.ex. stadspolitiska samarbetsgruppen och landsbygdspolitiska samarbetsgruppen.

Bestämmelser om landskapsförbundens uppgifter finns i 10 §. En viktig uppgift för landskapsförbundet är att svara för landskapets allmänna utveckling, och i denna uppgift samarbetar det med de statliga myndigheterna. Förbundet ska vidare svara för beredningen av landskapsprogrammet, genomförandeplanen för landskapsprogrammet och landskapsöversikten. Det deltar i de statliga regionförvaltningsmyndigheternas strategiska planering och styrning för att målen för regionernas utveckling ska bli beaktade. Närmare bestämmelser om förfarandet i anslutning till denna uppgift finns i lagarna om närings-, trafik- och miljöcentralerna och om

regionförvaltningsverken. Landskapsförbunden har vissa samordnings- och beredningsuppgifter i anslutning till regionala utbildningsbehov, trafiksystemplaner och naturresurser samt miljön. Landskapsförbundet utarbetar också en prioritetsordning för kommunernas och andra utbildningsanordnares projektförslag. Det har föreskrivits att landskapsförbundet ska tillsätta de regionala konstkommissionerna och idrottsråden. Genom lagen om Centret för konstfrämjande (657/2012) överfördes uppgiften att utse ordföranden för och de övriga medlemmarna i de regionala konstkommissionerna på konstrådet. I landskapsförbundens uppgifter har det ingått att främja samservice enligt lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007) samt främja samarbetet mellan kommunerna och landskapen och samarbetet med andra parter som är viktiga för utvecklingen av regionerna. Förbundet svarar också för samordningen av prognostiseringen i landskapet och utvärderar och följer utvecklingen av landskapet och dess olika delar. Det ska dessutom sköta internationella ärenden i anslutning till sina uppgifter. Vidare ska förbundet fullgöra sina övriga uppgifter enligt lagen om utveckling av regionerna. I de landskapsförbund där det finns både enspråkiga och tvåspråkiga kommuner ska det upprättas ett organ för trygghet av den språkliga servicen i landskapet.

Lagen innehåller bestämmelser om landskapsförbundens samarbetsområden, om uppgifter som samarbetet omfattar, om hur beslutsfattandet i samarbetsområdet ordnas, om förbundens gemensamma organ och hur det väljs och om avtal om samarbete samt skyldighet att samarbeta. I lagen finns det också bestämmelser om sådant samarbete mellan landskapen som inte sker inom ramen för samarbetsområdena. I syfte att få en start på systemet med samarbetsområden bildade man våren 2010 sex samarbetsområden för landskapsförbunden. Tre landskap (Birkaland, Mellersta Finland och Lappland) stannade utanför samarbetsområdena. För Södra Karelen och Kymmenedalens samarbetsområde inrättades det ett organ för samarbetet, medan de övriga regionerna ordnade sitt beslutsfattande genom överensstämmande be-

slut i landskapen. Samarbetet omfattar de uppgifter som anges i 12 § i lagen utveckling av regionerna och andra uppgifter i anslutning till regionutveckling eller planering på landskapsnivå som de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet har överfört på det i grundavtalet eller genom överensstämmande beslut. Typiska teman som landskapen behandlade i samråd 2010 och 2011 var strävan att påverka och sätta mål för regeringsprogrammet och statsbudgeten, samarbetsområdenas gemensamma projekt- eller förhandlingsförslag som skulle presenteras i genomförandeplanen för landskapsprogrammet, den trafikpolitiska redogörelsen och trafikpolitiska projekt samt riktlinjer för den nationella regionutvecklingen och EU:s kommande strukturfondsperiod. Samarbetsområdenas verksamhet och effekterna av dem har på det sätt som riksdagen förutsätter utretts som ett led i beredningen av redogörelsen om regionförvaltningsreformen.

Lagen om utveckling av regionerna innehåller grundläggande bestämmelse om landskapets samarbetsgrupp och om dess regionutvecklingsuppgifter. Uppgifter som gäller enbart strukturfonderna anges i 21 § i strukturfondslagen.

Landskapets samarbetsgrupp är en arbetsgrupp som inrättas för samordning av genomförandet av programmen för strukturfonderna och av de åtgärder som inverkar på utvecklingen av regionen. Gruppen arbetar under landskapsförbundets ledning. Bestämmelserna om dess medlemmar baserar sig på riktlinjerna för partnerskap i Europeiska unionens strukturfondsbestämmelser. Samarbetsgruppens ordförande utses av landskapsförbundets styrelse. Ordföranden ska vara en förtroendevald som avses i kommunallagen.

Lagen innehåller bestämmelser om ställningen för medlemmarna av samarbetsgruppen, om deras ansvar och om arvodet och ersättningar för inkomstbortfall. Landskapets samarbetsgrupp har ett sekretariat med företrädare för landskapsförbundet, medlemskommunerna och de statliga myndigheterna. Landskapets samarbetsgrupp ska bestämma sekretariatets sammansättning så att myndigheterna blir företrädare på ett jämbördigt sätt. Sekretariatets uppgifter omfattar beredning,

föredragning och verkställighet. Sekretariatet ska också inom landskapet samordna, granska och följa de projekt som finansieras av olika myndigheter och rapportera om dessa projekt till samarbetsgruppen. Samarbetsgruppen kan tillsätta en landsbygdssektion och andra sektioner. På beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet i landskapets samarbetsgrupp tillämpas kommunallagen (365/1995) och förvaltningslagen (434/2003). Landskapsförbundet fastställer en arbetsordning för landskapets samarbetsgrupp. Arbetsordningen ska innehålla bestämmelser om beredningen och föredragningen av ärenden och om beslutsfattandet samt om inrättande av sektioner och om deras närmare uppgifter. I projekt som är betydelsefulla med tanke på utvecklingen av landskapet ger samarbetsgruppen utlåtanden till den finansierande myndigheten. Om samarbetsgruppen inte har förordat finansiering får ingen finansiering beviljas för projektet. Ett positivt utlåtande från samarbetsgruppen är inte bindande för den finansierande myndigheten, om finansiären har vägande skäl till att inte bevilja finansiering. Dessa beslut som gäller samarbetsgruppens ställningstaganden får inte överklagas.

Lagens 3 kap. innehåller bestämmelser om programarbetet. Allt programarbete styrs av statsrådets beslut om de rikstäckande målen för regionutvecklingen (målbeslut). Det innehåller regeringsperiodens mål för regionutvecklingen och prioriteringar inom utvecklingsåtgärderna. I beslutet anges också vilka ministerier som ska planera verksamheten inom sitt ministerium med tanke på främjandet av regionutvecklingen. I dokumentet beslutar man även om särskilda program som ska genomföras och principbeslut som ska tillämpas under regeringsperioden. Myndigheterna ska i sin verksamhet beakta de rikstäckande målen för regionutvecklingen, främja uppnåendet av målen samt utvärdera resultaten av sina åtgärder från regionutvecklingssynpunkt.

Statsminister Jyrki Katainens regering beslutade den 15 december 2011 om de rikstäckande målen för regionutvecklingen. I beslutet finns det tre allmänna riktlinjer: 1. att förbättra regionernas konkurrens- och

livskraft, 2. att höja befolkningens välfärd och 3. att trygga en god livsmiljö och en hållbar regionstruktur. Dessutom lyfter målbeslutet fram specialfrågor som t.ex. att svara på plötsliga strukturomvandlingar, att förstärka metropolregionens konkurrenskraft, att säkerställa de stora stadsregionernas verksamhetsförutsättningar, att utveckla glest bebodda områden, att utveckla östra och norra Finland samt att ta vara på den nordliga dimensionen. Som centrala principer för regionernas utveckling betonas förmågan att upprätthålla en fortgående förnyelse, utnyttjandet av all potential och respekten för regionernas särdrag.

De ministerier som anges i målbeslutet ska för sitt förvaltningsområde utarbeta en tidsbegränsad regionstrategi som en del av planeringen av det egna förvaltningsområdets verksamhet. Redan i samband med den föregående lagberedningen konstaterade man att det finns ett behov av att stärka sambandet mellan förvaltningsområdenas regionstrategier och deras övriga planering. Utvärderingarna 2010 och 2011 av målbeslutet och regionstrategierna har visat att regionstrategierna som separata dokument vid ministerierna har blivit lösryckta texter med ringa faktiska verkningar. I det målbeslut som antogs 2011 sägs det därför att ministeriernas regionstrategier ska införas i förvaltningsområdenas övriga strategiska planeringshandlingar och i genomförandet av sektropolitiken, detta i syfte att förbättra effekterna av strategierna.

I lagen finns det bestämmelser om statsrådets särskilda program, genom vilka riktlinjerna i målbeslutet kan preciseras och iakttas. Ett särskilt program kan omfatta regionala planer, genom vilka det riksomfattande särskilda programmet genomförs. Dessa regionala programförslag ska samordnas med landskapsprogrammet. Under de senaste åren har sådana särskilda program varit kompetenscentrumprogrammet och programmet för regional sammanhållning och konkurrenskraft. Dessutom har det utarbetats sådana operativa program för landsbygds-, skärgårds- och stadspolitiken som gäller centrala politiska helheter.

Med kompetenscentrumprogrammet (OSKE) har man drivit en regional innova-

tionspolitik allt sedan 1994. För programperioden 2007–2013 har modellen för programmet ändrats till en regionalt inriktad klustermodell. Under programperioden har man starkare än tidigare betonat spetskompetens och utnyttjandet av den. Banden till den nationella innovationspolitiken stärktes i och med att arbets- och näringsministeriet inrättades. Det nationella målet för programmet är att skapa nya innovationer, produkter, tjänster, företag och arbetstillfällen som baserar sig på spetskompetens och att stödja specialiseringen av och arbetsfördelningen mellan regionerna. Slutrapporten om kunskapscenterprogrammet blev klar i början av 2013. Programmet avslutas vid utgången av 2013.

Det centrala målet för programmet för regional sammanhållning och konkurrenskraft (KOKO) var 2010–2011 att främja samarbetet mellan landsbygds- och stadsområden samt bildandet av nätverk mellan områden av olika slag. Delvis på grund av besparingar inom statsfinanserna avslutades programmet vid utgången av 2011 i stället för 2013, som det ursprungligen var tänkt. I programmets fyra teman – innovationer och kompetens, kreativa branscher, välfärd och Ryssland (företagens internationalisering) – kopplades det territoriella samarbetet till nationella strategier och andra programförfaranden.

Landskapsprogrammet är ett viktigt redskap för en omfattande regionalpolitik i landskapet. Det utarbetas av regionutvecklingsmyndigheten, dvs. landskapsförbundet, i samverkan med andra aktörer. Landskapsprogrammet ska uppta de viktigaste planerna som baserar sig på landskapets mål och möjligheter, samt andra väsentliga åtgärder. Landskapsprogrammet ska utarbetas med beaktande av landskapsöversikten, det rikstäckande målbeslutet, förvaltningsområdenas regionstrategier och andra program för landskapet. Landskapsprogrammet ska utarbetas så att dess effekter på regionförvaltningsmyndigheternas strategiska planering och styrning säkerställs. En genomförandeplan för landskapsprogrammet bereds varje år under ledning av landskapsförbundet. Planen innehåller förslag till de viktigaste projekten och andra åtgärder samt en plan för finansieringen av dem. De statliga regionförvalt-

ningsmyndigheterna har påförts en skyldighet att i sin verksamhet även beakta genomförandeplanerna för landskapsprogrammen och se till att genomförandet av planerna inte försvåras genom myndigheternas åtgärder. Ett mål var också att knyta landskapsprogrammen närmare till centralförvaltningens och regionförvaltningsmyndigheternas resultatstyrningsprocess.

Landskapsprogrammen för 2011–2014 utarbetades enligt ett redan etablerat förfarande, men i ett läge där statens regionförvaltning höll på att revideras. Målet var att så väl som möjligt samordna de nya regionförvaltningsmyndigheternas och landskapsförbundens strategiska planering för den kommande regeringsperioden. Landskapsprogrammen utgjorde ett centralt material när närings-, trafik- och miljöcentralernas strategidokument och strategiska resultatavtal utarbetades. Samarbetet och programarbetet hade mindre effekter på regionförvaltningsverkens planering, huvudsakligen på grund av karaktären hos deras grundläggande uppgifter. Landsbygdsverken har ansett att det är viktigt att ytterligare öka effekterna av och ställningen för landskapsprogrammen och genomförandeplanerna för dem.

Eftersom en ny fondperiod inleds inom EU beslutade man att tidigarelägga utarbetandet av de följande landskapsprogrammen. De nya landskapsprogrammen för 2014–2017 ska utarbetas samtidigt med beredningen av strukturfondsprogrammet, till mitten av 2014. Genomförandeplanerna för landskapsprogrammen har utarbetats årligen som regionalt samarbete mellan olika parter. Ett nytt drag i arbetet har varit samarbetet inom landskapens samsamarbetsområden. I syfte att främja det har samsamarbetsområdena varje år getts möjlighet att lämna centralförvaltningen gemensamma förhandlings- eller projektförslag som det behövs en dialog om med centralförvaltningen. Det har lämnats ungefär tio förslag varje år om olika temaområden. Ministerierna har kommenterat dem skriftligen, och delvis har det ordnats separata förhandlingar.

I 27 § i den lag som trädde i kraft vid ingången av 2010 finns det bestämmelser om beredningen av Europeiska gemenskapens

strukturfundsprogram. Genom en ändring av den 29 juni 2012 (393/2012) ändrades lagen för att motsvara beredningen av den strukturfundsperiod som börjar 2014. Det ska upprättas ett partnerskapsavtal med Europeiska kommissionen om anvisandet av finansiering till, målen för och genomförandet av program inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden. För upprättandet av avtalet svarar arbets- och näringsministeriet. För beredningen av ett operativt program som medfinansieras av strukturfonderna svarar arbets- och näringsministeriet i samverkan med andra ministerier, landskapsförbunden och andra parter som deltar i genomförandet av programmet. Utöver lagstiftningen i frågan ska de riktlinjer och regionala planer som anges i målbeslutet beaktas vid utarbetandet av programmet. Landskapsförbundet ska svara för beredningen av dessa regionala planer, som ska grunda sig på landskapsprogrammen och nationella riktlinjer från arbets- och näringsministeriet. Beredningen sker i samverkan med de statliga myndigheterna, kommunerna och andra sammanslutningar som deltar i genomförandet av programmet. För samordningen av beredningen av partnerskapsavtalet och det operativa programmet svarar delegationen för regional- och strukturpolitik. Statsrådet beslutar om att förelägga Europeiska kommissionen partnerskapsavtal och programförslag.

Under Europeiska unionens programperiod 2007–2013 genomförs det i Finland strukturfundsprogram enligt EU-målet regional konkurrenskraft och sysselsättning. Storregionen Östra Finland är en region med så kallat övergångsstöd, och därför har den i programmen vissa förmåner som är förknippade med denna särställning. Dessutom deltar Finland i strukturfundsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och i program inom gränssamarbetsdelen av det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet (EGPI CBS).

Strukturfundsprogrammen baserar sig på Finlands nationella strukturfundsstrategi, som syftar till att stärka Finlands nationella

och regionala konkurrenskraft med beaktande av de regionala särdragen och de centrala principerna för sammanhållningspolitiken. Strategin har följande fyra prioritetsområden: 1. att främja företagsverksamhet och företagens tillväxt och konkurrenskraft, utnyttja innovationer inom företagsverksamheten och främja små och medelstora företags internationalisering och nätverkande, 2. att främja innovationsverksamhet och nätverkande, stärka kunskapsstrukturerna och aktivera innovationsverksamhet mellan företag och forskningsanstalter, 3. att främja arbetskraftens kompetens, sysselsättning och entreprenörskap, främja möjligheten att få arbete och hållas kvar på arbetsmarknaden, förebygga utslagning, utveckla arbetsorganisationerna och främja samarbete mellan regioner och 4. förbättra områdenas tillgänglighet och villkor samt konkurrens- och attraktionskraft.

På det finländska fastlandet genomförs fem strukturfundsprogram inom EU-målet regional konkurrenskraft och sysselsättning (ERUF-programmen för Östra Finland, Norra Finland, Västra Finland och Södra Finland samt Fastlandsfinlands ESF-program). Prioritetsområdena 1, 2 och 4 realiserar med ERUF-program och område 3 med ESF-program.

Under programperioden 2007–2013 uppgår EU-finansieringen från strukturfonderna för Fastlandsfinlands program inom målet regional konkurrenskraft och sysselsättning till sammanlagt 1 589,7 miljoner euro av vilka Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) står för 974,3 miljoner euro och Europeiska socialfonden (ESF) för 615,4 miljoner euro. Dessutom finansieras operativa program med nationell offentlig finansiering som består av medfinansiering från staten och kommunerna. Den nationella offentliga finansieringen uppgår i fråga om ERUF-programmen för Östra Finland och Norra Finland till 50 procent och i fråga om ERUF-programmen för Södra Finland och Västra Finland till 60 procent av den offentliga finansieringen av programmen. Inom ESF-programmet uppgår den nationella offentliga finansieringen till 56 procent. Statens andel av den nationella offentliga finansieringen är sammanlagt 1 441,2 miljoner euro, varav

ERUF-programmens andel uppgår till 842,2 miljoner euro och ESF-programmens andel till 599 miljoner euro. En del av den nationella offentliga finansieringen kommer från den kommunala sektorn. Dessutom deltar företag och sammanslutningar i finansieringen av åtgärder som finansieras via programmen.

Inom målet europeiskt territoriellt samarbete stöds gränsöverskridande samarbete, mellanstatligt samarbete och interregionalt samarbete särskilt inom EU:s gränser. EGPI CBS-programmen är officiellt program på området yttre förbindelser, men de innehållsbara målen för dem hänför sig huvudsakligen till regionutveckling inom områdena vid unionens yttre gränser. Under programperioden 2007–2013 deltar Finland i genomförandet av nio program inom målet europeiskt territoriellt samarbete och tre program inom ENPI CBC-programmet. Den sammanlagda EU-finansieringen under programperioden 2007–2013 uppgår till 953,6 miljoner euro. Dessutom finansieras program med nationell offentlig finansiering som består av medfinansiering från staten och kommunerna.

Lagen innehåller bestämmelser om upprättandet av samarbetsavtal som hänför sig till regionutveckling. I dem kan det avtalas om genomförande av projekt eller andra åtgärder som ingår i ett program eller en plan. Graden av rättsligt bindande verkan hos ett samarbetsavtal kan variera särskilt beroende på föremålet för avtalet. Ett avtal som gäller genomförandet av ett enskilt projekt ska vara mer detaljerat än ett avtal som har karaktären av en avsiktsförklaring som behandlar genomförandet av ett program på ett mer allmänt plan. Dessa avtal har under de senaste åren använts i ökad utsträckning som regionutvecklingsinstrument bl.a. mellan staten och städerna. Inom olika förvaltningsområden har det utarbetats MBT-avsiktsförklaringar i anslutning till markanvändning, boende och trafikplanering och andra avsiktsförklaringar. För närvarande upprättas det tillväxtavtal om utveckling av stadspolitiken mellan stadsregionerna och staten. Det har setts som viktigt att avtalens ställning som en del av regionutvecklingssystemet förtydligas.

De program som avses i lagen ska följas och utvärderas. Programmen övervakas och

utvärderas med hjälp av de övervakningsuppgifter som anges i programmet. Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som svarar för övervakningen och utvärderingen. I praktiken har man i regel låtit utomstående bedömare under programperioden utföra utvärderingen av de program som anges i lagen, så att de iakttagelser man gör kan utnyttjas i slutet av programperioden och vid beredningen av följande period. Dessutom ingår förhandsutvärderingar i beredningen av strukturfondsprogrammen.

För att regionutvecklingen ska bli beaktad har lagen bestämmelser om ett remiss- och förhandlingsförfarande. Avsikten med det är att se till att det begärs utlåtande av landskapsförbundet, kommunen eller arbets- och näringsministeriet om planer som inverkar på regionutvecklingen. I praktiken tillämpas remissförfarandet regelbundet i regionerna i planering som sker myndigheterna emellan. I samband med större reformer som påverkar den regionala servicen och regionutvecklingen har det remissförfarande som avses i lagen under de senaste åren iakttagits t.ex. vid den reform som gällde arbets- och näringsbyråerna. Lagens syfte att konsekvenserna för regionutvecklingen ska bedömas redan när reformer bereds har dock inte alltid beaktats.

Lagen innehåller också bestämmelser om områdesindelningar. Statsrådet kan utse landets svagast utvecklade områden till stödområde I eller stödområde II på basis av deras utvecklingsbehov. Vid indelningen av områden i stödområden följs huvudsakligen indelningen i ekonomiska regioner. Arbets- och näringsministeriet fastställer indelningen i ekonomiska regioner. Statsrådet kan dessutom förklara sådana områden som drabbas av kraftiga minskningar i antalet arbetstillfällen eller andra omständigheter med en plötslig inverkan på regionens ekonomi som områden med akuta strukturovandlingsproblem. Lagen innehåller också bestämmelser om att förklara ett område som skärgårdskommun eller kommun med skärgårdsdelen.

År 2013 fanns det nio områden med akuta strukturovandlingsproblem. För tre av dem upphör denna status vid utgången av 2013, för två vid utgången av 2014, för tre vid utgången av 2015 och för ett vid utgången av

2016. Den marinindustriella sektorns status som en bransch med akuta strukturomvandlingsproblem upphörde vid utgången av 2012. Till de centrala kriterierna för att en bransch ska anses ha akuta strukturomvandlingsproblem hör det totala antalet förlorade arbetstillfällena och indragningarnas inverkan på sysselsättningen och näringsstrukturen i den ekonomiska regionen.

År 2013 finns det 67 ekonomiska regioner på det finländska fastlandet och tre på Åland. För närvarande finns det ingen ekonomisk region som består av en enda kommun. Under de senaste åren har indelningen i ekonomiska regioner ändrats bara till följd av kommunsammanslagningar men tidigare, på framställning av regionerna, också av andra orsaker.

Strukturfondslagen

Strukturfondslagen (1401/2006) tillämpas på de planer och program som medfinansieras ur Europeiska unionens strukturfonder, på utarbetandet och genomförandet av dessa planer och program samt på förvaltning, tillsyn och inspektion när det gäller finansieringen från strukturfonderna och motsvarande nationella medfinansiering med offentliga medel. Lagen tillämpas dock inte om någon annan lag innehåller bestämmelser som avviker från strukturfondslagen.

I lagen anges förvaltningsmyndighet, attesterande myndighet och revisionsmyndighet för det nationella strukturfundsprogrammet samt förmedlande organ och dessa myndigheters och organs viktigaste uppgifter. När lagen bereddes hade arbets- och näringsministeriet ännu inte inrättats och strukturfunds-uppgifterna fördelades mellan olika ministerier.

Strukturfondslagen innehåller detaljerade bestämmelser om olika myndigheters uppgifter och rättigheter. När arbets- och näringsministeriet hade inrättats koncentrerades förvaltningen av programmen till det ministeriet. I strukturfondslagen gjorde man dock bara de nödvändigaste ändringarna, som trädde i kraft 2010.

I lagen finns det också bestämmelser om rätten för de ovannämnda myndigheterna att

ge andra myndigheter anvisningar och föreskrifter. I praktiken är det bara förvaltningsmyndigheten som har utarbetat anvisningar för de förmedlande organen om olika frågor i anslutning till förvaltningen av ett program.

Lagen innehåller bestämmelser om övervakningskommittén för strukturfundsprogrammet, vars viktigaste uppgift är att försäkra sig om effektiviteten och kvaliteten vid genomförandet av programmet. Statsrådet utser övervakningskommitténs medlemmar när kommittén tillsätts. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i kommitténs sammansättning. Övervakningskommittén har ett sekretariat, och de myndigheter som är medlemmar i övervakningskommittén ska vara jämnt företrädda i sekretariatet.

Av de uppgifter som landskapets samarbetsgrupp har anges de som hänförs till strukturfonderna i strukturfondslagen. Bestämmelserna om samarbetsgruppens sammansättning, beslutsfattande och andra uppgifter har flyttats till lagen om utveckling av regionerna (1651/2009). Det sekretariat som samarbetsgruppen tillsätter ska sköta beredningen, föredragningen och verkställigheten av samarbetsgruppens ärenden under tjänsteansvar. Sekretariatet bereder och föredrar bl.a. omfattande utvecklingsprojekt och landskapens program och strategier för samarbetsgruppen. Sekretariatet följer de projekt som genomförs inom landskapet och rapporterar om dem till samarbetsgruppen. Landskapets samarbetsgrupp kan också utse separata arbetsgrupper eller sektioner till stöd för sekretariatet t.ex. i anslutning till landsbygdsfrågor, kompetens, sysselsättning och näringar, bedömning av konsekvenserna för jämställdheten och miljön, prognostisering eller enskilda sektorer som är viktiga för landskapet. I många landskap finns det också en separat projektgrupp som närmast behandlar projekt i anslutning till företagsstöd. I och med de separata arbetsgrupperna har sekretariatets roll i många landskap utvecklats i en mer strategisk riktning.

I strukturfondslagen finns det bestämmelser om förvaltningen av strukturfundsprogram mellan medlemsstaterna. Förvaltningsmyndighet för ett operativt program inom målet europeiskt territoriellt samarbete

är den myndighet eller sammanslutning som nämns i programdokumentet. Finländsk förvaltningsmyndighet kan vara ett landskapsförbund eller en finländsk gruppering som avses i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (554/2009). Förvaltningsmyndigheten har ansvaret för att det operativa programmet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning. Närmare bestämmelser om förvaltningsmyndighetens uppgifter finns i Europeiska gemenskapens lagstiftning. Om förvaltningsmyndigheten är finländsk ska den också fullgöra de uppgifter som den har enligt strukturfondslagen. Endast i fråga om programmet Mellersta Östersjön (Central Baltic) är förvaltningsmyndigheten finländsk, Egentliga Finlands förbund. Programmen för europeiskt territoriellt samarbete har en praxis för kontroll av ansökningar om utbetalning till projekt vilken avviker från andra program, dvs. kontroll på första nivån. I Finland har uppgifterna delats upp på så sätt att arbets- och näringsministeriet svarar för kontrollsystemet men oberoende revisorer som har konkurrensutsatts för projekten tar hand om revisionerna. Arbets- och näringsministeriet utser en kontrollant för projektet utifrån en ansökan från den organisation som genomför projektet.

Strukturfondslagen har detaljerade bestämmelser om de förmedlande organens uppgifter. Bestämmelserna är till största delen överlappande med de bestämmelser i statsunderstödslagen och andra stödlagar som gäller uppgifterna för de myndigheter som beviljar stöd. Lagen innehåller också flera bestämmelser om olika myndigheters inspektionsrätt. Dessa bestämmelser har huvudsakligen blivit obehövligen i och med att strukturfondsuppgifterna har koncentrerats.

Lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (1652/2009, *finansieringslagen*)

Myndigheter som beviljar stöd enligt finansieringslagen är arbets- och näringsministeriet, landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna. I lagen och den förordning av statsrådet som har utfärdats med stöd av den beskrivs närmare de stödordningar för vilka stöd beviljas. I lagen anges allmänna villkor för beviljande av stöd, t.ex. de krav som ska ställas på stödmottagarens ekonomiska ställning. Där finns grundläggande bestämmelser om ansökan om samt beviljande, utbetalning och återkrav av stöd. Utöver finansieringslagen tillämpas på beviljande av stöd statsunderstödslagen samt, i fråga om projekt som finansieras med medel ur strukturfonderna, Europeiska unionens lagstiftning i frågan och den med stöd av strukturfondslagen utfärdade statsrådets förordning om stödberättigande kostnader som medfinansieras av strukturfonderna (501/2011). Lagen innehåller särskilda bestämmelser om programmen för europeiskt territoriellt samarbete. Under denna programperiod har nationell medfinansiering från strukturfonderna vid sidan av arbets- och näringsministeriet också beviljats från andra förvaltningsområden, såsom miljöministeriet. Då tillämpas den stödlagstiftning på projektet som är tillämplig inom förvaltningsområdet i fråga.

2.2 Den internationella utvecklingen

2.2.1 Sverige

En viktig princip inom den regionala tillväxtpolitiken i Sverige är att stödja alla regioners inneboende tillväxtpotential och utnyttja den som en motor för nationell tillväxt. Strävan är att stödja tillväxt i hela landet, medan finansieringen dock koncentreras till glesbebyggda områden och områden med strukturella svagheter, särskilt i de norra delarna av landet. I och med den strukturomvandling som ägt rum när det gäller industrin och befolkningen har man börjat fästa allt mer vikt vid hur alla regioner i landet också i fortsättningen ska vara innovationskraftiga och socialt hållbara samt attraktiva för arbetskraft och företag.

I Sverige övergick man 2001 till en rikstäckande regional tillväxtpolitik, och sedan dess har målet hela tiden varit att stödja innovationer, regionernas förmåga till förnyelse, utbudet på arbetskraft, kunnskap, tillgänglighet och gränsöverskridande samarbete. Under senare år har även den sociala hållbarheten och regionernas attraktionskraft samt, i anslutning till det, tryggheten av serviceutbudet, bostadsproduktionen och en god livsmiljö tagits med bland målen. Även om man i Sverige tills vidare inte inriktar några särskilda politiska insatser på stadsregionerna, har man börjat fästa allt större vikt vid deras sociala utveckling och roll som motor för tillväxten.

De nationella resurserna för utveckling av regionerna har varit oförändrade i Sverige under de senaste åren, om än begränsade jämfört med andra politikområden som påverkar den regionala utvecklingen, såsom infrastruktur och utbildning. Inom den regionala tillväxtpolitiken försöker man därför få med också dessa politikområden i det regionala utvecklingsarbetet och samla resurserna. Även om största delen av regionutvecklingsåtgärderna genomförs med nationella medel, spelar EU:s strukturfondsprogram en viktig roll inom den regionala tillväxtpolitiken. Under programperioden 2007–2013 uppgår det finansiella bidraget till Sverige till 1,7 miljarder euro, vilket stöds med nationell finansiering till ett motsvarande belopp. I Sverige omfattar målet i fråga om konkurrenskraft och sysselsättning hela landet. Dessutom får de norra delarna av landet ytterligare stöd på grund av glesbebyggelse. En stor del av resurserna har inriktats på att stödja innovativa miljöer och kunskapsintensiva företag samt entreprenörskap.

De allmänna målen och ansvarsområdena för regionutvecklingen anges i förordningen om regionalt tillväxtarbete (2007:713). Dessutom har separata bestämmelser utfärdats om förvaltning av strukturfonder och strukturfondspartnerskap (*lag 2007:459 om strukturfondspartnerskap, förordning 2007:14 om förvaltning av medel från EG:s strukturfonder*). Mer detaljerade mål för den regionala utvecklingen finns i Sveriges nationella strategiska referensram för sammanhållningspo-

litiken, "En nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013" och i regeringens skrivelse från 2010, som kompletterar den. I den strategiska referensramen har arbetsmarknadspolitiken, den regionala tillväxtpolitiken och EU:s sammanhållningspolitik samordnats, vilket har stärkt samordningen av de olika politikområdena. Den regionala utvecklingsstrategin har motsvarande uppgift på det regionala planet.

I Sverige har departementet ansvaret för utformningen och samordningen av den regionala tillväxtpolitiken, och det är också förmedlare i förhållande till Europeiska kommissionen i frågor som gäller sammanhållningspolitiken och företagsstöd. Näringsdepartementet har det allmänna ansvaret för samordningen av och tillsynen över tillväxtpolitiken, medan Tillväxtverket och Tillväxtanalys ansvarar för administreringen av politiken. Tillväxtverket är förvaltningsmyndighet för de åtta regionala ERUF-programmen, och dess regionkontor ansvarar för administreringen av de olika programmen. ESF-rådet är förvaltningsmyndighet för det nationella ESF-programmet.

I Sverige innehas ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet och för administreringen av de regionalpolitiska programmen av länsstyrelserna, de kommunala samverkansorganen (som kan inrättas av regionerna och väljas av landstingen eller kommunstyrelserna att sköta länsstyrelsernas uppgifter) eller av regionfullmäktige som utses genom direkta val i Skåne och Västra Götaland. Sedan 2011 har kommunala samverkansorgan eller regionfullmäktige utsedda genom direkta val ansvarat för utvecklingsarbetet i 17 av 21 regioner. Härmed svarar det kommunala samverkansorganet för det lokala beslutsfattandet, med regional utveckling som särskilt uppdrag, och det har makt att besluta om användningen av de medel som har anvisats för regional utveckling. Dessutom blev regionerna Skåne och Västra Götaland permanenta 2011. I dessa pilotområden har regionerna övertagit ansvaret av länsstyrelserna. Liknande befogenheter har också regionerna Halland och Gotland fått.

Under senare tid har man även strävat efter att förtydliga vilken roll de många statliga myndigheter som deltar i utvecklingen av regionerna har, och vissa statliga myndigheter ska göra upp en intern strategi över deltagandet i utvecklingsarbetet på nationell och regional nivå. Dessutom har man strävat efter att förbättra samarbetet mellan olika regionala nivåer och sektorer genom att upprätta arenor för samverkan, t.ex. en plattform för konkurrenskraft (2010) och ett nationellt forum för konkurrenskraft, sysselsättning och entreprenörskap (2007).

I Sverige driver man en programbaserad tillväxtpolitik med hjälp av regionala utvecklingsprogram (eller regionala utvecklingsstrategier) som samordnar utvecklingsinsatserna i regionen. I egenskap av övergripande program och strategiska helheter samordnar de lokala, regionala och nationella utvecklingsåtgärder inom olika områden, t.ex. regionala tillväxtprogram, strukturfondsprogram och andra regionala program (*infrastruktur, miljö, kultur, landsbygd och kommersiella tjänster*) och aktiviteter (t.ex. samarbete inom en funktionell arbetsmarknadsregion). Även om regionala utvecklingsprogram utarbetas för varje län, varierar innehållet och genomförandet liksom även den regionala omfattningen av andra utvecklingsprogram (t.ex. program för landsbygdsutveckling och klusterprogram). Regionala investeringsstöd, sysselsättningsstöd och transportstöd är fortfarande de huvudsakliga stödformerna.

2.2.2 Norge

I Norge har utmaningarna inom regionutvecklingen traditionellt gällt glesbebyggda och perifera, svårtillgängliga områden. Det har dock uppkommit nya drag i utvecklingen av regionstrukturen. Under 2011 ökade befolkningen i alla regioner i Norge, främst till följd av den ökade invandringen, som inte bara har gått till centrum utan också till glesbebyggda områden. Dessutom håller naturresursernas betydelse för den norska ekonomin på att minska, samtidigt som exporten av tjänster, särskilt kunskapsintensiva, har ökat. För närvarande är bristen på kunnig arbetskraft inom många sektorer och regioner den

största utmaningen för den regionala utvecklingen.

Den norska regionalpolitiken är känd som en så kallad regional- och distriktspolitik. Inom den regionala delen av politiken strävar man efter att stödja utvecklingen i landets nordliga och andra glesbebyggda och perifera delar. Distriktsdelen har fokus på att främja tillväxt och innovationer i samtliga regioner, med skräddarsydda insatser. Även om utvecklingsåtgärderna omfattar hela landet är finansieringen starkt koncentrerad till glesbebyggda områden. Finansieringen av regionalpolitiken har varit så gott som oförändrad under de sju senaste åren. Av denna finansiering har dock andelen till landskapen (fylken) ökat, vilket visar att de har fått större ansvar.

I Norge utarbetas regionalpolitiska mål för varje regeringsperiod. Utbudet av kunskapsintensiv arbetskraft och en förbättrad matchning mellan kunnig arbetskraft och regioner med hög arbetslöshet ges allt större tyngd. Dessutom fäster man vikt vid en förbättrad trafikinfrastruktur i syfte att göra arbetsmarknaden tillgängligare, vid dem som står utanför den kunniga (högutbildade) arbetskraften och andra stadiets utbildning, vid utlokalisering av den offentliga förvaltningen och vid nivån på den offentliga serviceproduktionen, särskilt inom landsbygdsregionerna.

Eftersom Norge inte hör till EU har det ingen direkt nytta av EU:s sammanhållningspolitik. Landet deltar dock i 11 program inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Dessutom styr EU:s regler för statligt stöd flera traditionella regionstöd, som spelar en betydande roll inom problemområdespolitiken i Norge.

I Norge ansvarar centralförvaltningen för utvecklingen av regionerna, även om realiseringen av politiken till stor del har överförts på fylkena och vissa statliga myndigheter. Ansvaret delegeras årligen till fylken och myndigheter genom en skrivelse. I den åläggs de att handla inom ramen för budgeten. Där anges utvecklingsåtgärderna i stora drag, men det ges ändå en möjlighet att anpassa åtgärderna efter lokala behov. Medel för dessa åtgärder överförs till fylkena från

kommunal- och regionaldepartementet. Av de statliga myndigheterna spelar Innovasjon Norge en viktig roll i genomförandet av program inriktade på att utveckla företagsverksamheten. Medel för utveckling av industrin kanaliseras också via Selskapet for industrivekst (SIVA) och Norges forskningsråd (RCN).

På nationell nivå ansvarar kommunal- och regionaldepartementet för den regionala utvecklingen. Flera andra departement deltar också direkt eller indirekt i samordningen av politiken, och regeringens kommande ställningstagande kommer sannolikt att öka deras betydelse ytterligare. Regeringens underkommitté för regionutveckling, som inrättades 2005, ska förbättra samordningen av de olika politikområdena. Kommittén samordnar de åtgärder från regeringens sida som har betydande regionala konsekvenser och är med om att utforma målen för regionutvecklingen.

Norge har 429 kommuner och 19 fylken, vars fylkesting utses genom direkta val. Kommunerna och fylkena har samma förvaltningsstatus, och de övervakas av centralförvaltningen. Fylkenas roll accentuerades på 2000-talet som ett led i Ansvarsreformen, som inleddes 2003. Ansvar har överförts på fylkesförvaltningen, i synnerhet när det gäller utveckling av företagsverksamheten, huvudvägar och bredband samt regional forskning och utveckling. Utformningen av regionutvecklingsprogram och strategier hör också till fylkenas uppgifter. I uppgifterna ingår inte bara att genomföra nationella åtgärder utan också att stärka det kommunala samarbetet. Av innehavet i Innovasjon Norge har 49 procent överförts till fylkena.

Flera projekt syftar till att göra kommunerna attraktivare som arbetsplatser och bostadsorter eftersom de har ansetts spela en viktig roll i tryggandet av en balanserad boendestruktur.

I Norge består den regionala utvecklingen som helhet av instrument som omspannar hela landet eller har inriktats på perifera och svårtillgängliga områden. Fylkestingen svarar tillsammans med Innovasjon Norge, RCE och SIVA för den rikstäckande regionalpolitiken (den s.k. distriktsdelen). Tillsammans

genomför de åtgärder som syftar till att stödja innovationer och utveckla företagsklimatet. I dessa åtgärder ingår t.ex. det norska kompetenscenterprogrammet som stöder regionala industri- och kompetenskluster. Med tanke på den nationella utvecklingen av näringarna spelar också RCE och dess regionala program för forskning och utveckling samt innovationer (VRI-programmet) en viktig roll.

De direkta regionala stöden, investerings- och transportstödet, har behållit sin centrala roll som ett led i den politik som inriktas på landets nordliga delar och glesbebyggda områden (den s.k. regiondelen). Till de viktigaste instrumenten inom regiondelen hör dessutom en regionalt differentierad social trygghet, regionala risklån och riktade inkomstöverföringar till kommunerna. Vidare inriktas särskilda insatser på området Finmark och norra Troms. Regiondelen är ett led i den s.k. höga nordpolitiken som omfattar de tre nordligaste fylkena, dvs. Finnmark, Troms och Nordland.

2.2.3 Danmark

Skillnaderna i utveckling mellan olika regioner i Danmark är små, även om vissa regioner som ligger långt från de två största metropolområdena Köpenhamn och östra Jylland har blivit efter i den socioekonomiska utvecklingen. Därför koncentreras regionalpolitiken framför allt på att jämna ut skillnader inom regionerna. Den danska regionalpolitiken kan ses som en regional företags- och innovationspolitik, som emellertid gynnar landets mindre utvecklade, mer perifera delar.

Sedan 2003 har regionalpolitiken syftat till att samtidigt jämna ut regionala skillnader i utveckling genom att stödja perifera regioners utvecklingspotential, och främja tillväxt i alla regioner i landet. Även om regionutvecklingsprogrammen omfattar hela landet kan man bevilja mer finansiering i utvecklingsområden, och minst 35 procent av strukturfondsmedlen ska användas på ett sätt som gynnar perifera områden. Utvecklingsåtgärderna koncentreras till att stödja den regionala

företagsklimatet (t.ex. rådgivningstjänster, nätverk och klusterprojekt).

Eftersom regionalpolitiken utgör en relativt liten del av den nationella budgeten och även utnyttjar EU-medel, har nedskärningar i de offentliga utgifterna inte haft någon betydande inverkan på den. Dessutom har den nya center-vänsterregering som valdes 2011 visat sitt engagemang i regionala frågor genom att utse en minister med regionala frågor som särskilt ansvarsområde. Men strukturfondsmedlen kommer sannolikt att krympa avsevärt under programperioden 2014–2020, och det kan medföra ett tryck på ändringar i regionalpolitiken.

Danmark genomförde en reform av lokal- och regionförvaltningen 2007. Genom reformen minskade antalet kommuner från 275 till 98, och i stället för de 14 länen (amten) bildades 5 förvaltningsområden. Regionalpolitiken bygger på en lag om utveckling av företagsverksamhet (*Lov om erhvervsfremme L 47, 2005*). Enligt lagen och en preciserande förordning (*Bekendtgørelse om henlæggelse af beføjelser til Erhvervs- og Byggestyrelsen efter lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond*) ska vart och ett av de fem förvaltningsområdena inrätta ett regionalt tillväxtforum eller ett annat samverkansorgan, som kommer med initiativ till regionförvaltningarna i anslutning till regionutvecklingsåtgärder och rekommenderar strukturfondsprojekt för den nationella förvaltningsmyndigheten, som beslutar om finansieringen.

Tillväxtforumen är regionala utvecklingsmyndigheter. I deras uppgifter ingår det att bereda utvecklingsstrategier för affärsverksamhet i samarbete med andra offentliga aktörer. Forumen är samverkansorgan där de medverkande är utsedda av lokal- och regionförvaltningen, den privata sektorn och institutioner för forskning och utbildning. Forumen lyder inte under de regionala myndigheterna utan är direkt ansvariga inför närings- och tillväxtministeriet. Sammanlagt sex forum svarar för genomförandet av såväl regionala strategier som strukturfondsprogram.

På nationell nivå har den danska näringsmyndigheten (Erhvervsstyrelsen), som stöds av närings- och tillväxtministeriet, en viktig

uppgift att reglera och övervaka de regionala åtgärderna. Denna myndighet bildades 2012 utifrån den tidigare företags- och byggnadsmyndigheten, med syftet att koncentrera all reglering av den privata företagsverksamheten och den digitala infrastrukturen under en och samma organisation. Näringsmyndigheten är förvaltningsmyndighet i fråga om strukturfondsprogrammen och ansvarar för den strategiska integreringen av regionala och nationella åtgärder. Detta sker genom ett avtal om partnerskap för regional tillväxt (före 2012 gick det under namnet regionalt samverkansavtal). Avtalen förhandlas fram mellan de regionala forumen och ministerierna, som numera företräds av statssekreterarna (närings- och tillväxtministeriet, ministeriet för forskning, innovation och högre utbildning och stads-, bostads- och landsbygdsministeriet). Strävan med avtalen är att se till att regionerna och staten förbinder sig till gemensamma mål och åtgärder.

I Danmark är de två viktigaste rikstäckande programmen, vars finansiering dock har tyngdpunkten lagd på de perifera regionerna, programmet för regionala strategier och strukturfondsprogrammet. Programmen är nära kopplade till varandra när det gäller såväl genomförande och åtgärder som finansieringskanaler. Vart och ett av de sex regionala forumen är skyldigt att utarbeta en utvecklingsstrategi för företagsverksamheten som koncentrerar sig på fem målområden: IKT, entreprenörskap, mänskliga resurser, turism och perifera områden. Eftersom de regionala forumen och andra regionala myndigheter inte kan bevilja direkta stöd till enskilda företag, har strategierna tyngdpunkten lagd på utveckling av företagsklimatet. De regionala forumen genomför strategierna genom att ge rekommendationer till de regionala myndigheterna och den nationella näringsmyndigheten och genom att kanalisera strukturfondsmedel. Genomförandet av de nationella målen stöds i stor utsträckning med strukturfondsmedel. Särskilt stöd och rådgivningstjänster finns att få via de regionala tillväxtcentren (*Regionale Væksthuse*) och Fornyelsesfonden,

De danska strukturfondsprogrammen är mycket små med EU-mått mätt, vilket av-

speglar landets ringa storlek, relativa välstånd, små regionala och inre socioekonomiska skillnader samt ett effektivt inkomstfördelningssystem. De danska strukturfondsprogrammen är relativt flexibla, och sedan början av 1990-talet har de koncentrerat sig på att stödja innovationer och konkurrenskraft. Under programperioden 2007–2013 genomför Danmark nationella ERUF- och ESF-program som omspannar hela landet. Även om programmen har en nationell förvaltningsmyndighet, den danska näringsmyndigheten, är det regionala aktörer som driver enskilda projekt och de regionala tillväxtforumen som rekommenderar dem.

2.2.4 Frankrike

Skillnaderna i utveckling mellan olika regioner på det franska fastlandet är mycket små även om man fortfarande kan urskilja huvudsadsregionens historiska roll som motor för tillväxten. I Frankrike hänger de regionala utmaningarna t.ex. samman med strukturomvandlingen inom industrin, befolkningens stigande medelålder och det ringa antalet stora, internationellt sett betydande stadscentra.

Sedan 2000-talet har man med regionalpolitiken strävat efter att samtidigt stödja de regioner som har den svagaste utvecklingen, med snäva, riktade insatser, och alla regioners attraktionskraft och konkurrenskraft. Regionalpolitiken är till karaktären ett tvärsnitt av sektorspolitiken, och den syftar till att förverkliga en stor mängd mål. Variationen i fråga om målen framgår väl av ansvarsområdena för DATAR, som svarar för regionalpolitiken: att stärka den ekonomiska attraktionskraften, främja regionernas attraktionskraft och konkurrenskraft, stödja ekonomisk förändring, förbättra tillgängligheten, utvidga de regionala innovationsnätverken och stödja en hållbar och balanserad utveckling i landsbygds- och stadsområden. Så är det kännetecknande för den franska regionalpolitiken också att den är splittrad. Ansvar för administreringen av politiken ligger på flera ministerier och regionala nivåer, den omfattar ett stort antal teman utan någon klar prioritering och den är inte regionalt riktad, med undantag för de utomeuropeiska territo-

rierna och Korsika. Även EU:s sammanhållningspolitik är splittrad i Frankrike, och den har ingen stor synlighet.

Den regering som utsågs i Frankrike i juni 2012 har som mål att stödja en balanserad och hållbar ekonomisk utveckling, vilket t.ex. överföringen av DATAR till det nya ministeriet för bostadsfrågor och regional utjämningspolitik vittnar om. Regeringen strävar efter att ge regionalpolitiken en mer strategisk och enhetlig linje, då den nuvarande politiken har präglats av mångahanda mål och metoder och av fördelning av ansvaret på flera aktörer utan någon systematisk uppföljning av de nationella åtgärderna.

I Frankrike anges de regionalpolitiska målen i lagakraftvunna åtgärdsdokument, politiska ställningstaganden och beslut som har fattats i en ministeriekommitté för regional utveckling och attraktionskraft (*Comité interministériel d'aménagement et de développement du territoire et d'attractivité régionale*, CIADT). Ministeriedelegationen för regional utveckling och attraktionskraft (*Délégation Interministérielle à l'Aménagement du Territoire et à l'Attractivité Régionale*, DATAR) administrerar och genomför huvudsakligen sektorsvisa åtgärder i nära samarbete med den statliga regionförvaltningen (*préfets*). Prefekterna ska i sin tur samarbeta med de regionala regeringarna, vars roll har stärkts allt sedan 1980-talets decentraliseringslagar.

I Frankrike pågår en ständig debatt om ansvarsfördelningen mellan den nationella förvaltningen (inbegripet prefekterna och andra statliga företrädare i regionerna) och lägre förvaltningsnivåer, särskilt regional nivå. För närvarande drivs regionutvecklingspolitiken närmast genom samarbete baserat på vertikala förhandlingar mellan nationell nivå och statliga regionala myndigheter och på horisontella förhandlingar mellan staten och regionförvaltningarna.

Strukturfondsprogrammen samordnas av prefekterna under tillsyn av DATAR. Den regionala förvaltningen deltar dock aktivt i administreringen, t.ex. som förvaltningsmyndighet. ERUF-programmen förvaltas av utsedda sekretariat men de har kopplingar också till nationella åtgärder (särskilt till *Cont-*

rats de projets Etat-région, CPER). ESF-programmen har kanaliseras via regionala underprogram och till stora delar integrerats i de nationella institutioner som svarar för utbildning och social samhörighet. I genomförandet av programmen deltar en stor mängd förmedlande organ på olika nivåer.

De viktigaste nationella regionalpolitiska program som DATAR svarar för, dvs. regionstödet (PAT) och projektavtalen mellan staten och regionerna (CPER), är tätt kopplade till EU:s sammanhållningspolitik, t.ex. när det gäller programperioden. Statens tillväxtavtal och tillväxtavtalen mellan regionerna innehåller en lista över strategiska projekt. Avtalen ingås mellan enskilda ministerier och regioner. Finansieringen till 26 regionala och 10 överregionala avtal kommer från staten och regionförvaltningarna. Projektavtal delfinansieras även via strukturfondsprogrammen.

Frankrikes andel av strukturfondsmedlen uppgår till 14,4 miljarder euro under programperioden 2007–2013 (den motsvarande CPER-finansieringen uppgår till 30 miljarder euro). Hela Frankrike, med undantag för de utomeuropeiska territorierna, fullföljer målet konkurrenskraft och sysselsättning. Utöver det franska fastlandets 26 regionala ERUF-program och det nationella ESF-programmet har Frankrike fyra överregionala program som stöder bergs- och flodområden. Största delen av strukturfondsmedlen har kanaliseras till FoTU-verksamhet, innovationer och entreprenörskap men också till miljöskydd, riskförebyggande arbete och trafik. CPER är den huvudsakliga källan till medfinansiering av programmen.

Utöver de nationella regionalpolitiska instrumenten tillämpar man i Frankrike ett stort antal regionalt riktade åtgärder, såsom regionalt utvecklingsstöd (*Prime d'aménagement du territoire*, PAT), reindustrialiseringsstöd (*Aide à la réindustrialisation*, ARI), en fond för regionernas förmåga till förnyelse (*Fonds national de revitalisation des territoires*, FNRT) och åtgärder för geografiskt avgränsade områden såsom landsbygdsområden (*zones de revitalisation rurale*, ZRR). Utöver detta strävar man efter att stödja klusterbildning med hjälp av kompetenscentrum, cent-

rum för konkurrenskraft och företagskluster för landsbygdsområdena. Men med tanke på den ökande arbetslösheten och trycket på att minska de offentliga utgifterna kan det bli aktuellt att omvärdera metoderna och ändra riktningen på regionalpolitiken.

2.3 Bedömning av nuläget

I lagen om utveckling av regionerna och i strukturfondslagen ingår bestämmelser som gäller både samma ministerier och regionförvaltningsmyndigheter. Bestämmelserna i lagen om utveckling av regionerna gäller regionutvecklingsuppgifter på ett bredare plan, men de innehåller också vissa strukturfonds-uppgifter. Bestämmelserna i strukturfondslagen gäller i sin tur endast myndigheternas strukturfonds-uppgifter. Tillämpningen av parallella lagar på uppgifter som sköts av samma myndigheter har lett till att det har varit svårt att skapa en helhetsbild av regionutvecklingen. Den parallella tillämpningen av båda lagarna har också lett till oklarheter.

Det nuvarande systemet för regionutveckling är relativt etablerat. Systemet anses ha rätt många nivåer, och antalet dokument som ska upprättas är stort. Det har ansetts nödvändigt att minska antalet dokument eller att slå ihop dokument som hänför sig till varandra. Det att avtalsförfarandena de senaste åren knutits allt närmare till regionutvecklingssystemet har ansetts vara viktigt med tanke på hanteringen av regionutvecklingen som helhet och en effektiv användning av resurserna.

Vid planeringen av centralförvaltningen har det konstaterats vara nödvändigt att ta ett mera strategiskt grepp i fråga om de riksfattande målen för regionutvecklingen. Dessutom har man velat öka dess styrande effekt i förhållande till genomförandet av regionutvecklingen inom de olika förvaltningsområdena och även i förhållande till regionutvecklingen i regionerna. Utvärderingarna 2010 och 2011 av målbesluten och regionstrategierna har visat att regionstrategierna som separata dokument vid ministerierna har blivit lösryckta texter med ringa faktiska verkningar. Det har ansetts vara nödvändigt att bedöma vilka konsekvenser för regionutveckling-

en olika åtgärder inom förvaltningsområdena har redan i det skede när åtgärderna bereds. Vid beredningen av strukturella ändringar eller ändringar i tjänsterna ska man samarbeta med landskapsförbunden i de regioner som är föremål för reformerna.

På regional nivå har samarbetet mellan statens regionförvaltningsmyndigheter och landskapsförbunden fungerat väl, men man har önskat att arbetsfördelningen dem emellan förtydligas på författningsnivå. De nya uppgifter som i samband med statens regionförvaltningsreform har tilldelats landskapsförbunden har ansetts passa väl ihop med förbundens övriga uppgiftsbeskrivning. Det har inte framkommit några stora behov av att ändra förbundens uppgifter. Man har ytterligare velat stärka landskapsprogrammets ställning som ett dokument som samlar regionens utvecklingsåtgärder och styr regionutvecklingen. En sammanslagning av landskapsprogrammets genomförandeplan och landskapets samarbetsdokument till ett dokument har i praktiken redan gjorts i många regioner.

Bestämmelser om landskapets samarbetsgrupp finns förutom i lagen om utveckling av regionerna också i strukturfondslagen. Detta har försvagat sambandet mellan och samordningen av strukturfondsverksamheten och den nationella regionalpolitiken. Arbetet i landskapets samarbetsgrupp har i många landskap koncentrerat sig på frågor i anslutning till verkställandet av strukturfondsprogrammen, och den uppgift att samordna den nationella regionalpolitiken och strukturfondsverksamheten som arbetsgrupperna har haft ända från början har ägnats föga uppmärksamhet. Diskussioner om en överföring av bestämmelserna om landskapets samarbetsgrupper till lagen om utveckling av regionerna har förts i samband med tidigare reformer av den lagen. Vid den reform som trädde i kraft 2010 lämnades en del av bestämmelserna om samarbetsgruppernas uppgifter kvar i strukturfondslagen, som man då inte ville upphäva mitt under programperioden.

Man har velat stärka ställningen för landskapets samarbetsgrupper vid samordningen av genomförandet av målen för regionut-

vecklingen. Samarbetsgruppernas arbete borde dessutom bli mera strategiskt än för närvarande. Det har också ansetts att samarbetsgrupperna kan ha en mindre sammansättning när antalet regionförvaltningsmyndigheter har blivit färre. Man har velat stärka inriktningen av finansieringen och behandlingen av projekt i landskapets samarbetsgrupper i relation till de finansierande myndigheterna. Det har önskats att samarbetsgrupperna i ännu större utsträckning ska samordna utnyttjandet av olika finansieringsinstrument i synnerhet i projekt som har kopplingar till varandra eller i större projekthelheter.

En lättare förvaltning av strukturfondsverksamheten har varit ett centralt mål vid beredningen av förvaltningsmodellen för nästa finansieringsperiod. Det har beslutats att antalet förmedlande organ ska minskas och att bestämmelserna om dem ska göras flexibla. Överlag har man velat göra regleringen om strukturfondsverksamheten tydligare och lättare.

Det har önskats att regleringen om finansieringen av strukturfondsverksamheten ska harmoniseras mellan olika förvaltningsområden. Det har ansetts att en samtidig tillämpning av finansieringslagen och speciallagstiftning inom olika förvaltningsområden är otydlig och att detta till viss del har lett till olika tolkningar på olika håll i landet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Propositionen syftar till att klargöra och förenhetliga den nationella regionutvecklingen och förvaltningen av strukturfonderna och den lagstiftning som gäller dem.

I propositionen föreslås det att lagen om utveckling av regionerna och strukturfondslagen upphävs och att det stiftas en ny lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten. Den nya lagen hänger samman med de ändringar som föreslås under Europeiska unionens strukturfondsperiod 2014–2020 och med nationella revideringsbehov.

Målet är att få in det nationella systemet och EU-systemet samt bestämmelserna om programarbetet i en och samma lag i syfte att skapa klarhet i lagstiftningen. Behovet av lagstiftning om förvaltningen av strukturfondsprogrammen har dessutom minskat eftersom programförvaltningen har koncentrerats till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. När det gäller systemet för regionutvecklingen behöver det i allt större utsträckning tillämpade avtals- och förhandlingsförfarandet tas in som en tydlig del av planeringssystemet och de olika parternas roller förtydligas. Målet är också att strömlinjeforma och lätta upp planeringssystemet. På så sätt minskar den administrativa bördan och utvecklingsarbetets och utvecklingsåtgärdernas genomslagskraft ökar.

Det föreslås också en lag om finansiering av regionutveckling och vissa strukturfondsprojekt. Lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde föreslås bli upphävd.

Den föreslagna lagen är avsedd att tillämpas på såväl den nationella region- och landsbygdsutvecklingen som på verksamhet som medfinansieras med strukturfondsmedel. Lagens tillämpningsområde avses bli utvidgat så att den utöver finansieringen av strukturfondsprojekt i landskapsförbundens regi och strukturfondsprojekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde gäller finansieringen av strukturfondsprojekt inom miljöministeriets, kommunikationsministeriets, undervisnings- och kulturministeriets samt social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområden. Målet är att harmonisera bestämmelserna om strukturfondsfinansieringen med avseende på de olika förvaltningsområdenas strukturfondsverksamhet och minska den administrativa bördan för stödtagarna och förvaltningen.

3.2 Genomförandeanternativ

Att föra samman lagarna om regionutveckling och förvaltning av strukturfonderna till en enda helhet är ett alternativ som förtydligar läget. Det är också det alternativ som allmänt förespråkades i remissutlåtandena.

Strukturfondsverksamhet har samband med regionutveckling. Uppgifter i anslutning till detta utförs inom centralförvaltningen och i synnerhet i regionerna i huvudsak av samma aktörer.

Trots att systemet för regionutvecklingen är mångskiktat och till vissa delar svårt att gestalta omfattar denna proposition endast några enstaka förslag som avser ändringar av systemet och som syftar till att förenkla det. Förslag till en mer övergripande strukturell översyn av systemet kan ges först när det står klart vilka effekter kommunstrukturreformen och metropolreformen eventuellt kommer att ha på landsbygdsstrukturen och vilka konsekvenser övriga projekt under beredning, t.ex. projekten för att reformera statens regionförvaltning, kommer att ha.

Det mest ändamålsenliga alternativet med tanke på finansieringen av strukturfondsprojekten vore att sammanföra bestämmelserna om finansieringen av genomförandet av programmen i en enda lag som tillämpas oberoende av den verkställande myndigheten. För alla stödformers del är detta emellertid inte möjligt utan att samordningen med de nationella förfarandena försvåras.

3.3 De viktigaste förslagen

Lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

I lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten föreslås såväl lagens allmänna mål som de särskilda målen för regionutvecklingen bli reviderade så att de motsvarar förändringarna i omvärlden och lagens ändrade tillämpningsområde. Syftet är att skapa ett system för utveckling av regionerna som baserar sig på växelverkan och på en tydlig arbetsfördelning och gemensamma mål för de olika aktörerna. Syftet är också att samordna genomförandet av den nationella regionalpolitiken och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik till ett fungerande system. Genom förslaget förtydligas arbetsfördelningen mellan statens regionalförvaltningsmyndigheter och landskapsförbunden.

I förslaget preciseras arbets- och näringsministeriets uppdrag som det ministerium som ansvarar för regionutvecklingen. Det föreslås preciseringar av landskapsförbundens uppgifter. Enligt förslaget ska varje landskapsförbund svara för den egna regionens strategiska utveckling som helhet och i det syftet samarbeta med de aktörer som deltar i regionutvecklingsarbetet. Som en följd av det tillväxtavtalsarbete och programarbete som präglar stadspolitiken finns det ett växande behov av att öka och förtäta det samarbete som regionen har med de centrala städerna. Som ett nytt fokusområde i landskapsförbundens uppgifter lyfter man fram samordningen av de planer och utvecklingsåtgärder som avser kulturverksamhet. Samordningen blir mest konkret när den utgör en del av landskapsprogramarbetet.

Det föreslås ändringar i uppgifterna för landskapsförbundets samarbetsarbetsgrupp och i dess mandatperiod och sammansättning. Enligt förslaget ska samarbetsgruppen samordna genomförandet av de planer och avtal som påverkar utvecklingen av regionen och genomförandet av de nationella programmen och de program som medfinansieras av Europeiska unionen. Som mandatperiod föreslås kommunfullmäktiges mandatperiod, i stället för som hittills strukturfondsperioden. När det gäller sammansättningen av landskapets samarbetsgrupp föreslås en översyn så att olika parter ska vara heltäckande företrädare med tanke på regionutvecklingen i landskapet. Medlemmarna ska fortfarande bestämmas enligt partnerskapsprincipen i den allmänna förordningen om strukturfonder. I lagen ska det emellertid inte längre krävas att de olika parterna är jämnt företrädare. I sammansättningen av sekretariatet för landskapets samarbetsgrupp föreslås också en ändring på så sätt att det föreslås att sekretariatet ska bestå av de stödbeviljande myndigheterna, som ska vara jämnt företrädare. Det föreslås att landskapets samarbetsgrupp ska få en starkare ställning vid valet av strukturfondsprojekt som ska finansieras. Enligt lagförslaget kan den finansierande myndigheten inte avvika från samarbetsgruppens utlåtande enligt vilket ett projekt förordas, om den inte kan visa att beviljandet av stöd skulle strida

mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller att projektet inte svarar mot programmet. Det är meningen att förfarande med utlåtande ska tillämpas endast i fråga om de mest betydelsefulla projekten med tanke på utvecklingen av landskapet och i fråga om omfattande och enligt totalkostnadskalkylen stora projekt. Om den finansierande myndigheten inte har för avsikt att finansiera projektet trots att det förordats i utlåtandet, ska myndigheten utan dröjsmål underrätta landskapets samarbetsgrupp om detta och motivera sitt beslut. Ett projekt kan inte finansieras om det har presenterats för samarbetsgruppen och den har gett ett negativt utlåtande. Detta är fallet också för närvarande. Avsikten är också att stärka samarbetsgruppens ställning på så sätt att samarbetsgruppen ska godkänna genomförandeplanen för landskapsprogrammet.

I propositionen föreslås inga nämnda ändringar när det gäller planeringssystemet för regionutvecklingen. Det viktigaste dokumentet, som styr hela systemet för utveckling av regionerna, kommer att gälla prioriteringarna i regionutvecklingen, som statsrådet bestämmer för regeringsperioden (*regionutvecklingsbeslut*). Det är meningen att dokumentet även ska innehålla de olika förvaltningsområdenas mål och centrala åtgärder för regionutvecklingen under regeringsperioden. Avsikten är att dokumentet ska motsvara statsrådets nuvarande beslut om målen för regionutvecklingen men vara av en mer strategisk karaktär. Genom att de olika förvaltningsområdenas mål inkluderas i regionutvecklingsbeslutet kommer beredningsprocessen att strömlinjeformas i betydande grad. För att tydliggöra den styrande karaktären hos statsrådets beslut föreslås det att bestämmelserna om ministeriernas skyldighet att i växelverkan med arbets- och näringsministeriet bereda åtgärder som påverkar regionutvecklingen och bedöma åtgärdernas konsekvenser redan i beredningsskedet överförs till samma paragraf.

När det gäller innehållet i och uppgörandet av landskapsprogrammen, som hör till planeringen på landskapsnivå, föreslås inga nämnda ändringar. Avsikten är att programmet ska omfatta en beskrivning av de samarbets-

avtal genom vilka programmets mål genomförs. Sådana avtal är exempelvis tillväxtavtalen mellan staten och centralstäderna, som för sin del bidrar till att främja uppnåendet av de övergripande målen för landskapet. Det föreslås dessutom att det ska göras upp en genomförandeplan för landskapsprogrammet, där det anges hur landskapsprogrammet ska verkställas. Landskapsprogrammets genomförandeplan motsvarar till sitt centrala innehåll innehållet i landskapsprogrammets genomförandeplan och landskapets samarbetsdokument enligt den gällande lagen, med beaktande av de ändringar som den nya strukturfundsperioden medför. Till skillnad från det nuvarande förfarandet föreslås det att de tidigare två dokumenten ska bli ett enda dokument, som ska utarbetas vart annat år. Ändringen minskar den administrativa bördan. För att tydliggöra landskapsprogrammets ställning föreslås det att bestämmelserna om att landskapsprogrammet ska beaktas och myndigheterna i växelverkan ska bereda de åtgärder som påverkar regionutvecklingen ska sammanföras i en enda bestämmelse som gäller landskapsprogrammets ställning.

Det föreslås bestämmelser som klargör vilken roll och ställning de samarbetsavtal som utarbetas för att genomföra de i lagen avsedda programmen och planerna ska ha inom systemet för planering av regionutvecklingen. I det skede som avtalen bereds ska man säkerställa att de stämmer överens med målen i regionutvecklingsbeslutet och med det berörda landskapets utvecklingsmål. Dessutom ska de myndigheter som undertecknar avtalen beakta dem i de sina verksamhets- och ekonomiplaner. På så sätt säkerställer man fullföljandet av avtalen. Avsikten är att bestämmelsen ska tillämpas på avtal som anknyter till regionutveckling.

Paragrafen om områdesindelningar föreslås bli ändrad så att man frångår indelningen i ekonomiska regioner. Eftersom kommunstrukturen har förändrats och kommunerna har ett etablerat samarbete behövs inte längre någon indelning i ekonomiska regioner i det ursprungliga syftet.

I de bestämmelser som gäller strukturfundsverksamhet ska sådana ändringar göras som avser strukturfundsperioden 2014–2020

och som föranleds av Europeiska unionens lagstiftning. Avsikten är att de förvaltningsmyndigheter, attesterande myndigheter och övervakande myndigheter som ansvarar för förvaltningen och övervakningen av de nationella strukturfundsprogrammen ska namnges i lag. Till skillnad från den gällande lagen ska de förmedlande organen i fråga om strukturfundsprogrammen däremot inte namnges i lag. Vidare föreslås i lagförslaget preciseringar som gäller beredningen av program.

Som ett nytt program finns en europeisk fond som riktar sig till dem som har det sämst ställt. Inom det programmet ska arbets- och näringsministeriet vara medlemsstatens ansvariga organ. En annan ny verksamhetsform som föreslås inom strukturfundsprogrammet är hållbar stadsutveckling. Den baserar sig på bestämmelserna i artikel 7 i förordningen om ERUF. I Finland har man gått in för en nätverksbaserad verksamhetsform, där de städer som arbets- och näringsministeriet väljer ut tillsammans utarbetar en plan för hållbar stadsutveckling. Projekt som finansieras för att genomföra planen ska finansieras i enlighet med stadens framställning, om projektet uppfyller vad som föreskrivs i lagstiftningen på området och svarar mot strukturfundsprogrammet och den plan som de berörda städerna har utarbetat.

När det gäller förvaltningen av strukturfundsprogram mellan medlemsstaterna föreslås det att arbets- och näringsministeriet ska vara medlemsstatens ansvariga organ.

Lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfundsprojekt

Avsikten är att utvidga lagens tillämpningsområde när det gäller finansieringen av strukturfundsprogram. Utöver finansieringen av strukturfundsprojekt i landskapsförbundens regi och finansieringen av nationella projekt och strukturfundsprojekt ska lagen gälla finansieringen av strukturfundsprojekt inom miljöministeriets, kommunikationsministeriets, undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområden. Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde är lagens

tillämpningsområde mer begränsat. Enligt förslaget ska lagen inte gälla projekt enligt förslaget till lag om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet. Lagen ska inte heller gälla det innehållsmässiga genomförandet av projekt enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för statsfinanserna

Det är meningen att finansiera de stöd som avses i lagförslaget med anslag i statsbudgeten och medel ur Europeiska unionens strukturfonder. För dessa stöd ska det enligt förslaget varje år i statsbudgeten tas med en fullmakt att bevilja stöd enligt lagförslaget samt förslagsanslag för betalning av utgifter som orsakas av beslut som fattats under året i fråga och tidigare år.

För uteslutande nationella åtgärder i lagförslaget ska det reserveras nationell finansiering, som inte väntas medföra någon ökning av statens utgifter. Som nationell finansiering tilldelades landskapsförbunden 2013 sammanlagt 11,2 miljoner euro i landskapsutvecklingspengar, av vilka sammanlagt 6,9 miljoner euro riktades till den grundläggande finansieringen av nationella särskilda program och 4,3 miljoner euro utgjorde ospecificerade anslag för de särskilda programmen. Av landskapsutvecklingspengarna reserverades sammanlagt 0,6 miljoner euro för arbets- och näringsministeriet att användas till den nationella utvecklingen av särskilda program och till sådana nationellt viktiga regionutvecklingsprojekt som berör fler än en region. Det anslag som föreslås i budgetpropositionen för 2014 uppgår till 5,6 miljoner euro.

För landsbygdsutveckling anvisades i budgetpropositionen för 2013 2,3 miljoner euro. Det anslag som föreslås i budgetpropositionen för 2014 uppgår till 2,0 miljoner euro.

Finansieringen via strukturfondsprogrammet och den motsvarande nationella finansieringen bedöms minska avsevärt under programperioden 2014–2020. Finansieringen till Finland från Europeiska unionens strukturfonder kommer att minska med ca 27 procent jämfört med den pågående programperioden.

Under programperioden 2007–2013 uppgår finansieringen till Finland från strukturfonderna till 1,7 miljarder euro och under programperioden 2014–2020 till ca 1,4 miljarder euro. Med beaktande av den nationella offentliga medfinansieringen finns programfinansiering att tillgå till ett sammanlagt belopp av ca 2,9 miljarder euro. Siffrorna omfattar EU-finansiering och nationell medfinansiering av fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt till ett belopp av sammanlagt ca 25–27 miljoner euro under hela programperioden. Det uppskattade anslagsbehovet för förvaltningen av det operativa programmet inom ramen för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt motsvarar kostnaderna för 2,5 årsverken. De resurser som behövs för förvaltningen anvisas från anslaget för tekniskt stöd och genom intern fördelning av de berörda förvaltningsområdenas anslags- och årsverkesram.

Utöver den finansiering som används för projekten förutspås också det tekniska stödet från strukturfonderna för förvaltningen av programmet, t.ex. lön för personal, minska med ca 30 miljoner euro sammanlagt under programperioden. Besparingar uppkommer genom en effektivisering av verksamheten, övergång till ett elektroniskt förvaltningssystem och en minskning av det tekniska stödet. Det tekniska stödets andel av programfinansieringen uppgår till fyra procent under denna programperiod och beräknas uppgå till tre procent under den följande perioden. Genom dessa åtgärder kan medel inriktas på den egentliga projektverksamheten och på utveckling av regionerna.

Det bör anvisas tillräckliga anslag i statsbudgeten för förvaltningen av det operativa programmet inom ramen för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt. Det uppskattade behovet av anslag motsvarar kostnaderna för 2,5 årsverken.

4.2 Konsekvenser för företagen

Förslaget påverkar inte företagens verksamhet direkt, men det har indirekta konsekvenser för förutsättningarna att utveckla företagsverksamheten i och med att växelver-

kan, samarbetet och arbetsfördelningen mellan myndigheter och andra aktörer blir klarare. Via exaktare riktade åtgärder som baserar sig på olika aktörers gemensamma mål och via statlig finansiering eftersträvas en effektivare användning av resurserna. Genom förslaget ändras egentligen inte grunderna för hur den finansiering som påverkar regionutvecklingen ska riktas. Genom ett starkare samarbete mellan myndigheterna och bättre samordning av åtgärderna kan man åstadkomma en indirekt positiv effekt på företagets investeringar, forskning och utveckling samt innovationer och samtidigt förbättra företagets förutsättningar för internationalisering.

Företag kan delta i de projekt med regionalt utvecklingsstöd som ingår i förslaget. Förslaget innebär t.ex. en minskad administrativ börda för företag som deltar i nätverksprojekt eftersom det i finansieringslagen föreslås att Europeiska unionens förenklade kostnadsmodeller ska införas i stor utsträckning inom strukturfondsverksamheten. Dessutom är det meningen att huvudsakligen övergå till ett elektroniskt ansökningsförfarande inom strukturfondsprogrammet. Detta lagförslag innehåller inga förslag som har samband med direkta företagsstöd, utan bestämmelser om dem finns i arbets- och näringsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets lagstiftning om företagsstöd.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Förslaget innebär ingen nämnvärd förändring av uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna i frågor som har samband med regionutveckling och förvaltning av strukturfonderna. Landskapsförbunden ska fortfarande vara regionutvecklingsmyndigheter och förmedlande organ för strukturfondsprogrammen. I och med förslaget blir arbetsfördelningen mellan de statliga regionförvaltningsmyndigheterna och landskapsförbunden tydligare och procedurerna lättare, vilket minskar den administrativa bördan och ökar effekterna av statens åtgärder. Den ställning som centralstäderna i landskapen har accentueras i synnerhet när det gäller tillväxtavtalen med centralförvaltningen.

Det är meningen att ministerierna, med undantag för social- och hälsovårdsministeriet, bara i undantagsfall ska genomföra egna strukturfondsprojekt. Även närings-, trafik- och miljöcentralerna kan finansiera egna projekt, men bara i ytterst sällsynta fall. På grund av de krympande strukturfondsmedlen och det allmänna ekonomiska läget är det i fråga om närings-, trafik- och miljöcentralerna även i övrigt meningen att utveckla förvaltningen av strukturfonderna. Regeringen har för avsikt att koncentrera uppgifterna för de förmedlande organen för det nationella strukturfondsprogram som ska genomföras 2014–2020. I stället för 15 närings-, trafik- och miljöcentraler som nu ska bara fyra fatta myndighetsbeslut som gäller stödmottagare. Dessutom ska alla beslut om återkrav i anslutning till strukturfondsprogram koncentreras till en enda närings-, trafik- och miljöcentral. De uppgifter som hänförs till kundbetjäning ska dock finnas kvar vid alla närings-, trafik- och miljöcentraler. Avsikten är att ändringarna ska träda i kraft vid ingången av 2014.

4.4 Miljökonsekvenser

Lagförslaget har inga direkta miljökonsekvenser. Förslaget bidrar till ett bättre samarbete mellan myndigheterna och en bättre samordning av planeringen, vilket kan minska användningen av naturtillgångar. I och med att planeringen blir effektivare kan förslaget ha indirekta konsekvenser i form av en tätare regionstruktur och minskad trafik. Därigenom kan förslaget ha indirekta positiva effekter på mängden och sorten av utsläpp och avfall och på hanteringen av dem. Genom en effektivare planering kan man även minska de hot som riktar sig mot jordmånen, sjöarna och vattendragen, luften, klimatet – klimatförändringen inbegripen –, naturens mångfald och växtligheten samt de levande organismerna. Genom en effektivare planering kan man vidare åstadkomma en indirekt positiv inverkan på samhällsstrukturens utveckling och på skötseln av byggnaderna, landskapet, stadsbilden och det kulturella arvet. Förslaget kan den vägen anses ha indirekta

positiva konsekvenser också för människors levnadsförhållanden och trivsel.

Syftet med propositionen och de program som den omfattar är att utveckla regionerna på ett sätt som är hållbart också med tanke på miljön. Vid utarbetandet och genomförandet av de program som avses i lagförslaget har man ägnat uppmärksamhet åt miljöaspekterna. För landskapsprogrammen och andra program ska det göras miljöbedömningar. Syftet med dem är att redan när programmen bereds beakta näringsverksamhetens och trafikens konsekvenser för miljön. Även när Europeiska unionens strukturfondsprogram har utarbetats och genomförts har man uppmärksammat miljöaspekterna. För strukturfondsprogrammets del innebär det att i synnerhet frågor som gäller minskade koldioxidutsläpp ska beaktas.

I fråga om de projekt som finansieras ska, beroende på deras innehåll, likaså eventuella miljökonsekvenser och behovet av särskilda miljötillstånd utredas. Med hjälp av projektstöd kan man genomföra projekt som bidrar till att förbättra miljöns tillstånd, i enlighet med den närmare styrningen i det aktuella programmet.

4.5 Samhälleliga konsekvenser

Konsekvenser för regionutvecklingen

Ett centralt mål för propositionen är att inverka positivt på produktionen och sysselsättningen i regionerna och därigenom på deras konkurrenskraft genom att förbättra systemet för planeringen av regionutvecklingen och göra samarbetet mellan myndigheterna klarare. Ett mål är att öka effekterna av utvecklingsarbetet och därigenom förutsättningarna för näringsverksamhet och sysselsättning i regionerna. Avsikten är att genom planeringssystemet inverka så att finansieringen styrs särskilt till de svagast utvecklade regionerna i syfte att förbättra deras konkurrenskraft och därigenom också villkoren för de företag som är verksamma där. Ett ytterligare mål är att genom planeringssystemet trygga tillgången till service, även informationstjänster, särskilt inom de svagast utvecklade

regionerna och på den glesbefolkade landsbygden och i skärgården.

Konsekvenser för jämställdheten och jämlikheten

Förslaget ingriper inte i enskilda medborgares ställning och verksamhet i samhället. Det har således inga konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna eller för rättssäkerheten.

Genom förslaget tryggas föreningars och organisationers möjligheter att delta i planeringen av regionutvecklingen, och därigenom garanteras medborgarna möjlighet att delta i och påverka frågor som berör dem och deras livsmiljö.

Förslaget har inga direkta sociala konsekvenser, konsekvenser för hälsan eller konsekvenser för jämlikhet, barn och jämställdhet mellan könen. Planeringssystemet tar hänsyn till olika befolkningsgruppers behov i den helhet som regionutvecklingen bildar, och det syftar till att trygga tillgången till de tjänster som dessa grupper behöver. I syfte att säkerställa att jämställdheten mellan könen förverkligas ska särskild uppmärksamhet fästas vid att båda könen i lika stor utsträckning kan delta i verksamheten vid de organ som tillhör planeringssystemet.

I programarbetet i anslutning till regionutvecklingen uppmärksammas dessutom tillgodoseendet av båda könen och möjligheter. När programmen bereds ska de krav beaktas som den nationella lagstiftningen och Europeiska unionens lagstiftning ställer i fråga om främjandet av jämställdheten mellan kvinnor och män. Dessutom följer ministerierna regeringens jämställdhetsprogram för 2012–2015 vid beredningen av program. Konsekvenserna för jämställdheten av de program som avses i lagförslaget utvärderas både när programmen bereds och när de genomförs.

De som ansöker om stöd får inte särbehandlas på grund av kön. Detta gäller också annan jämlikhet i fråga om någons person, t.ex. religion och ursprung.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. Eftersom det är fråga om lagstiftning i anslutning till utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfonderna har många olika aktörer deltagit i lagberedningen.

Delegationen för regional- och strukturpolitik har verkat som en stödjande arbetsgrupp vid beredningen. Delegationens sammansättning följer Europeiska unionens partnerskapsbestämmelser. Ministerierna, landskapsförbunden, staten regionförvaltning och olika organisationer är väl företrädde i delegationen. Dessutom ordnades det ett informations- och diskussionsmöte om lagreformen för intressentgrupper den 17 september 2012.

Under de olika beredningsskedena har utkastet till proposition via delegationen för regional- och strukturpolitik varit uppe för kommentarer i landsbygdspolitiska samarbetsgruppen, stadspolitiska samarbetsgruppen och skärgårdsdelegationen. Utkastet till finansieringslag kunde kommenteras av alla närings-, trafik- och miljöcentraler och landskapsförbund i augusti 2013. Utkastet till proposition har också behandlats i företagsstödsdelegationen och delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Den 6 juni 2013 hölls det förhandling med sametinget i enlighet med sametingslagen (974/1995).

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

De föreslagna lagparagraferna i utkastet till proposition gick på remiss den 8 oktober 2013. Tiden för att lämna yttranden löpte ut den 22 oktober 2013. Det kom in 45 yttranden.

Yttranden lämnades av följande landskapsförbund: Södra Karelens, Södra Österbottens, Södra Savolax, Tavastlands, Kajanalands, Mellersta Finlands, Mellersta Österbottens, Kymmenedalens, Lapplands, Birkalands,

Norra Karelens, Norra Österbottens, Norra Savolax, Österbottens, Päijänne-Tavastlands, Satakunta, Nylands och Egentliga Finlands förbund. Av ministerierna lämnade försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet yttranden. Inom arbets- och näringsministeriet lämnades interna yttranden av avdelningen för sysselsättning och företagande och avdelningen för kunskapshandling. Dessutom kom det in yttranden från Landsbygdsverket, statens revisionsverk, Skatteförvaltningen, Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer och från landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR). Följande statliga regionförvaltningsverk lämnade yttranden: regionförvaltningsverken i Östra Finland, Lappland, Sydvästra Finland och Norra Finland. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har lämnat ett gemensamt yttrande. Dessutom har närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten, Tavastland och Egentliga Finland kommit med egna yttranden. Följande organisationer har lämnat yttranden: Finlands näringsliv rf, Centralhandelskammaren, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Finlands Kommunförbund och Finlands naturskyddsförbund rf. Dessutom har Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf och Akava ry lämnat ett gemensamt yttrande.

Vidare lämnade sametinget ett eget yttrande i samband med att det hördes i frågan.

Utifrån yttrandena om lagutkastet har propositionen preciserats bl.a. på följande sätt: I förslaget till lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten har man återinfört ett mål som gäller en balanserad utveckling av regionerna, vilket redan länge har varit ett mål inom regionutvecklingen. I detaljmotiveringen beskrivs de statliga regionförvaltningsverkens roll i regionutvecklingen. Ämbetsverkens roll i regionutvecklingen stärks i och med att man i början av 2014 kommer man koncentrera uppgifter inom undervisnings- och kulturverksamheten till regionförvaltningsverken. Också närings-, trafik- och miljöcentralernas

roll inom regionutvecklingen har förtydligats i detaljmotiveringen.

Beslutsfattandet i landskapets samarbetsgrupp har preciserats genom att projekt som är betydelsefulla eller enligt totalkostnads-kalkylen stora bestäms utifrån regionerna genom arbetsordningen för landskapets samarbetsgrupp i stället för genom förordning av statsrådet. Förvaltningsmyndigheten för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt ska utses genom förordning av statsrådet. I det utkast som gick på remiss föreslås det att Landsbygdsverket ska vara förvaltningsmyndighet, men frågan kräver ytterligare beredning.

I förslaget till lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt har man utifrån yttrandena infört en möjlighet att avvika från huvudregeln också betala ut stöd i förskott, om det är motiverat med tanke på genomförandet av ett projekt. Dessutom har det gjorts vissa andra preciseringar i lagförslaget när det gäller tillvägagångssätten inom finansieringsverksamheten.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses att bli behandlad i samband med den. Det är också meningen att lämna en proposition till riksdagen med förslag till lag om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet och lag om ändring av 12 kap. 10 § och 14 kap. 1 § i lagen offentlig arbetskrafts- och företagservice. Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet.

Vid jord- och skogsbruksministeriet bereds en proposition med förslag till lag om stödjande av landsbygdens utveckling. Avsikten är att den lagen ska ersätta lagen om stöd för utveckling av landsbygden (1443/2006). Dessa lagförslag innehåller bestämmelser som hänför sig till stödförfarandet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte. I paragrafen anges lagens syfte. Det föreslås att lagens syfte ska ändras så att det motsvarar den förändrade omvärldens krav bättre och beskriver lagens ändrade innehåll. I första meningen anges lagens centrala syfte. Det är meningen att i lagen beskriva systemet för utveckling av regionerna, de deltagande myndigheterna och andra centrala aktörer och arbetsfördelningen mellan dem som viktiga verktyg i utvecklingsarbetet. Ett fungerande system bygger på växelverkan och på en tydlig arbetsfördelning mellan olika aktörer. Målet är att verksamheten och aktörerna ska ha gemensamma mål. Dessa mål för regionutvecklingen beskrivs närmare i 4 §. I detta lagförslag är det också meningen att föreskriva om den allmänna förvaltningen av Europeiska unionens strukturfonder. Ett ytterligare syfte med lagen föreslås därför vara att samordna den nationella regionalpolitiken och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik till en fungerande helhet. En så omfattande samordning som möjligt av förfarandena i anslutning till den nationella regionalpolitiken och Europeiska unionens regionalpolitik leder till ett minskat behov av personalresurser och andra resurser.

Syftet med systemet med utveckling av regionerna är att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt som baserar sig på regionalt inriktad, hållbar utveckling. Den ekonomiska tillväxten har spelat en central roll i Finlands utveckling till en modern välfärdsstat. Den ekonomiska tillväxten är den faktor som bäst främjar sysselsättningen och människors välfärd. Det som bidrar till den ekonomiska tillväxten är särskilt befolkningens utbildningsnivå, investeringarna i företag och i forskning och utveckling samt tillgänglighet. Hållbar utveckling är utgångspunkten för alla mål och åtgärder som hänför sig till utveck-

ling av regionerna. Kontinuerlig förnyelse är grunden för regionernas utveckling. Regionutvecklingen och en reform av den förutsätter att systemet klarar av att förutse vilka ändringar som behövs och att genomföra dem. Syftet med systemet är att skapa förutsättningar för både välfärd och social sammanhållning. Välfärd består av flera faktorer på såväl samhällsnivå som individnivå. Sådana faktorer är utöver hälsa bl.a. levnadsförhållanden och uppehälle. Med social sammanhållning avses att det skapas jämlika och jämställda möjligheter och en trygg livsmiljö. Genom social sammanhållning är det meningen att förebygga marginalisering och utsatthet.

2 §. Tillämpningsområde. I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Enligt 1 mom. ska lagen tillämpas på utveckling av regionerna. Utveckling av regionerna, eller regionutveckling, är ett vitt begrepp som innefattar målsättningar i många former och på många plan och val av metoder för att nå målen. Som en väsentlig del i regionutvecklingen ingår dessutom de uppgifter som de myndigheter och andra aktörer som sköter den anknytande förvaltningen har.

Den föreslagna lagen ska dessutom tillämpas på beredningen, förvaltningen, utvärderingen, övervakningen och samordningen av nationella och med medel från Europeiska unionens strukturfonder finansierade planer och program för utveckling av regionerna.

Den föreslagna lagens tillämpning i landskapet Åland bestäms enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Inom landskapet Åland ska lagen inte tillämpas på ärenden där landskapet har lagstiftningsbehörighet enligt 18 § i självstyrelselagen. Inom de områden som berörs av programmen i lagförslaget är landskapet i huvudsak behörigt i lagstiftningsärenden. Till denna del ska den föreslagna lagen inte tillämpas i landskapet Åland. I fråga om de eventuella program som enligt självstyrelselagen omfattas av lagstiftningen i riket ska det genom en överenskommelseförordning enligt 32 § i självstyrelselagen föreskrivas om överföringen till

självstyrelsemyndigheterna av förvaltningsuppgifter i anslutning till programmet.

3 §. Definitioner. I paragrafen föreslås definitioner av sådana begrepp av central betydelse för lagen som inte definieras i paragrafen i fråga. Med region avses enligt 1 punkten ett sådant landskapsområde eller ett sådant verksamhetsområde för statens regionförvaltningsmyndigheter som avses i lagen om landskapsindelning (1159/1997). Vid riksomfattande verksamhet avses enligt den föreslagna lagen med region det finländska fastlandet.

I 2 mom. sägs det att strukturfonder avser Europeiska regionala utvecklingsfonden, nedan i lagen kallad utvecklingsfonden, och Europeiska socialfonden, nedan kallad socialfonden.

Med strukturfondsprogrammet enligt 3 punkten avses det operativa programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020.

I 4 och 5 punkten definieras begrepp som hänger samman med beredningen av program. Med regionala planer avses en regionalt inriktad beredning av program under ledning av en regional organisation. En regional plan kan vara en del av beredningen av ett nationellt program, t.ex. en plan i anslutning till det strukturfondsprogram som utarbetas för perioden 2014–2020 eller till den regionala beredningen av ett särskilt nationellt program. Med nationella teman avses riksomfattande mål och verksamheter som ingår i ett program och med vilka riktlinjer för ett programs innehåll kan dras upp. Temana ska basera sig på ministeriernas gemensamma beredning utifrån förvaltningsområdenas centrala strategier och komplettera dem. De nationella temana ska inte omfattas av det regionala beslutsfattandet, men landskapets samarbetsgrupper kan ge utlåntanden om dem på det sätt som föreslås i 28 § 3 punkten.

Strukturfondsmedel som avses i 6 punkten är medel från regionutvecklingsfonden och socialfonden.

Med förmedlande organ enligt 7 punkten avses en myndighet som förmedlar strukturfondsmedel och för en förvaltningsmyndighets eller attesterande myndighets räkning ut för uppgifter som hänför sig till stödmotta-

garna. Huvudsakligen handlar det om uppgifter i anslutning till beviljande av stöd.

Med allmänna förordningen enligt 8 punkten avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

4 §. Målen för regionutvecklingen. I paragrafen anges målen för regionutvecklingen. Det allmänna syfte med lagen som anges i 1 § kompletteras genom de mål för regionutvecklingen som föreslås i denna paragraf. Det är meningen att precisera målen så att de motsvarar förändringarna i omvärlden såväl nationellt som inom Europeiska unionen. Dessa mål för regionutvecklingen ska preciseras till en nivå som motsvarar den praktiska verksamheten och förverkligas i olika program och planer.

Det första mål som föreslås är att stärka en balanserad utveckling av regionerna samt deras nationella och internationella konkurrenskraft. En balanserad utveckling av regionerna med beaktande av deras särdrag har redan länge varit ett mål för regionutvecklingen. Målet motsvarar 1 § i den gällande lagen. Dessutom motsvarar målet att stärka såväl den nationella som den internationella konkurrenskraften 4 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen. Den finländska samhälls-ekonomins och de finländska företagens omvärld är internationell. Det väsentliga är att få till stånd en ny tillväxt baserad på hållbar utveckling genom att förnya näringsstrukturen och göra den mångsidigare. I och med att resurserna för regionutveckling minskar måste effekterna av olika åtgärder höjas. Det är också viktigt att förbättra verksamhetsförutsättningarna i anslutning till entreprenörskap och företagsverksamhet. Detta förutsätter nya slag av samarbetsformer, nationellt och internationellt nätverkande av de regionala

aktörerna och ett bättre utnyttjande av Finlands starka sidor med tanke på konkurrenskraften. Finland behöver innovationskluster av internationell standard. De stora stadsregionerna spelar en viktig roll som genomförare av den nationella innovationsstrategin och som grogrund för innovationer. För skapandet av attraktiva innovationskluster tillämpas ett förhandlingsförfarande som främjar samarbetet och en samordnad användning av resurser mellan stadsregionerna och centrala statliga aktörer. Tillväxtavtal bereds mellan de största stadsregionerna, staten, högskolorna och andra centrala aktörer. Målet är att stärka städernas tillväxtfrämjande effekt i den egna regionen och samtidigt i hela landet. Faktorer som ökar regionernas konkurrenskraft är bl.a. produktivitet, humankapital, innovationskraft och ett områdes tillgänglighet.

Det andra mål som föreslås är att på ett hållbart sätt stärka regionernas näringsstruktur och göra den mångsidigare och att främja den ekonomiska balansen.

Finlands näringsstruktur har varit mycket industribetonad men strukturen förändras hela tiden. Tjänsternas betydelse har ökat stadigt. Även andra nya, växande sektorer, t.ex. i anslutning till kultur, kreativa sektorer, turism och miljö, måste stödjas för att Finlands näringsstruktur ska kunna stärkas och göras mångsidigare. Hållbar utveckling är utgångspunkten inom all verksamhet. Den hållbara utvecklingen innefattar ekologisk, social, etisk och ekonomisk hållbarhet. Man strävar efter ekonomisk balans genom att främja en stabil utveckling inom ekonomi, sysselsättning och företagsverksamhet.

Det tredje målet är att främja en hållbar sysselsättning samt befolkningens kompetens, lika möjligheter och sociala delaktighet. Hållbar sysselsättning försöker man nå genom att påverka tillgången och efterfrågan på arbetskraft. Genom mångsidig och högklassig utbildning skapas det förutsättningar för en starkare kompetens, innovationskraft, kreativitet och förnyelse. De förändringar som den nya näringsstrukturen kvalitativt och kvantitativt sett har medfört för kompetensens del ställer stora krav på ordnandet av utbildningen. Därför är det viktigt att stärka

samarbetet mellan dem som svarar för ordnandet av utbildningen och de regionala myndigheterna, universiteten och andra läroanstalter samt näringslivet. Det har blivit allt viktigare att prognostisera utbildningsbehovet. En strävan med alla regionutvecklingsåtgärder är att minska ojämlikheten och främja allas rätt att delta, utvecklas och få service. Mångfald som bygger på olikhet ska ses som en utnyttjbar resurs. I den sociala delaktigheten ingår att delta i samhället och leva som en del av det. Med social delaktighet som ett regionutvecklingsmål avses i synnerhet deltagande i arbetslivet. Motsatsen till social delaktighet är social utslagning. Med utslagning avses att man hamnar utanför den samhälleliga verksamheten. Ökad delaktighet kan innebära såväl aktivering av individen som ökade möjligheter till delaktighet och deltagande i samhället.

Det fjärde målet är att minska skillnaderna i utveckling mellan och inom regionerna. Dessutom vill man sporra till utnyttjande av tillgängliga resurser. Åtgärder som minskar skillnaderna i utveckling kan t.ex. vara att trygga infrastrukturen, tillgången till olika former av service och tillräckliga informations- och kommunikationsförbindelser inom en region. Att utveckla lämplig företagsverksamhet för en region och tillhandahålla den utbildning som behövs är viktiga sätt att minska skillnaderna i utveckling mellan regionerna. De största problemen för regioner som har blivit eller håller på att bli efter resten av landet i utvecklingen är arbetslöshet och utslagning. Olika resurser måste börja utnyttjas effektivare.

Det femte målet är att utveckla regionernas starka sidor och höja deras specialiseringsgrad samt främja deras kultur. Regionerna är olika, och det bästa resultatet inom regionutvecklingen nås om varje region identifierar sina egna starka sidor och specialiserar sig på dem. När en region specialiserar sig på sådant kunnande och utnyttjande av kunnandet som den tack vare sin näringsstruktur och sina förutsättningar har en grogrund för, stärker regionen sin konkurrenskraft.

Det sjätte mål som föreslås är att förbättra livsmiljöns kvalitet och främja en hållbar region- och samhällsstruktur. Livsmiljön består

av konstruerad miljö och naturmiljö. Livsmiljön innefattar också sociala och funktionella faktorer som inverkar på livskvaliteten och levnadsförhållandena. En god livsmiljö bildar en helhet där olika befolkningsgrupper har möjlighet att ordna sitt dagliga liv på ett smidigt sätt och att bo, arbeta, anlita tjänster och ha hobbyer och idka friluftsliv men också kan ha en privat sfär. Livsmiljön påverkas bl.a. genom planläggning och styrning av byggandet.

5 §. Ansvar för regionutvecklingen. Staten och kommunerna ska också fortsättningsvis ha ansvaret för regionutvecklingen. Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna och dessutom närmare bestämmelser om uppgifterna. Landskapsförbunden ska precis som för närvarande för kommunernas del svara för regionutvecklingen i landskapen. I denna uppgift är landskapsförbundet regionutvecklingsmyndighet. Regionutvecklingsmyndighetens uppdrag omfattar ett allmänt ansvar för utvecklingen av landskapet. Landskapsförbundets uppgifter anges närmare i den föreslagna 17 §. Till sin juridiska form är landskapsförbunden sammkommuner som det är obligatoriskt för regionens kommuner att vara medlemmar i.

I 3 mom. finns en beskrivning av närings-, trafik- och miljöcentralernas ställning inom regionutvecklingsystemet. Närmare bestämmelser om deras ställning och uppgifter finns i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009).

En annan regional aktör inom statsförvaltningen, regionförvaltningsverket, främjar den regionala jämlikheten genom att inom sitt verksamhetsområde sköta verkställighets-, styr- och tillsynsuppgifter som hänför sig till lagstiftningen. I början av 2014 kommer man att till regionförvaltningsverken koncentrera en helhet av uppgifter inom undervisnings- och kulturverksamheten som även omfattar utvecklingsuppgifter.

Regionutvecklingen sker via flera förvaltningsområdens uppgifter, och den främjas i samverkan mellan olika förvaltningsområden.

6 §. Planeringen av regionutvecklingen. I paragrafen beskrivs systemet för planeringen

av regionutvecklingen som helhet på ett allmänt plan. Paragrafen är informativ till karaktären. På centralförvaltningsnivå är det meningen att regionutvecklingen ska styras genom ett dokument som utarbetas för en regeringsperiod och som innehåller statsrådets beslut om prioriteringarna i regionutvecklingen. Beslutet ska innehålla de mål och åtgärder för regionutvecklingen som de ministerier som är centrala med avseende på regionutvecklingen anger för sina förvaltningsområden. Om det är meningen att genomföra särskilda program under regeringsperioden, ska beslutet också innehålla en presentation av dem, de viktigaste målen och de ministerier som svarar för programmen. Prioriteringarna i regionutvecklingen motsvarar huvudsakligen de rikstäckande målen för regionutvecklingen enligt den gällande lagen, men de är mer strategiska än för närvarande.

På regionnivå är de viktigaste regionutvecklingsdokumenten landskapsöversikten och landskapsplanen samt landskapsprogrammet, som det föreskrivs närmare om i den föreslagna lagen. Europeiska unionens strukturfondsprogram utarbetas i syfte att förverkliga de mål som har satts för programmen i Europeiska unionens lagstiftning.

De planer och program som presenteras i paragrafen kan finansieras inom ramen för statsbudgeten.

2 kap. **Myndigheter och deras uppgifter**

7 §. Arbets- och näringsministeriets uppgifter. I paragrafen beskrivs arbets- och näringsministeriets uppgifter i systemet för utveckling av regionerna. Enligt reglementet för statsrådet hör regionutvecklingen till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde. Regionutveckling är ett omfattande uppdrag, såväl till innehållet som med tanke på aktörerna. Därför är en av arbets- och näringsministeriets viktigaste uppgifter att samordna frågor med anknytning till regionutveckling. Enligt förslaget ska arbets- och näringsministeriet svara för beredningen av centrala dokument i anslutning till regionutvecklingen. Ministeriet ska svara för beredningen av regionutvecklingsbeslutet och de nationella

strukturfondsprogrammen, som ska göras upp för en regeringsperiod, i samverkan med ministerierna, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna och andra parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen eller genomförandet av programmen i övrigt. Centrala aktörer i synnerhet vid beredningen av strukturfondsfrågor är samarbetspartnerna enligt Europeiska unionens partnerskapsprincip. Närmare bestämmelser om beredningen av statsrådets regionutvecklingsbeslut och om dess innehåll finns i 29 § i lagförslaget. Bestämmelser om beredningen av strukturfondsprogrammen finns i 35 §.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska arbets- och näringsministeriet svara för förvaltningsmyndighetens och den attesterande myndighetens uppgifter under programperioden 2014–2020, liksom även under den pågående programperioden från och med inrättandet av arbets- och näringsministeriet. Närmare bestämmelser om dessa myndigheters uppgifter finns i 8 och 9 § i detta lagförslag. Arbets- och näringsministeriet kan överföra en del av dessa uppgifter på förmedlande organ. De förmedlande organen ska uppfylla vissa kriterier. De ska bl.a. ha ett informationssystem som garanterar att information i anslutning till stödförfarandet sparas i rätt form och även att informationen förmedlas till informationssystemet EURA 2014, som arbets- och näringsministeriet förvaltar. De uppgifter som kan överföras på organen har anknytning till beviljande, utbetalning och övervakning av stöd. Enligt 3 mom. ska arbets- och näringsministeriet också svara för samordningen, övervakningen och utvärderingen av beredningen och genomförandet av landskapsprogrammen och andra nationella program enligt denna lag i samverkan med andra parter.

8 §. Förvaltningsmyndigheten för strukturfondsprogrammet. I paragrafen föreslås att det ska tillsättas en förvaltningsmyndighet för den nya programperioden. En ny förordning av Europaparlamentet och rådet som gäller den gemensamma strategiska ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna är under beredning för strukturfondsperioden 2014–2020. I artikel 114 i den

förordningen föreslås det en bestämmelse om förvaltningsmyndighetens uppgifter, som i huvudsak motsvarar de uppgifter som förvaltningsmyndigheten har enligt den allmänna förordningen för strukturfondsperioden 2007–2013. Förvaltningsmyndigheten har huvudansvaret för att fonderna genomförs effektivt och har därför ett stort antal funktioner som rör programförvaltning och övervakning, ekonomisk förvaltning och kontroller samt urval av projekt. En central förändring är att förvaltningsmyndigheten under den nya strukturfondsperioden ska utarbeta en årlig förvaltningsförklaring (en förklaring om administrativa krav) och en årlig sammanfattning om hur förvaltnings- och kontrollsystemet fungerar, om de underliggande programmen är lagliga och korrekta och om principen om sund ekonomisk förvaltning följts. I den årliga sammanfattningen presenteras en rapport om resultaten av genomförda förvaltningskontroller och kontroller på plats, eventuella svagheter som upptäckts i förvaltnings- och kontrollsystemet och eventuella korrigerande åtgärder som vidtagits.

När det gäller förvaltningen av det operativa programmet ska förvaltningsmyndigheten enligt artikel 114.2 i den nya förordningen stödja övervakningskommitténs arbete och förse den med de uppgifter den behöver samt utarbeta årsrapporter och slutrapporter om genomförandet i syfte att följa hur det operativa programmet framskrider. Dessutom ska förvaltningsmyndigheten upprätta ett system för att i elektronisk form registrera och lagra de uppgifter om varje projekt som är nödvändiga för övervakning, utvärdering, ekonomisk förvaltning, kontroller och revisioner, inklusive uppgifter om enskilda deltagare i projekten vid behov. Förvaltningsmyndigheten ska se till att de uppgifter som avses ovan samlas in, matas in och lagras i systemet och att uppgifter om indikatorer delas upp efter kön i enlighet med bilaga I i ESF-förordningen. Förvaltningsmyndigheten eller medlemsstaten bör upprätta en utvärderingsplan för det operativa programmet, och förvaltningsmyndigheten bör göra utvärderingar för att bedöma programmets effektivitet och effekter. Övervakningskommittén bör informeras om resultatet av utvärderingarna.

När det gäller urvalet av projekt ska förvaltningsmyndigheten enligt artikel 114.3 i den nya förordningen utarbeta och, när övervakningskommittén har gett sitt godkännande, tillämpa lämpliga urvalsförfaranden och kriterier som säkerställer att projekten främjar de särskilda målen för de prioriterade områdena inom det operativa programmet samt måluppfyllelsen och dessutom är öppna och inte diskriminerande. Förvaltningsmyndigheten ska också se till att projektet följer det operativa programmet och att stödmottagaren får ett dokument som fastställer stödvillkoren för varje projekt, inklusive särskilda krav för de varor eller tjänster som ska tillhandahållas inom projektet, finansieringsplanen och tidsfristen för genomförandet.

När det gäller det operativa programmets ekonomiska förvaltning och kontroll ska förvaltningsmyndigheten, utöver förvaltningsförklaringen, genom administrativa kontroller och kontroller på plats kontrollera att ur fonderna samfinansierade varor och tjänster har levererats och att de utgifter som deklarerats av stödmottagarna verkligen har betalats av dem och överensstämmer med tillämpliga bestämmelser på unionsnivå och nationell nivå samt med det operativa programmet och villkoren för stöd till projektet. Förvaltningsmyndigheten ska dessutom se till att stödmottagare som deltar i genomförandet av ett projekt som får återbetalning på grundval av stödberättigande kostnader som stödmottagaren faktiskt ådragit sig (modellen med ersättning för faktiska kostnader) antingen har ett separat redovisningssystem eller en lämplig redovisningskod för alla transaktioner som har samband med ett projekt. Dessutom ska förvaltningsmyndigheten införa effektiva och proportionella bestämmelser om bedrägeribekämpning med beaktande av konstaterade risker samt införa rutiner i syfte att säkerställa att alla dokument som rör utgifter och revision som krävs för att säkerställa att en tillfredsställande verifieringskedja sparas i enlighet med kraven i den nya förordningen.

Det är viktigt att göra allmänheten uppmärksam på vad unionens fonder uträttat, så att medborgarna vet hur unionens medel används. Ansvaret för informations- och kom-

munikationsåtgärderna bör vila på förvaltningsmyndigheterna och stödmottagarna.

I 3 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om förvaltningsmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §. Den *attesterande myndigheten för strukturfondsprogrammet*. I artikel 115 i den nya allmänna förordningen finns en bestämmelse om den attesterande myndighetens uppgifter, som i huvudsak motsvarar de uppgifter som den attesterande myndigheten har enligt den allmänna förordningen för strukturfondsperioden 2007–2013. En viktig ändring är att det ska krävas ett obligatoriskt årligt avslutande för genomförda projekt och utgifter i samband med medlemsstaternas årliga avslutande av räkenskaperna. Tanken är att minska enskilda stödmottagares administrativa börda med lång arkivering av handlingar och riskerna om verifieringskedjan bryts.

En av den attesterande myndighetens viktigaste uppgifter ska vara att göra utgiftsdeklarerationer och attestera att de har utarbetats med hjälp av tillförlitliga bokföringssystem, är baserade på kontrollerbara stödjande handlingar och har kontrollerats av förvaltningsmyndigheten. Den attesterande myndigheten ska se till att den vid utarbetandet och inlämnandet av utgiftsdeklarerationer har mottagit tillräckliga uppgifter från förvaltningsmyndigheten om de förfaranden som tillämpats och de kontroller som utförts när det gäller utgifterna och vid utarbetandet och inlämnandet av utgiftsdeklarerationer ta hänsyn till resultaten från samtliga revisioner som utförts av revisionsmyndigheten eller under dess ansvar. Den attesterande myndigheten ska utifrån uppgifter från revisionsmyndigheten och förvaltningsmyndigheten och andra uppgifter som den erhåller göra behövliga finansiella korrigeringar till kommissionen.

Dessutom ska den attesterande myndigheten utarbeta årsredovisningar och attestera att årsredovisningarna är fullständiga, korrekta och sanningsenliga och att de bokförda utgifterna överensstämmer med tillämpliga unionsregler och nationella regler och har uppstått i samband med projekt som valts ut i enlighet med de kriterier som är tillämpliga för

det operativa programmet och godkända av övervakningskommittén.

Vidare ska den attesterande myndigheten se till att det finns ett sådant system för att i elektronisk form spara utförliga räkenskaper för varje projekt, som stöder alla uppgifter som krävs för att utarbeta utgiftsdeklarationer och årsredovisningar, inklusive registreringar av de belopp som kan återkrävas, belopp som återkrävs och belopp som dragits tillbaka sedan stödet till ett projekt eller operativt program helt eller delvis har upphävts. Den attesterande myndigheten ska i elektronisk form spara räkenskaper för utgifter som deklarerats till kommissionen och motsvarande offentliga stöd som utbetalats till stödmottagarna.

Den attesterande myndigheten ska föra räkenskaper över de belopp som kan återkrävas och de belopp som har dragits tillbaka sedan stödet till ett projekt helt eller delvis har upphävts. De återvunna beloppen ska återbetalas till unionens allmänna budget innan det operativa programmet avslutats, genom att de dras av från nästa utgiftsdeklaration.

I artikel 135 i den nya förordningen finns det bestämmelser om medlemsstaternas finansiella korrigeringar. Enligt artikeln ska medlemsstaterna göra de finansiella korrigeringar som krävs i samband med att enskilda oriktigheter eller oriktigheter som beror på brister i förvaltnings- och kontrollsystemet upptäcks i projekt eller operativa program.

Finansiella korrigeringar innebär att det offentliga stödet till ett projekt eller ett operativt program ställs in helt eller delvis. Att det offentliga stödet ställs in innebär att oriktiga utgifter genast vid upptäckten stryks ur det operativa programmet genom att de dras av i följande utgiftsdeklaration, varvid medfinansieringen från EU frigörs och kan fördelas mellan övriga projekt. Alternativt kan en oriktig utgift lämnas kvar i det operativa programmet i väntan på resultatet av stödmottagarens återbetalning av den felaktigt betalda utgiften och utgiften dras av från utgiftsdeklarationen först när återbetalningen är gjord. I detta fall får det inställda offentliga stödet inte fördelas mellan övriga projekt, utan det ska slutgiltigt återbetalas till unionens allmänna budget.

Den nationella lagstiftningen ska ha bestämmelser om de myndigheter som svarar för att det offentliga stödet ställs in och om förfarandet när offentligt stöd ställs in. Sådana bestämmelser saknas i den nationella lagstiftningen för strukturfondsperioden 2007–2013. Att det offentliga stödet ställs in betyder inte att medlemsstaten fräntas skyldigheten att återkräva de oriktiga utgifterna av stödmottagarna. Återkravet ske enligt de nationella bestämmelserna om återkrav.

I 3 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om den attesterande myndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §. *Revisionsmyndigheten för strukturfondsprogrammet.* Enligt artikel 116.1 i den föreslagna förordningen ska revisionsmyndigheten se till att revision genomförs av att förvaltnings- och kontrollsystemen för det operativa programmet fungerar korrekt. Revisionsmyndigheten ska se till att revisionerna bygger på ett lämpligt urval deklarerade utgifter för projekten. Som lämpliga ska alla statistiska och andra metoder räknas som omfattar ett representativt urval deklarerade utgifter. Om urvalet inte baserar sig på statistik ska man se till att revisionen omfattar minst fem procent av de deklarerade utgifterna.

Revisionsmyndigheten ska även se till att internationellt erkända redovisningsstandarder beaktas i revisionsarbetet. Senast åtta månader efter det att ett operativt program har antagits ska revisionsmyndigheten utarbeta en revisionsstrategi för genomförandet av revisioner. I revisionsstrategin ska man fastställa revisionsmetoden och urvalsmetoden för revisioner av projekten samt planeringen av revisioner under det innevarande och de två påföljande räkenskapsåren.

Revisionsmyndigheten ska utarbeta ett revisionsuttalande om huruvida utgiftsdeklarationerna för föregående räkenskapsår är exakta, de underliggande projekten är lagliga och korrekta och förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar korrekt. Dessutom ska revisionsmyndigheten utarbeta en kontrollrapport med de viktigaste resultaten av de revisioner som genomförts enligt punkt 1 och eventuella korrigerande åtgärder som vidtagits eller bör vidtas. Kontrollrapporten ska

innehålla uppgifter om de eventuella brister som konstaterats i förvaltnings- och kontrollsystemet och eventuella korrigerande åtgärder som vidtagits eller bör vidtas.

I 3 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §. Förmedlande organ. I denna paragraf föreskrivs det om organ som förmedlar strukturfondernas medel. Ett förmedlande organ svarar för uppgifter i anslutning till beviljande, utbetalning och övervakning av stöd enligt det som särskilt föreskrivs om uppgifterna i lag.

Enligt 2 mom. ska förmedlande organ ha de i Europeiska unionens lagstiftning och i den nationella lagstiftningen avsedda förutsättningar att fullgöra sina uppgifter.

Enligt det föreslagna 3 mom. utses förmedlande organ och utfärdas närmare bestämmelser om organens förutsättningar och uppgifter genom förordning av statsrådet.

12 §. Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt. I denna paragraf föreslås det en bestämmelse om en ny fond för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt. Bestämmelser om fonden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (*fonden för dem som har det sämst ställt*). Utöver den förordningen ska den allmänna förordningen iaktas vid förvaltningen av fonden.

Enligt 1 mom. svarar arbets- och näringsministeriet för sådana uppgifter i anslutning till beredningen och förvaltningen av programmet för fonden för dem som har det sämst ställt som medlemsstaterna enligt Europeiska unionens lagstiftning ska fullgöra. Varje medlemsstat ska utse en förvaltningsmyndighet, en attesterande myndighet och en funktionellt oberoende revisionsmyndighet för programmet. Arbets- och näringsministeriet svarar för beredningen av programmet tillsammans med förvaltningsmyndigheten. Enligt artikel 7.2 i förordningen om fonden för dem som har det sämst ställt ska programmet upprättas i samarbete mellan olika aktörer. Därför ska delegationen för regional- och strukturpolitik, som det föreskrivs om i

13 §, delta i beredningen av programmet. Delegationen har en sådan sammansättning att den uppfyller kraven på partnerskap enligt Europeiska unionens lagstiftning. Arbets- och näringsministeriet föreslås även svara för att Europeiska unionens anslag ur fonden för dem som har det sämst ställt och motsvarande nationella medel tas med i statsbudgeten, och för att förvaltningsmyndigheten får fullmakter och förslagsanslag.

Revisionsmyndigheten för programmen ska enligt förslaget finnas i anslutning till finanscontrollerfunktionen vid finansministeriet. Revisionsmyndigheten ska fullgöra de uppgifter som den har enligt artikel 31 i förordningen om fonden för dem som har det sämst ställt. I uppgifterna ingår det bl.a. att genomföra revision av projekt. Revisionsmyndigheten ska också göra en bedömning av programmets förvaltnings- och kontrollsystem.

Genom förordning av statsrådet är det meningen att utse förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet för det operativa program som stöds med medel ur fonden för dem som har det sämst ställt och utfärda närmare bestämmelser om uppgifterna för den revisionsmyndighet som avses i 2 mom. och den förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet som ska utses genom förordning.

13 §. Delegationen för regional- och strukturpolitik. I paragrafen föreslås det bestämmelser om delegationen för regional- och strukturpolitik. I 8 § i den gällande lagen om utveckling av regionerna finns det bestämmelser om delegationen. Delegationens uppgifter föreslås bli preciserade på så sätt att dess roll som samordnande organ och partnerskapsorgan inom centralförvaltningen stärks i frågor som gäller regionutveckling. Enligt det föreslagna 1 mom. är en central uppgift för delegationen att samordna beredningen och genomförandet av planer och program för regionutvecklingen, övervaka programarbetet som helhet och utvärdera resultaten samt göra upp prognoser. Det är uttryckligen fråga om uppgifter som hänger samman med programmen som helhet, inte med förvaltningen av enskilda program.

I 1 mom. 1 punkten beskrivs delegationens samordnande uppgift. Uppgiften gäller att samordna beredningen och genomförandet av nationella beslut, planer och program för regionutvecklingen, av partnerskapsavtal och av program inom ramen för strukturfonderna, landsbygdsfonden och havs- och fiskerifonden.

Enligt 2 punkten ska delegationen också följa resultaten som helhet av de åtgärder som nämns i 1 punkten samt utvärdera effekterna av dem. Som grund för denna uppföljning kan man t.ex. använda utvärderingar av olika program. För denna uppgift kan delegationen för regional- och strukturpolitik låta göra utvärderingar av programmen som helhet. Utvärderingen av resultaten och effekterna kan utnyttjas t.ex. vid beredningen av de riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen. Enligt den föreslagna 3 punkten ska lagstiftningsförslag som hänför sig till de ovannämnda programmen och planerna behandlas i delegationen för regional- och strukturpolitik. I 3 mom. föreskrivs det om de bestämmelser om straffrättsligt tjänstansvar och skadeståndsansvar samt förvaltningsförfaranden som ska tillämpas på delegationsmedlemmarna. Motsvarande bestämmelse finns i den gällande lagen.

I 4 mom. föreslås det att delegationen, precis som för närvarande, ska tillsättas och dess ordförande utses av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar som gäller delegationens medlemmar. Delegationen har en bredbasig sammansättning för att den också ska kunna vara partnerskapsorgan. När partnerskapsavtal som gäller landskapet Åland behandlas i delegationen ska också företrädare för landskapet Åland kallas att delta. Även sametinget kallas vid behov. Avsikten är att utfärda närmare bestämmelser om delegationens sammansättning, mandatperiod och specifika uppgifter genom förordning av statsrådet.

14 §. Övervakningskommittén. Bestämmelser om övervakningskommitténs uppgifter föreslås i artiklarna 41–43 i utkastet till allmän förordning. Övervakningskommittén ska ge akt på verkställigheten av strukturfondsprogrammet tillsammans med förvaltningsmyndigheten. Kommittén ska tillsättas

inom tre månader från det att programmet har blivit godkänt.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska statsrådet liksom hittills tillsätta övervakningskommittén. Statsrådet föreslås också utse kommitténs ordförande. Arbets- och näringsministeriet kan besluta om ändringar som gäller medlemmarna. Övervakningskommittén kan även kalla experter till kommittén. Övervakningskommittén ska utarbeta en arbetsordning för sig. En del av övervakningskommitténs uppgifter föreslås vara sådana att de styr myndigheternas verksamhet i genomförandet av programmet och fördelningen av medel.

I 3 mom. föreslås det sådana bestämmelser som behövs för att tillgodose rättssäkerheten och en god förvaltning i enlighet med 124 § i grundlagen. På förvaltningsförfarandet i övervakningskommittén ska förvaltningslagen (434/2003), offentlighetslagen (621/1999) och språklagen (423/2003) tillämpas. För kommittémedlemmarna gäller bestämmelserna om straffrättsligt tjänstansvar. Med detta avses 40 kap. i strafflagen. På medlemmarna tillämpas också skadeståndslagens (412/1974) bestämmelser om skadeståndsansvar i fråga om ersättning för skada som orsakas när övervakningskommittén utför sina uppgifter. Övervakningskommittén ska eftersträva enhällighet i sitt arbete. Om enhällighet inte nås, blir den mening gällande som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat.

Enligt det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om övervakningskommitténs mandatperiod, sammansättning, medlemmar och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §. Övervakningskommitténs sekretariat. I paragrafen föreslås bestämmelser om övervakningskommitténs sekretariat. Sekretariatet ska under ledning av arbets- och näringsministeriet utses bland företrädare för de myndigheter som är medlemmar i övervakningskommittén på så sätt att medlemmarna blir jämnt företrädare i sekretariatet. Till sekretariatets uppgifter ska liksom för närvarande höra att sköta beredningen, föredragningen och verkställigheten av kommitténs ärenden.

16 §. Samarbetsgrupper. I paragrafen föreslås det allmänna bestämmelser om samarbetsgrupper för regionutveckling. Bestämelsen motsvarar gällande lag. Enligt förslaget kan samarbetsgrupper tillsättas för samordning av beredningen och genomförandet av statsrådets särskilda program och andra regionalpolitiskt viktiga helheter samt för prognostisering, övervakning och utvärdering. Program och andra regionalpolitiskt viktiga helheter som hänför sig till regionutveckling förutsätter samarbete mellan olika förvaltningsområden, central- och regionförvaltning, organisationer och andra aktörer. Samarbetsgrupper har inrättats åtminstone för landsbygds- och stadspolitiken. Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen är ett nationellt samarbetsorgan som finns i anslutning till arbets- och näringsministeriet. Samarbetsgruppen ska samordna arbetet med att utveckla landsbygden och främja en effektiv användning av de resurser som riktas till landsbygden. Enligt reglementet för statsrådet hör utvecklingen av landsbygden till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde och samordningen av den nationella landsbygdspolitiken till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde. Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen samordnar dessa två uppgifter. Den stöder nationellt, regionalt och lokalt arbete för utveckling av landsbygden.

I anslutning till arbets- och näringsministeriet finns stadspolitiska samarbetsgruppen, som ska behandla stadspolitiska frågor av principiell betydelse. Den samordnar de olika ministeriernas stadspolitiska åtgärder och utvecklar nya samarbetsformer tillsammans med staten och stadsregionerna. Denna samarbetsgrupp har också utvecklat förfaranden med avsiktsförklaringar och tillväxtavtal i syfte att utveckla städernas roll som motor för hela landets ekonomiska tillväxt.

Det är meningen att samarbetsgrupperna ska tillsättas för regeringsperioden, och samarbetsgrupper för statsrådets särskilda program för programmens genomförandetid. Statsrådet tillsätter samarbetsgrupperna och utser deras ordförande. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i fråga om enskilda medlemmar.

Närmare bestämmelser om samarbetsgruppernas sammansättning, mandatperiod, uppgifter och arbetsmetoder får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §. Landskapsförbundens uppgifter. I paragrafen anges landskapsförbundens uppgifter i anslutning till regionutvecklingen. Enligt 1 mom. svarar landskapsförbundet för den strategiska regionutvecklingen som helhet. Denna uppgift hänger samman med landskapsförbundets uppgift som regionutvecklingsmyndighet enligt 5 § 2 mom. i lagförslaget. Regionutvecklingsuppgifterna är mångsidiga och utförs av många olika aktörer. Därför är det viktigt att utvecklingsarbetet sker i samverkan mellan de olika aktörerna. Till de viktigaste aktörerna hör statliga myndigheter såsom närings-, trafik- och miljöcentralerna. Även regionförvaltningsverken sköter vissa utvecklingsuppgifter som hänför sig till regionutvecklingen. Centralstäderna i landskapen har en viktig inverkan på näringslivet i landskapet, och samarbete mellan landskapsförbundet och centralstaden är nödvändigt för att båda parterna ska kunna sköta sina uppgifter. Eftersom utvecklingen i ett landskap i stor utsträckning baserar sig på att man i planeringen av utbildningen också beaktar regionens behov, är det viktigt att samarbeta med universiteten och andra läroanstalter.

I landskapet Lappland bör samarbetet med sameetinget vara såtillvida lagenligt att sameetinget i enlighet med grundlagen har möjlighet att påverka i frågor som gäller det egna språket och den egna kulturen.

Samarbetsparterna bestäms enligt den fråga som ska behandlas. Exempelvis är de organisationer som svarar för den lokala utvecklingen av städerna och landsbygden viktiga utvecklare av verksamheten på det lokala planet, vid sidan av kommunerna.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska landskapsförbunden utveckla verksamhetsförutsättningarna för näringslivet i sin region med beaktande av medlemskommunernas olika utgångslägen och därmed olika behov och starka sidor. I 3 punkten anges det att landskapsförbunden ska delta i upprättandet av närings-, trafik- och miljöcentralernas och till behövliga delar även regionförvaltningsverkens stra-

tegidokument och resultatavtal och i förhandlingarna om avtalen. Närmare bestämmelser om dessa förfaranden finns i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) och i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009). Enligt 4 punkten ska landskapsförbunden svara för samordningen av den regionala prognostiseringen av utbildningsbehoven på lång och medellång sikt och för beredningen av de regionala utbildningsmålen som ett led i utvecklingsplaneringen för utbildning och forskning. Enligt 5 punkten svarar förbunden också för samordningen av planer och utvecklingsåtgärder som gäller kultur. Denna samordning utgör ett led i genomförandet av landskapsprogrammet. I 6 punkten föreslås det att landskapsförbunden ska svara för inledandet av planeringsförfarandet för landskapets trafiksystemplan, ledningen av det anknyttande samarbetet och samordningen av den planeringen med den övriga planeringen på landskapsnivå. Denna uppgift gäller inte Helsingforsregionen. Enligt 7 punkten ska förbunden också på samma sätt svara för inledandet av omfattande regionala planeringsförfaranden för naturresurser och miljö, ledningen av samarbetet och samordningen av den planeringen med den övriga planeringen på landskapsnivå. Förbunden föreslås också utarbeta en prioriteringsordning för kommunernas och andra utbildningsanordnares projektförslag för finansieringsplanen för de följande fyra åren. Denna uppgift gäller inte idrottsutbildningscentren. Enligt 9 punkten ska landskapsförbunden också tillsätta de regionala idrottsråden. Enligt 10 punkten ska förbunden, precis som för närvarande, främja samservice i sin region enligt lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007). Enligt 11 punkten ingår det i landskapsförbundens uppgifter att svara för samordningen av prognostiseringen i landskapet. Förbunden ska samordna olika aktörers prognostiseringsarbete. Landskapsförbundet har en viktig roll i prognostiseringsarbetet och i samordningen av det för att överlappningar ska kunna undvikas och för att det prognostiseringsarbete som görs av olika aktörer ska kunna samordnas. Även uppgiften enligt 12 punkten att följa och utvärdera utvecklingen av landskapet

och dess olika delar utgör också en nödvändig grund för utvecklingsarbetet i landskapet. Förbundets eget prognostiseringsarbete är även en förutsättning för att det ska kunna sköta sin allmänna utvecklingsuppgift. Det finns allt mindre resurser för utvecklingsarbetet i regionerna, och därför föreslås det att prognostiserings- och uppföljningsuppgiften ska kompletteras med en utvärdering av effekterna av utvecklingsverksamheten. Enligt 13 punkten ska förbundet fullgöra sina övriga uppgifter enligt denna lag. Sådana uppgifter finns det bl.a. nedan i bestämmelserna om programarbete.

Bestämmelsen i 10 § 2 mom. i den gällande lagen om att de landskapsförbund som har både enspråkiga och tvåspråkiga kommuner som medlemmar ska upprätta ett organ för utveckling av den språkliga servicen i landskapet föreslås bli struken som obehövlig. I egenskap av myndigheter ska landskapsförbunden också annars iakttä bestämmelserna i språklagen (423/2003). Landskapsförbunden kan inrätta ett organ som avses ovan om de anser det vara nödvändigt, men det ska inte längre krävas enligt lag.

18 §. Landskapsförbundens samarbetsområden. I paragrafen föreslås det bestämmelser om landskapsförbundens samarbetsområden, om grunderna för inrättandet av områdena och om deras betydelse för verksamhetsområdena för statens regionförvaltning.

Avsikten är att samarbetet mellan landskapen och även mellan landskapen och de statliga regionförvaltningsmyndigheterna inom ett större område än landskapet i sådana strategiskt betydande ärenden som sträcker sig över landskapsgränserna ska ske inom högst nio samarbetsområden och att indelningen av närings-, trafik- och miljöcentralerna i regioner där all den service som de tillhandahåller ordnas, ska motsvara samarbetsområdena. Ett landskapsförbund kan enligt förslaget höra till endast ett sådant samarbetsområde.

Ett samarbetsområde ska vara funktionellt och ekonomiskt sett ändamålsenligt med tanke på de uppgifter som samarbetet gäller. Bestämmelser om de uppgifter som ska skötas i samverkan finns i 19 § i den föreslagna lagen.

De samarbetsområden som bildats ska beaktas vid indelningen av närings-, trafik- och miljöcentralerna i regioner där centralernas alla uppgifter sköts. Avsikten är att de statliga myndigheternas verksamhetsområden i sin helhet ska finnas inom samarbetsområdena. Inom ett samarbetsområde kan det också finnas flera närings-, trafik- och miljöcentraler som sköter alla uppgifter.

19 §. Uppgifter som samarbetet omfattar. I paragrafen föreslås det bestämmelser om de uppgifter som samarbetet omfattar. Bestämmelsen motsvarar gällande lag.

Samarbetet ska omfatta de av landskapsförbundets uppgifter enligt 17 § som är viktiga med tanke på den långsiktiga utvecklingen av regionen, som ingår i landskapsprogrammen och i genomförandeplanerna för dessa eller i andra planer som i betydande grad påverkar regionutvecklingen samt som är gemensamma för samarbetsområdet.

Enligt 2 mom. kan medlemskommunerna i landskapsförbunden överföra även andra uppgifter att skötas av samarbetsområdena, men det ska inte vara något tvång.

20 §. Beslutsfattandet i samarbetsområdet. I paragrafen föreslås det bestämmelser om hur beslutsfattandet ska ordnas inom samarbetsområdet. Medlemskommunerna i landskapsförbunden kan ordna beslutsfattandet antingen så att det sker i ett gemensamt organ eller så att beslutanderätten utövas av landskapsförbunden genom överensstämmande beslut.

Landskapsförbunden inom samarbetsområdet ska avtala om ansvarsfrågorna och arrangemangen i anslutning till beredningen av de ärenden som ska behandlas och avgöras i samverkan.

21 §. Landskapsförbundens gemensamma organ och hur det väljs. I den föreslagna paragrafen finns det bestämmelser om valet av ledamöter till landskapsförbundens gemensamma organ, den politiska representativiteten i det gemensamma organet och minimi-innehållet i samarbetsavtalet.

Landskapsförbundets fullmäktige kan välja ledamöter till det gemensamma organet, om man har avtalat om detta. I annat fall väljer medlemskommunerna i landskapsförbunden ledamöter till det gemensamma organet

samtidigt och enligt samma förfarande som medlemskommunerna väljer sina representanter till landskapsförbundets fullmäktige.

Röstandelarna för de politiska grupperingar som är representerade i det gemensamma organet ska vid valet svara mot den andel röster som de olika grupper som är representerade i fullmäktige i kommunerna i regionen fått i kommunalvalen.

Om man beslutar att välja ett sådant gemensamt organ som avses i 1 mom. mitt under den mandatperiod som bestäms enligt kommunalvalet, väljs dess ledamöter första gången av landskapsfullmäktige för de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet.

I samarbetsavtalet ska det avtalas om antalet ledamöter i det gemensamma organet och grunderna för rösträtten, organets andra än i lag föreskrivna uppgifter och andra ärenden som är nödvändiga för ordnandet av samarbetet. I fråga om godkännande av samarbetsavtalet gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs om grundavtal för samkommuner i 79 § 1 mom. i kommunallagen. Enligt den bestämmelsen i kommunallagen kan grundavtalet för en samkommun ändras om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder en ändring och deras invånarantal är minst hälften av det sammanräknade invånarantalet i samtliga medlemskommuner. Detta villkor ska uppfyllas i varje landskap inom samarbetsområdet.

22 §. Samarbetsskyldighet. I paragrafen föreslås det bestämmelser om statsrådets behörighet när det gäller att inrätta samarbetsområden och ett gemensamt organ i de fall då landskapsförbunden inte har kommit överens.

Om medlemskommunerna i landskapsförbunden inte kan enas om samarbete, kan statsrådet ålägga regionens landskapsförbund och deras medlemskommuner att inleda förhandlingar om samarbete och samtidigt besluta om andra ärenden som är nödvändiga för inledandet av samarbetet. Ett sådant föreläggande gäller till dess att kommunerna har kommit överens om samarbete.

Om medlemskommunerna i landskapsförbunden beslutar att samarbetsområdets beslutsförfarande ska vara överensstämmande beslut av landskapsförbunden och det i något samarbetsområde inte i praktiken kan fattas

sådana beslut och detta är till betydande skada för samarbetet mellan staten och kommunerna i fråga om regionutvecklingen, kan statsrådet enligt 2 mom. ålägga kommunerna att inrätta ett gemensamt organ.

23 §. Annat samarbete mellan landskapsförbunden. I paragrafen föreslås det bestämmelser om landskapsförbundens samarbete i fråga om andra uppgifter än de som avses i 19 §. Avsikten är att landskapsförbunden ska kunna avtala om samarbete i frågor där flera landskapsförbund anser att det är nödvändigt att samarbeta i frågor som anges i 17 § 1 mom. Det samarbete mellan landskapsförbunden som avses i denna paragraf avviker från samarbetet enligt de föreslagna 18–22 § i och med att samarbetet vid behov kan ske också enligt andra områdesindelningar än den indelning i samsamarbetsområden som anges i 18 §. Sådana är bl.a. de storområden som landskapen bildar. Beroende på hur omfattande samarbete det är fråga om och hur viktiga de ärenden som ska avgöras är kan förbunden avtala om den nivå som beslutet i fråga ska fattas på.

24 §. Landskapets samsamarbetsgrupp. I paragrafen föreslås det bestämmelser om landskapets samsamarbetsgrupp, om tillsättandet av den, om dess sammansättning och om arbetet i gruppen. Det föreslås att bestämmelserna i lagen om utveckling av regionerna och i strukturfondslagen slås samman. Vidare föreslås det en preciseringsbestämmelse om landskapets samsamarbetsgrupp. Samsamarbetsgruppens roll ska enligt det föreslagna 1 mom. vara att samordna genomförandet av sådana planer och program och fullföljandet av sådana avtal som påverkar utvecklingen av regionen.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska landskapets samsamarbetsgrupp vara ett sådant partnerskapsorgan i landskapet som avses i artikel 5 i den allmänna förordningen. Partnerskapet när det gäller landskapets samsamarbetsgrupp ska bestå av samarbete mellan regionens kommuner och landskapsförbundet och de statliga myndigheter som finansierar programmen samt andra organisationer inom statsförvaltningen som är viktiga för samsamarbetsgruppens uppgifter.

Enligt 3 mom. ska samsamarbetsgruppen såsom hittills tillsättas av landskapsförbundets styrelse. Samsamarbetsgruppens mandatperiod ska inte längre vara kopplad till strukturfondperioden, utan gruppen tillsätts för kommunfullmäktiges mandatperiod. Sametingets företrädare ska såsom hittills tillsättas för sametingets mandatperiod.

Enligt 4 mom. ska samsamarbetsgruppens sammansättning inte längre avpassas så att alla parter är jämnt företrädda. I stället ska samsamarbetsgruppens sammansättning vara sådan att de parter som är av betydelse för regionutvecklingen i landskapet är företrädda på ett heltäckande sätt i gruppen. Den tredje gruppen ska utgöras av organisationer som företräder parter som är centrala med avseende på regionutvecklingen, exempelvis arbetsmarknads- och näringsorganisationer och organisationer som företräder det civila samhället, såsom miljöorganisationer och organisationer som främjar jämlikhet och icke-diskriminering. Bland dessa organisationer ska landskapsförbundet få utse dem som vid varje enskilt tillfälle av störst betydelse för regionutvecklingen och genomförandet av programmen. Eftersom det är meningen att landskapets samsamarbetsgrupp ska utses för en kortare tid än vad som är fallet i dag kan man på detta sätt åstadkomma större omsättning när det gäller olika organisationers medverkan.

Enligt 5 mom. utser landskapsförbundets styrelse en ordförande för samsamarbetsgruppen. Ordföranden ska vara en förtroendevald som avses i kommunallagen (365/1995). På förslag av de parter som avses i 4 mom. ska det dessutom utses tre vice ordförande, som ska vara medlemmar av samsamarbetsgruppen.

Enligt det föreslagna 6 mom. kan samsamarbetsgruppen tillsätta sektioner t.ex. för landsbygdsfrågor. Sektioner ska dock inte kunna tillsättas för de utlåtanen om projekt som avses i 26 §. Samsamarbetsgruppen kan kalla experter till gruppen.

25 §. Ställningen för medlemmarna av samsamarbetsgruppen. I den föreslagna paragrafen anges, på motsvarande sätt som i nuläget, ställningen för medlemmarna i landskapets samsamarbetsgrupp och innehållet i det tjänsteansvar som gäller för dem. Tjänsteansvaret

inbegriper straffrättsligt tjänsteansvar samt skadeståndsansvar för offentliga samfund och tjänstemän enligt skadeståndslagen (412/1974). Landskapets samarbetsgrupp är ett organ av särskild karaktär som står utanför den statliga eller kommunala förvaltningsapparaten och vars beslutsfattande och övriga verksamhet avser ekonomiskt viktiga frågor. Därför behövs det bestämmelser om tjänsteansvarets räckvidd.

Det föreslagna 2 mom. innehåller liknande bestämmelser som de nuvarande om vissa arvoden och ersättningar som ska betalas till medlemmar av landskapets samarbetsgrupp.

26 §. Samarbetsgruppens sekretariat. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska endast de stödbeviljande myndigheterna vara jämnt företrädda i sekretariatet för landskapets samarbetsgrupp. I praktiken avses med detta tjänstemän vid landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen. Enligt den gällande lagen kan även andra parter som är företrädda i landskapets samarbetsgrupp, t.ex. regionens kommunala myndigheter, vara företrädda i sekretariatet.

Avsikten är att såväl NTM-centraler som beviljar strukturfondsmedel som NTM-centraler som beviljar andra stöd inom landskapet liksom också landskapsförbundet och andra eventuella stödbeviljande parter ska var företrädda i sekretariatet. Med centraler som beviljar strukturfondsmedel avses de fyra NTM-centraler hos vilka de uppgifter som hör till det förmedlande organet inom strukturfondsprogrammet och som gäller stödmottagarna avses bli koncentrerade. Samarbetsgruppens sekretariat kan då samordna genomförandet av strukturfonderna också på ett vidare plan än inom landskapet.

I 2 mom. föreskrivs det att sekretariatet såsom hittills ska sköta beredningen, föredragningen och verkställigheten av samarbetsgruppens ärenden. En viktig uppgift för sekretariatet föreslås vara att se till att projekt som lämnas till samarbetsgruppen för utlånt svarar mot programmet och med den lagstiftning som ska tillämpas på projektet.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska sekretariatet följa och samordna de strukturfondsprojekt som bereds inom landskapet och dessutom nationella projekt och landsbygdsfondens

och havs- och fiskerifondens projekt och rapportera om dem till samarbetsgruppen. Sekretariatet ska gå igenom projekt som behandlas i olika myndigheter och den vägen sträva efter att samordna dem med varandra och undvika överlappning. Syftet med sekretariatets rapporteringsskyldighet är att se till att samarbetsgruppen regelbundet blir informerad om sekretariatets beslut, också om avslag när det gäller finansiering. Sekretariatet ska även informera samarbetsgruppen om sina viktigaste ärenden redan på ett tidigt stadium av behandlingen, så att samarbetsgruppen vid behov kan handleda sekretariatet i behandlingen av ett ärende.

27 §. Beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet i samarbetsgruppen. I paragrafen anges besluts- och förvaltningsförfarandet i landskapets samarbetsgrupp. I 1 mom. föreskrivs det att vissa bestämmelser i kommunallagen ska tillämpas på landskapets samarbetsgrupp, om inte något annat föreskrivs i lagförslaget. I övrigt tillämpas förvaltningslagen på samarbetsgruppen. I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om arbetsordningen för samarbetsgruppen, precis som för närvarande. I arbetsordningen ska det bl.a. finnas bestämmelser om storleken på och innehållet i de projekt som ska behandlas i landskapets samarbetsgrupp. Det vore bra om de olika landskapen sinsemellan skulle sträva efter enhetliga bestämmelser bl.a. med tanke på likabehandlingen av sökandena, dock med beaktande av varje regions särdrag.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om beslutsfattandet. Samarbetsgruppen ska i sitt beslutsfattande eftersträva enhällighet. Om ett enhälligt beslut dock inte kan fattas, blir den mening gällande som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat. Bestämelsen motsvarar den gällande lagen.

Enligt det föreslagna 4 mom. får landskapets samarbetsgrupp en starkare ställning vid valet av strukturfondsprojekt som ska finansieras. Enligt den gällande lagen är samarbetsgruppens bifallande beslut om finansiering av ett projekt inte bindande för finansieringsinstansen, om det finns vägande skäl för detta. Sådana skäl är i synnerhet rättsliga skäl i anslutning till beslutet som hindrar myndigheten från att fatta beslut om ett projekt som

enligt samarbetsgruppens förslag ska finansieras. Ett rättsligt skäl innebär att projektet inte uppfyller alla krav i Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller att det inte svarar mot programmet. Andra vägande skäl kan anses vara viktiga nationella politiska riktlinjer i anslutning till det aktuella projektet.

Enligt lagförslaget kan den finansierande myndigheten inte avvika från samarbetsgruppens utlåtande enligt vilket ett projekt förordas, om den inte kan visa att beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller att projektet inte svarar mot programmet. Att ett projekt svarar mot programmet innebär att målen för projektet ska passa ihop med målen för programmet, att projektet ska lämpa sig för finansiering enligt ett prioriterat område för programmet och att projektet ska stämma överens med de urvalskriterier för projekten som preciserar programmet.

Det är meningen att detta förfarande med utlåtande av landskapets samarbetsgrupp bara ska tillämpas i fråga om de mest betydelsefulla projekten med tanke på utvecklingen av landskapet och i fråga om omfattande och enligt totalkostnadsalkylen stora projekt. Landskapets samarbetsgrupp ska se till att de projekt som den ska ge utlåtande om behandlas utan dröjsmål. Innan projekten lämnas till samarbetsgruppen för utlåtande ska samarbetsgruppens sekretariat försäkra sig om att de svarar mot såväl programmet som lagstiftningen. Om den finansierande myndigheten inte har för avsikt att finansiera projektet trots att det förordats i utlåtandet, ska myndigheten utan dröjsmål underrätta landskapets samarbetsgrupp om detta och motivera sitt beslut.

Ett projekt kan inte finansieras om det har presenterats för samarbetsgruppen och den har gett ett negativt utlåtande. Detta är fallet också för närvarande. Beslut som gäller samarbetsgruppens utlåtande får inge överklagas genom besvär, vilket motsvarar de gällande bestämmelserna. Samarbetsgruppens beslut är ett led i beredningen av projektet, och det slutliga beslutet fattas av den myndighet som har tagit emot finansieringsansökan. På sö-

kande av ändring i ärenden som gäller enskilda projekt tillämpas de bestämmelser som gäller den myndighet som fattat beslutet.

Enskilda projektförslag som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten får inte behandlas i samarbetsgruppen. Innan beslut fattas ska samarbetsgruppen dock få en sammanfattning av uppgifterna om inkomna ansökningar om företagsstöd där affärs- och yrkeshemligheter och andra sekretessbelagda uppgifter inte framgår. Avsikten med förfarandet är att arbetsgruppens regionala principer och riktlinjer för inriktandet av finansieringen ska bli beaktade i beslut som gäller företagsprojekt.

Enligt det föreslagna 6 mom. får närmare bestämmelser om storleken på och innehållet i de projekt som ska behandlas i landskapets samarbetsgrupp utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §. *Samarbetsgruppens uppgifter.* I paragrafen föreslås det bestämmelser om uppgifterna för landskapets samarbetsgrupp. Samarbetsgruppens roll som partnerskapsorgan och dess uppgift i samordningen av utvecklingsarbetet i regionen blir tydligare. Det innebär att samarbetsgruppen ska se till att riktlinjerna för regionutvecklingen beaktas och förankras hos aktörerna i samband med genomförandet av olika program i regionen och användningen av finansiella instrument.

För fullgörandet av uppgiften föreslås det i 1 mom. 1 punkten att samarbetsgruppen ska godkänna och vid behov se över den genomförandeplan för landskapsprogrammet genom vilken den finansiering från strukturfonderna och motsvarande nationella finansiering som anvisats landskapet samt annan finansiering som påverkar utvecklingen av regionen fördelas. Med annan finansiering avses nationell finansiering som påverkar utvecklingen av regionen samt finansiering från strukturfonderna och annan EU-finansiering. Som en förändring jämfört med nuläget föreslås det att samarbetsgruppen ska godkänna genomförandeplanen. För närvarande behandlas genomförandeplanen för landskapsprogrammet av samarbetsgruppen och godkänns av landskapsförbundets styrelse. Syftet med ändringen är att öka olika parter engagemang i genomförandet av landskapsprogrammet. En-

ligt den föreslagna 2 punkten ska landskapets samarbetsgrupp behandla närings-, trafik- och miljöcentralens och till behövliga delar regionförvaltningsverkets förslag till resultatavtal. Bestämmelsen motsvarar nuläget men kommer i fortsättningen att vara viktigare med tanke på regionförvaltningsverkens resultatavtal. Med stöd av regeringens redogörelse om regionförvaltningsreformen håller man på att överföra uppgifter inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde från närings-, trafik- och miljöcentralerna till regionförvaltningsverken, varvid samordningen av dessa uppgifter med landskapens utvecklingsmål måste beaktas.

I 3 punkten föreslås det att landskapets samarbetsgrupp ska kunna ge utlåtan om de nationella teman i strukturfondsprogrammet som hänför sig till dess verksamhetsområde och om landsbygdsfondens projektplaner eller andra projektplaner som är viktiga för regionutvecklingen. Utlåtandena ska inte vara förpliktande för finansören. Vidare föreslås det i samma punkt att samarbetsgruppen ska ställa regionens deltagande i denna verksamhet i prioritetsordning. Med det avses att samarbetsgruppen ska prioritera regionens deltagande i riksomfattande eller annan verksamhet som påverkar utvecklingen i regionen och som är av central betydelse med tanke på behoven och betoningarna när det gäller regionutvecklingen.

I den föreslagna 4 punkten anges samarbetsgruppens uppgift att i enlighet med 27 § 4 mom. ge utlåtan om projektansökningar som ingår i den regionala planen. Enligt 5 punkten ska samarbetsgruppen främja beredningen av omfattande integrerade projekt som är viktiga för regionutvecklingen samt genomförandet av dem med olika finansiella instrument. De viktigaste utvecklingsåtgärderna består ofta av olika förvaltningsområdens och aktörers delar som är gemensamma eller har en koppling till varandra och där det fordras växelverkan och samarbete för att genomförandet ska kunna samordnas tidsmässigt och finansieras med hjälp av olika finansiella instrument.

I 6 punkten föreslås det att landskapets samarbetsgrupp ska kunna utarbeta regionala urvalskriterier som preciserar de urvalskrite-

rier som övervakningskommittén för strukturfondsprogrammet har godkänt och sörja för de förfaranden som behövs för tillämpningen av dem i regionen. Det är meningen att de regionala urvalskriterierna ska precisera de av övervakningskommittén godkända urvalskriterier för projekten som anges i programdokumentet och som i syfte att tillgodose utvecklingsbehoven och riktlinjerna för utvecklingen i regionen ska tillämpas på de projekt som genomförs i regionen. Urvalskriterierna får inte stå i strid med de kriterier som anges i programdokumentet men kan precisera tillämpningen av de riksomfattande kriterierna i enlighet med regionens behov. Förvaltningsmyndigheten för programmet ska underrättas om de regionala urvalskriterierna.

Enligt förslaget i 7 punkten ska samarbetsgruppen säkerställa att eventuella miljökonsekvenser av de projekt som godkänns för finansiering utreds innan finansieringsbesluten fattas. Denna uppgift har blivit etablerad, och avsikten med den är att se till att det förfarande som förvaltningsmyndigheten har bestämt tillämpas för att man innan finansieringsbesluten fattas ska kunna utreda eventuella miljökonsekvenser av de projekt som godkänns för finansiering. I 8 punkten föreslås det att landskapets samarbetsgrupp ska rapportera till förvaltningsmyndigheten om genomförandet av strukturfondsprogrammet och vid behov föreslå ändringar som behövs i programmet. Enligt 9 punkten ska samarbetsgruppen precis som för närvarande informera om genomförandet av strukturfondsprogrammet. Dessutom ska den enligt 10 punkten vid behov utföra andra uppdrag som har samband med samarbetsgruppens uppgifter och med genomförandet av strukturfondsprogrammen och som det vid behov bestäms närmare om i arbetsordningen. Uppgifterna motsvarar samarbetsgruppens nuvarande uppgifter och bestämmelserna om dem.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska landskapets samarbetsgrupp för fullgörandet av sina uppgifter i förväg få behövlig information om strukturfondernas nationella teman och om finansieringen av dem. Med bestämmelsen vill man särskilt säkerställa fullgörandet av uppgiften enligt 1 mom. 3 punkten.

3 kap. Programarbete

29 §. Riksomfattande prioriteringar i regionutvecklingen. I paragrafen föreslås det bestämmelser om uppgörandet av riksomfattande prioriteringar i regionutvecklingen, deras viktigaste innehåll och deras konsekvenser för myndigheterna.

I 1 mom. föreskrivs det om statsrådets beslut genom vilket statsrådet för regeringsperioden anger de viktigaste riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen, vilka preciserar lagens syften och regeringsprogrammet. Beslutet ska kallas regionutvecklingsbeslut, och det är avsett att styra regionutvecklingen inom de olika förvaltningsområdena och landskapen och samordningen av åtgärderna. Beslutet ska innehålla de mål och viktigaste åtgärder för regionutvecklingen som de ministerier som är centrala med avseende på regionutvecklingen anger för sina respektive förvaltningsområden. I regionutvecklingsbeslutet kan det dessutom bestämmas om inledande av särskilda program för genomförandet av prioriteringarna. Bestämmelsen motsvarar innehållet i 22 och 23 § i den gällande lagen. Det är dock meningen att regionutvecklingsbeslutet ska vara mer strategiskt till karaktären än det nuvarande beslutet om målen. Om man slår samman beredningen av statsrådets beslut och av förvaltningsområdenas regionutvecklingsmål till en och samma process, förkortas den tidigare nästan två år långa processen med ungefär hälften.

I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om hur regionutvecklingsbesluten påverkar myndigheterna. Myndigheterna och landskapsförbunden ska beakta de riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen och främja genomförandet av dem. Förslaget motsvarar den gällande bestämmelsen. Dessutom föreslås det att de andra ministerierna ska begära utlåtande av arbets- och näringsministeriet, om de eller centralförvaltningsmyndigheterna och affärsverken inom deras respektive förvaltningsområden bereder åtgärder som på ett betydande sätt påverkar den regionala utvecklingen och som inte ingår i det regionutvecklingsbeslut som avses i 1 mom. eller inte blir behandlade tillsam-

mans med arbets- och näringsministeriet i samband med någon annan gemensam beredning. Med bestämmelsen vill man försäkra sig om att åtgärder som påverkar den regionala utvecklingen bedöms och samordnas med andra eventuella åtgärder redan vid beredningen. Huvudregeln ska vara att förvaltningsområdenas normala berednings- och samverkansprocesser tillämpas, och att ett remissförfarande tillämpas vid behov. Bestämmelsen motsvarar 30 § 3 mom. i den gällande lagen. Om bestämmelsen flyttas till den föreslagna paragrafen blir den bättre beaktad.

Enligt förslaget i 3 mom. får närmare bestämmelser om innehållet i och övervakningen av regionutvecklingsbeslut, om innehållet i de mål och åtgärder som ministerierna anger och om de förfaranden som ska iakttas i fråga om 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §. Särskilda program. I paragrafen föreslås det bestämmelser om utarbetande och godkännande av särskilda program. I regionutvecklingsbeslutet kan statsrådet bestämma att det ska utarbetas ett särskilt program för genomförandet av en eller flera prioriteringar. Det föreslås en precisering av den gällande paragrafen på den punkten att huvudprincipen ska vara att de särskilda programmen gäller fler än ett förvaltningsområde och utarbetas för viss tid.

Innehållet i och målen för ett program ska bestämmas av de ministerier som svarar för programmet. Också den myndighet som ska godkänna de lokala programförslagen, antingen det ministerium som saken gäller eller landskapsförbundet, bestäms utifrån innehållet i och målen för programmet.

Programmen avses vara tidsbegränsade, och på grund av deras natur föreslås genomförandetiden vara en regeringsperiod. Programmen godkänns av statsrådet. I 2 mom. beskrivs beredningen av förslag till program för det regionala genomförandet av de särskilda programmen. Även om de särskilda programmen är statsrådets regionutvecklingsverktyg, genomförs programmen huvudsakligen i regionerna. Regionala programförslag i de särskilda programmen ska samordnas med landskapsprogrammen. För att

säkerställa samordningen ska landskapsförbundet behandla programförslagen från sin region innan de lämnas till ministeriet.

I 3 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om målen för och innehållet i de särskilda programmen och om det förfarande som ska iakttas vid beredningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 §. Hållbar stadsutveckling. I paragrafen föreslås det bestämmelser om programförandet för hållbar stadsutveckling. För genomförandet av de integrerade åtgärder i strukturfondsprogrammet som stöder en hållbar stadsutveckling ska arbets- och näringsministeriet välja ut de städer som i samverkan ska utarbeta en plan för hållbar stadsutveckling. Planen och den finansieringsram som beviljas för planen ur utvecklingsfonden godkänns av arbets- och näringsministeriet.

Samarbetsgruppen i respektive landskap beslutar om den finansieringsram som beviljas ur socialfonden för genomförandet av planen.

Projekt som finansieras med medel ur utvecklingsfonden ska finansieras i enlighet med stadens framställning, om de uppfyller vad som föreskrivs i lagstiftningen på området och svarar mot strukturfondsprogrammet och den utvecklingsplan som städerna har utarbetat.

I 4 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om innehållet i en plan för hållbar stadsutveckling, om det förfarande som ska iakttas i verksamheten och om vem som svarar för verksamheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 §. Landskapsprogram. I paragrafen anges det vad landskapsprogrammet ska innehålla och hur det ska utarbetas. Paragrafen motsvarar 25 § i den gällande lagen till väsentliga delar, dock så att landskapsprogrammets konsekvenser för myndigheterna för tydlighetens skull föreslås bli flyttade till en egen paragraf.

I 1 mom. föreslås det att landskapsförbundet ska utarbeta ett tidsbegränsat landskapsprogram och där anges programmets viktigaste innehåll och föreskrivs det att programmet för landskapet Lappland ska inne-

hålla ett avsnitt om samekulturen, genom vilket kraven på samernas kulturella autonomi framhävs. I 1 mom. föreslås det en sådan ändring att landskapsprogrammet ska uppta utvecklingsmål som är baserade på landskapets möjligheter, behov, kultur och andra särdrag. Med detta vill man betona betydelsen av regionens kultur och beaktandet av dess egenart inom regionutvecklingsarbetet. Vidare föreslås landskapsprogrammet uppta en beskrivning av de för genomförandet viktigaste projekten som man har vetskap om vid utarbetandet, och andra väsentliga åtgärder såsom viktiga samarbetsavtal. Bestämmelser om samarbetsavtalen föreslås ingå i 45 §. Avsikten med avtalsförandet är att engagera regionens olika aktörer i genomförandet av landskapsprogrammet. Genom att i landskapsprogrammet beskriva de avtal som det är meningen att upprätta om dess olika delområden säkerställer man att avtalen sammanfaller med målen för programmet och att parterna förbinder sig att följa dem redan när programmet utarbetas.

I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om landskapsprogrammets förhållande till de rikstäckande målen för regionutvecklingen och till andra program som berör ett landskapsområde. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar huvudsakligen den gällande lagen. En ändring som föreslås är att man tar in en allmänare formulering som hänvisar till regionförvaltningsmyndigheternas styrdokument och enligt vilken landskapsprogrammet ska utarbetas så att dess effekter på prioriteringarna och innehållet i närings-, trafik- och miljöcentralernas och till behövliga delar regionförvaltningsverkens strategiska styrdokument säkerställs. Med detta eftersträvar man ett enklare planerings- och styrsystem.

I 3 mom. föreskrivs det om beredningen av landskapsprogrammet. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen den gällande lagen. Den ändring som föreslås är att landskapsprogrammet vid behov ska ses över enligt regionutvecklingsbeslutet. På så sätt garanteras statsrådsbeslutets styreffekt inom landskapens regionutveckling. Det föreslås vidare att landskapsprogrammet vid behov kan ses över även annars, t.ex. på grund av förändringar i

omvärlden. Detta motsvarar den gällande bestämmelsen.

Enligt det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om den innehållsstruktur som ska iakttas vid utarbetandet av ett landskapsprogram utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 §. Landskapsprogrammets genomförandeplan. Paragrafen innehåller bestämmelser om den genomförandeplan som ska utarbetas för genomförandet av landskapsprogrammet. Landskapsprogrammets genomförandeplan motsvarar till sitt centrala innehåll innehållet i landskapsprogrammets genomförandeplan och landskapets samarbetsdokument enligt den gällande lagen, med beaktande av de ändringar som den nya strukturfondsperioden medför. I praktiken har många landskapsförbund redan nu slagit samman upprättandet av dokumenten och gett ut dem i samma publikation.

Dokumentet ska enligt förslaget upprättas vartannat år under ledning av landskapsförbundet. På så sätt fås den administrativa bördan att minska. Planen kan vid behov ses över årligen. Genomförandeplanen ska godkännas av landskapets samarbetsgrupp. Målet är att de parter som spelar en central roll i utarbetandet av landskapsprogrammet och som är företrädare i landskapets samarbetsgrupp starkare än nu ska engagera sig i genomförandet av landskapsprogrammet. För närvarande godkänner landskapsförbundets styrelse genomförandeplanen efter det att den har behandlats i landskapets samarbetsgrupp.

I 2 mom. föreskrivs det om genomförandeplanens viktigaste innehåll. Planen ska enligt förslaget innehålla centrala projekt- och åtgärdsförslag för genomförande av landskapsprogrammet och beskrivningar av de samarbetsavtal som gäller dem, ett ställningstagande till de projektansökningar och projektplaner som har samband med strukturfondsprogrammets nationella teman och till regionens deltagande i dem samt prioriteringarna inom den nationella finansieringen och finansieringen från strukturfonderna och övrig EU-finansiering. Dessutom beskrivs i planen de åtgärder som vidtas inom landskapens arbetsområden enligt 18 §, andra åtgärder som är gemensamma för landskapen och de

initiativ som ska läggas fram för centralförvaltningen.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om utarbetandet av genomförandeplanen. Planen ska under ledning av landskapsförbundet utarbetas i samverkan med närings-, trafik- och miljöcentralerna och andra statliga myndigheter, kommuner och andra som deltar i genomförandet av landskapsprogrammet. Bestämmelsen motsvarar gällande praxis.

I 4 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om genomförandeplanens innehållsstruktur och om tidtabellen för och förfarandet vid utarbetandet av planen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §. Landskapsprogrammets ställning. I paragrafen föreslås det bestämmelser om landskapsprogrammets ställning och konsekvenser för myndigheterna. Till innehållet motsvarar bestämmelsen huvudsakligen 25 § 4 mom. och 30 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen. Det föreslås att paragraferna sammanställs till en egen paragraf i anslutning till paragrafen om landskapsprogrammet, så att landskapsprogrammets ställning och betydelse som ett dokument som styr regionutvecklingen och är förpliktande för aktörerna framgår tydligare än nu. Genom att den gällande lagens bestämmelser samlas till en enda paragraf blir också lagstiftningen tydligare.

Enligt 1 mom. ska myndigheterna i sin verksamhet beakta landskapsprogrammen och främja genomförandet av dem. Myndigheterna ska också bedöma konsekvenserna av sina åtgärder för regionens utveckling. Med myndigheter avses statliga och kommunala myndigheter. I 2 mom. föreslås det att myndigheterna ska begära utlåtande av landskapsförbundet om planer och åtgärder som är viktiga för regionens utveckling, om de inte ingår i landskapsprogrammet eller om de avviker avsevärt från det. I regel är målet att under arbetet med landskapsprogrammet förutse olika myndigheters viktigaste åtgärder som påverkar regionutvecklingen och försöka samordna dem med målen för programmet. På grund av förändringar i omvärlden eller av andra orsaker kan det dock uppkomma ett behov av att under programperioden genomföra åtgärder som inte stämmer

överens med målen enligt landskapsprogrammet. Då ska man se till att de planerade åtgärderna så väl som möjligt samordnas med målen för landskapsutvecklingen. Vid behov kan landskapsprogrammet också ses över.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar 30 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen. I momentet föreskrivs det om skyldigheten för en statlig myndighet att begära utlåtande av den berörda kommunen, om myndigheten bereder ett sådant beslut om organ inom den statliga lokal- eller regionförvaltningen, deras verksamhetsområden eller verksamhetsställen eller de tjänster de tillhandhåller som kan försvaga tillgången till kundservice eller gör en framställning till statsrådet om ett sådant beslut. Om saken gäller två eller flera kommuner, ska utlåtande begäras också av landskapsförbundet. Dessutom föreslås det att myndigheten ska rådgöra med kommunen och landskapsförbundet om den har för avsikt att avvika från utlåtandet.

35 §. Europeiska unionens strukturfondsprogram. I 1 mom. finns det bestämmelser om beredningen av partnerskapsavtal med Europeiska kommissionen. Partnerskapsavtalet är ett avtal mellan kommissionen och en medlemsstat om anvisandet av finansiering till, resultatmålen för och genomförandet av program inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden under programperioden 1.1.2014–31.12.2020. Avsikten är att främja en effektiv och framgångsrik användning av medlen i enlighet med rådets och parlamentets gemensamma strategiska ram och med beaktande av målen för Europa 2020-strategin. Ett syfte med partnerskapet är att öka samordningen och se till att olika intressentgrupper, såsom regionala, lokala och andra myndigheter, näringslivet och parterna på arbetsmarknaden, och frivilligorganisationer, såsom företrädare för miljöorganisationer och organisationer som främjar jämlikhet och icke-diskriminering, engagerar sig i de planerade programmen. Ett annat syfte med partnerskapet är att iaktta principen om flernivåstyrning och att beakta berörda aktörers

erfarenheter. Partnerskapsavtalet är avsett att ersätta den nationella planen enligt 4 § i strukturfondslagen. Det är meningen att partnerskapsavtalet åtminstone ska uppta de branscher som omfattas av verksamhet som ska stödjas och där fonderna kan komplettera varandra, programmets förvaltningsmyndighets och andra ministeriers deltagande i utarbetandet av olika program, ett eventuellt upprättande av gemensamma övervaknings-, förvaltnings- eller tillsynsorgan och utnyttjande i större utsträckning av gemensamma elektroniska tjänster för sökande och stödmottagare. Dessutom ska det anges i partnerskapsavtalet hur olika integrerade metoder för genomförandet ska beaktas i programarbetet. Vid beredningen av partnerskapsavtalet har, vid sidan av arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet en central ställning. Till dess ansvarsområde hör ärenden med anknytning till Europeiska jordbruksfonden för lantbruksutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om beredningen av ett nationellt operativt program som medfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Arbets- och näringsministeriet ska svara för beredningen. Även många andra föreslås delta i utarbetandet av programmet, i enlighet med den partnerskapsprincip som ska tillämpas på strukturfondsverksamhet. Hit hör åtminstone de ministerier som är av central betydelse för ärendet, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna, centrala företrädare för näringslivet och arbetsmarknadsorganisationerna samt företrädare för centrala miljöorganisationer och organisationer som främjar jämställdheten mellan könen. Dessa aktörer är företrädare i den delegation för regional- och strukturpolitik som nämns i 13 § och som svarar för samordningen av programberedningen. I paragrafen föreslås det bestämmelser om vad som ska beaktas vid beredningen. Som information påpekas att det som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning ska beaktas vid beredningen. I båda fonderna är det nödvändigt att möjliggöra nationellt finansierade teman, som anges närmare när programberedningen framskrider. Då föreslås ministerierna i en-

lighet med sina innehållsliga riktlinjer utse viktiga teman som man nationellt vill kanalisera strukturfondsfinansiering till.

Eftersom regeringsprogrammet förutsätter att regional- och strukturpolitiken på nationell nivå och inom EU integreras till en effektiv helhet som ger resultat, är det viktigt att man i programberedningen också beaktar de nationella riktlinjerna i statsrådets regionutvecklingsbeslut. Vidare ska man enligt förslaget beakta t.ex. främjandet av sysselsättning och entreprenörskap i beredningen. De regionala planer som utarbetas i regionerna utgör viktiga bitar i beredningen av det nationella strukturfondsprogrammet.

Enligt 4 mom. ska programmen för europeiskt territoriellt samarbete beredas i samverkan med de medlemsstater som deltar i genomförandet av programmen. Till denna del avviker beredningen från beredningen av det nationella operativa programmet. Vid beredningen av programmen ska den nationella lagstiftningen och EU:s lagstiftning i frågan iaktas.

För beredningen av regionala planer svarar landskapsförbunden. För den kommande perioden är det inte meningen att bereda några egentliga separata regionala program, utan regionerna ska bereda planer som beaktas vid beredningen av det nationella operativa programmet. I beredningen av de regionala planerna deltar utöver landskapsförbunden, som svarar för beredningen, de statliga myndigheterna, kommunerna och andra sammanslutningar som deltar i genomförandet av programmet, t.ex. sociala partner. Det är meningen att två regionala planer ska beredas, en för norra och östra Finland och en för södra och västra Finland. Landskapsförbunden väljer bland sig ett förbund som ska leda beredningen av den regionala planen. De regionala planerna ska, förutom på Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen i frågan, grunda sig på landskapsprogrammen och nationella riktlinjer från arbets- och näringsministeriet. Arbets- och näringsministeriet ska svara för beredningen av det operativa programmet för den kommande perioden och ge regionerna närmare anvisningar om beredningen av planerna. Anvisningarna bereds i samverkan med de

andra ministerier som deltar i genomförandet av det nationella operativa programmet.

I 5 mom. föreskrivs att den i 13 § avsedda delegationen för regional- och strukturpolitik ska svara för samordningen av beredningen och genomförandet av program och för det partnerskap och den behandling inom centralförvaltningen enligt flernivåstyre som avses i artikel 5 i den allmänna förordningen. Statsrådet beslutar om att förelägga Europeiska kommissionen partnerskapsavtal och programförslag. Vid ändring av programmet och partnerskapsavtalet iaktas det som föreskrivs om beredningen av dem. Arbets- och näringsministeriet kan efter att ha fått övervakningskommitténs godkännande göra sådana ändringar i strukturfondsprogrammet som inte är betydande och inte innebär någon ändring av det totala beloppet av den nationella offentliga finansiering som anvisas för programmet.

I 6 mom. föreslås att ministerierna kan tillätta styrgrupper för behandlingen av det operativa programmets nationella teman och till stöd för genomförandet. Även i styrgruppernas sammansättning ska det som i artikel 5 i den allmänna förordningen föreskrivs om partnerskapet och flernivåstyret beaktas.

I 7 mom. föreslås att närmare bestämmelser om beredningen av program och planer och om innehållet i dem samt om sammansättningen av och uppgifterna för styrgrupperna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap. **Förvaltning av strukturfondsprogram mellan medlemsstaterna**

36 §. *Arbets- och näringsministeriets uppgifter.* Enligt 1 mom. svarar arbets- och näringsministeriet för sådana uppgifter som enligt Europeiska unionens lagstiftning ska skötas av medlemsstaterna. Dessa uppgifter hänför sig till beredningen, förvaltningen och kontrollen av samarbetsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Närmare bestämmelser om dessa uppgifter kommer att ingå i Europeiska unionens lagstiftning i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om särskilda bestämmelser för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden

till målet Europeiskt territoriellt samarbete (ETS-förordningen). Arbets- och näringsministeriet svarar för närvarande för dessa till medlemsstaterna hörande uppgifter. För tydlighetens skull tas bestämmelserna in på lagnivå.

37 §. Övervakningskommittéer. I paragrafen ska det finnas bestämmelser om tillsättandet av en övervakningskommitté och om kommitténs sammansättning. Beslut om dessa fattas av de medlemsstater som deltar i genomförandet av programmet för europeiskt territoriellt samarbete. På övervakningskommitténs medlemmar och sammansättning tillämpas Europeiska unionens lagstiftning. De finländska medlemmarna i övervakningskommittén utses av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet kan besluta om byte av enstaka medlemmar i övervakningskommittén. Enligt 2 mom. kan övervakningskommittén tillsätta en förvaltningskommitté för val av projekt samt arbetsgrupper. Förvaltningskommitténs finländska medlemmar utses av arbets- och näringsministeriet. Enligt 3 mom. tillämpas i övrigt 14 § i lagförslaget på övervakningskommittén.

38 §. Förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet. I paragrafen föreslås bestämmelser om en förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet för ett samarbetsprogram inom målet för europeiskt territoriellt samarbete. De medlemsstater som deltar i samarbetsprogrammet utser dessa myndigheter. I praktiken görs detta i programdokumentet. Finländsk förvaltningsmyndighet kan vara antingen ett landskapsförbund eller en gruppering som avses i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (554/2009).

Förvaltningsmyndigheten ska svara för att samarbetsprogrammet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och fullgöra uppgifterna enligt Europeiska unionens lagstiftning. Förvaltningsmyndigheten kan därtill fullgöra den attesterande myndighetens uppgifter enligt 9 §.

Den förvaltningsmyndighet som avses i 2 mom. svarar för att samarbetsprogrammet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning. Be-

stämmelser om förvaltningsmyndighetens uppgifter ingår i huvudsak i Europeiska unionens lagstiftning, i synnerhet i artikel 114 i den allmänna förordningen. De medlemsstater som deltar i samarbetsprogrammet kan utse en förvaltningsmyndighet att även fullgöra den attesterande myndighetens uppgifter. Även detta ingår i programdokumentet.

39 §. Revisionsmyndighet. I paragrafen föreslås en bestämmelse om en revisionsmyndighet för ett samarbetsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Enligt artikel 20 i ETS-förordningen ska de medlemsstater som deltar i ett samarbetsprogram utse en revisionsmyndighet för programmet. Revisionsmyndighetens uppgifter ska vara fristående från uppgifterna för den förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet som avses i 38 § för att oavhängigheten i revisionsmyndighetens verksamhet ska kunna garanteras. Revisionsmyndigheten och förvaltningsmyndigheten ska vara placerade i samma land.

I artikel 23 i samma förordning föreskrivs närmare om revisionsmyndighetens uppgifter.

Revisionsmyndigheten ska fullgöra de uppgifter som den har enligt Europeiska unionens lagstiftning. Om ett samarbetsprogram har en finländsk revisionsmyndighet, ska denna myndighet fullgöra nationella uppgifter enligt det som föreskrivs nedan i denna lag.

40 §. Revisorsgruppen. Den revisionsmyndighet som avses i 39 § ska bistås av en revisorsgrupp. Till revisorsgruppen hör en företrädare för varje medlemsstat som deltar i samarbetsprogrammet och företrädare för den medlemsstat eller det tredjeland som svarar för revisionsmyndighetens uppgifter. Företrädaren ska lämna den information som revisionsmyndighetens arbete kräver om de utgifter som orsakats inom företrädarens område.

Revisorsgruppens finländska medlem utses av arbets- och näringsministeriet. Ordförande för revisorsgruppen är revisionsmyndigheten för samarbetsprogrammet. Bestämmelserna i paragrafen motsvarar den nuvarande lagstiftningen.

41 §. Kontrollant. I paragrafen föreslås bestämmelser som motsvarar de gällande bestämmelserna om en kontrollant i ett projekt. Innehållet i paragrafen motsvarar bestämmelserna i 29 § i strukturfondslagen.

42 §. Kontrollantens uppgifter. Paragrafen motsvarar i huvudsak bestämmelserna i 29 § i strukturfondslagen. Till skillnad från nuläget ska kontrollanten dock inte längre genom sitt beslut kunna bemyndiga en annan revisor att utföra en inspektion för sin räkning. Till kontrollant utser arbets- och näringsministeriet en person som uppfyller villkoren i 41 §. Vid denna prövning utövar ministeriet myndighetsmakt när det bedömer kontrollantens utbildning och yrkesskicklighet. Det är inte ändamålsenligt att denna prövningsrätt överförs till den som utses till kontrollant.

43 §. Fördelning av medel. I paragrafen föreskrivs om fördelningen av den statliga medfinansiering som motsvarar medlen från utvecklingsfonden mellan olika myndigheter. Arbets- och näringsministeriet svarar för fördelningen av den statliga medfinansiering som motsvarar medlen från regionala utvecklingsfonden mellan berörda ministerier, landskapsförbund och närings-, trafik- och miljöcentraler.

44 §. Ansvar för strukturfondsmedlen i vissa fall. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 43 § i strukturfondslagen att Europeiska unionens lagstiftning tillämpas på statens skyldighet att betala ut stödet från strukturfonderna till förvaltningsmyndigheten i de fall där den samordnande stödmottagaren inte har lyckats återkräva felaktigt utbetalda belopp från stödmottagarna.

5 kap. Särskilda bestämmelser

45 §. Samarbetsavtal. I paragrafen föreslås det en bestämmelse om samarbetsavtal. Paragrafen motsvarar huvudsakligen den gällande lagstiftningen. Det är meningen att paragrafen ska kunna tillämpas på en hel del olika avtal som hänför sig till regionutveckling. Syftet med samarbetsavtal är att mer i detalj avtala om genomförandet av prioriteringarna i regionutvecklingen och av åtgärder och projekt som ingår i de program som avses i den föreslagna lagen.

Avtalsförfarandet ska kunna tillämpas t.ex. när man vill engagera regionens olika aktörer i genomförandet av ett landskapsprogram eller strukturfondsprogram på ett visst delområde. Då enas man i avtalet i regel också om de olika parternas medfinansiering. Avtal kan också ingås mellan regionala eller lokala aktörer och centralförvaltningen. Numera ingås samarbetsavtal t.ex. mellan stora städer och olika ministerier. Avtalsförhandlingar på centralförvaltningsnivå i anslutning till regionutveckling förs med regionala eller lokala aktörer under ledning av arbets- och näringsministeriet. Även andra ministerier kan vara parter i avtalet när det gäller det egna förvaltningsområdets regionutvecklingsmål och åtgärder. Om avtalets tillämpningsområde inte hänför sig till regionutveckling, ska denna bestämmelse inte tillämpas på avtalet. Under ledning av arbets- och näringsministeriet har tillväxtavtal beretts tillsammans med vissa städer och stadsregioner. Målet med de avtalen är bl.a. att stärka de stora stadsregionernas internationella konkurrenskraft och roll inom såväl den egna regionens som hela Finlands ekonomi. Arbets- och näringsministeriet ordnade en separat ansökan till tillväxtavtalsförfarandet. Ett syfte med tillväxtavtalsförfarandet är också att främja genomförandet av miljöministeriets nya bostadsområdesprogram.

Graden av rättsligt bindande verkan hos ett avtal kan variera beroende på föremålet för avtalet. Ett avtal som gäller ett enskilt projekt eller någon annan tydlig helhet ska vara mer detaljerat än ett avtal som har karaktären av en avsiktsförklaring som behandlar genomförandet av ett program på ett allmänt plan. Avtalets karaktär påverkas också av om det är meningen att i avtalet även komma överens om finansieringen av verksamheten. Ett sådant avtal är i regel konkret och där anges parternas ansvar och rättigheter i detalj. Avtalen ska enligt förslaget utarbetas för viss tid i samverkan med de i finansieringen av åtgärderna eller projekten deltagande kommunerna, statliga myndigheterna och andra som deltar i regionutvecklingen. Särskilt landskapsförbunden ska delta tillräckligt i avtalsförberedelserna så att det blir säkerställt att

avtalen är förenliga med målen i landskapsprogrammet.

Tillväxtavtalen mellan städerna och staten är viktiga för utvecklingen av näringarna i regionen. Det är meningen att tillväxtavtal huvudsakligen ska ingås med centralstäderna i landskapen. Till grund för avtalen ligger städernas förslag till utveckling av den egna stadsregionen.

46 §. Övervakning och utvärdering av program. I paragrafen föreslås det bestämmelser om övervakning och utvärdering av de program som avses i lagförslaget. Enligt det föreslagna 1 mom. ska bestämmelsen om beredning av program inte ändras, och vid beredningen ska programmen bedömas enligt det som föreskrivs om bedömningen av dem. Med dessa förhandsbedömningar i anslutning till beredningen avses åtminstone miljöbedömningar och förhandsbedömningar av regionala strukturfondsprogram. I 2 mom. föreslås det att övervakningen och utvärderingen av programmen ska basera sig på de övervakningsuppgifter som anges i programmet. Momentet motsvarar bestämmelsen i den gällande lagen. Enligt 3 mom. svarar arbets- och näringsministeriet för övervakningen av genomförandet av regionutvecklingsbeslutet. Dessutom svarar ministerierna för övervakningen av målen för regionutvecklingen inom sitt ministeriums förvaltningsområde. För övervakningen av ett särskilt program svarar det behöriga ministeriet. Bestämmelsen motsvarar gällande praxis. Enligt det föreslagna 4 mom. svarar landskapsförbunden för utvärderingen av landskapsprogrammen. De myndigheter som genomför landskapsprogrammen ska lämna landskapsförbunden uppgifter om övervakningen av programmen. I 5 mom. föreskrivs det om utvärdering av hur målen för landskapsprogrammen och de särskilda programmen har nåtts, av effekterna av programmen och av genomförandet av dem. Utvärderingen ska göras minst en gång under programperioden. Utvärderingarna ska göras av utomstående bedömare för att garantera deras tillförlitlighet. I 6 mom. föreskrivs det att bestämmelser om utvärdering av de program som avses i 35 § utfärdas separat.

Enligt det föreslagna 7 mom. får närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas och de nyckeltal som ska användas vid utvärderingen och övervakningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §. Områdesindelningar. I paragrafen föreslås det bestämmelser om områdesindelningar. Enligt det föreslagna 1 mom. kan statsrådet utse landets svagast utvecklade områden till stödområde I eller stödområde II på basis av deras utvecklingsbehov. En ändring som föreslås är att områdesindelningen inte längre ska baseras på en indelning i ekonomiska regioner utan den indelningen ska frångås. Däremot är det meningen att indelningen huvudsakligen ska göras utifrån områden som utgörs av hela kommuner och vid behov också av kommundelar. Områdena bestäms med beaktande av Europeiska unionens system för standardindelning av territoriella enheter (NUTS) och identifiering av områden oberoende av administrativa gränser samt, på en mer detaljerad nivå, med beaktande av åtminstone pendling, utträttande av ärenden, interkommunalt samarbete och trafikförbindelser. Med NUTS-indelning avses standardindelningen av territoriella enheter för statistiska ändamål (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques), enligt vilken Europeiska unionens all gemensamma territoriella statistik ska göras upp. I Finlands NUTS-indelning representerar det finländska fastlandet och Åland NUTS 1-nivån och storregionerna NUTS 2-nivån. Med en av administrativa gränser oberoende standardindelning av territoriella enheter avses ett förfarande genom vilket områdena delas in i stads- och landsbygdstyper med stöd av geografisk information och oberoende av kommungränser. Eftersom avsikten är att frångå indelningen i ekonomiska regioner kan det behövas bestämmelser om samarbetet mellan områden som är mindre än landskap t.ex. i syfte att förstärka den regionala strukturen och samarbetsområdena och rikta de regionalpolitiska åtgärderna. Förfarandet för detta finns i 1 mom. i 32 §, som handlar om landskapsprogram. I momentet föreslås det att man i samband med utarbetandet av landskapsprogram ska kunna avtala om kommunernas samarbetsområden. Vidare föreslås

det i momentet att bestämmelser om de allmänna grunderna för att utse områden till stödområden och att dela in områden i stödområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 2 mom. föreslås det att statsrådet kan förklara områden som har drabbats av kraftiga minskningar i antalet arbetstillfällen eller av andra omständigheter med en plötslig inverkan på regionens ekonomi som områden med akuta strukturomvandlingsproblem. Ett område där antalet arbetstillfällen har minskat betydligt till följd av en strukturomvandling inom industrin eller serviceproduktionen ska kunna förklaras som ett område med akuta strukturomvandlingsproblem. Med område avses en kommun eller en pendlingsregion som konsekvenserna huvudsakligen gäller. Eftersom besluten om områdesindelningar har en direkt inverkan på de stödnivåer som är tillåtna inom olika områden ska besluten fattas av statsrådet. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen.

I 3 mom. föreslås det bestämmelser om att skärgårdsområden, precis som för närvarande, kan förklaras som stödområden.

48 §. Ändringsökande. Bestämmelserna i 1 mom. motsvarar bestämmelserna i den gällande lagen. I 2 mom. föreslås det, på samma sätt som i 32 § i den gällande lagen, bestämmelser om överklagande av beslut som landskapets samarbetsgrupp eller landskapsförbundens gemensamma organ har fattat. I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det att beslut som en i lagen avsedd förvaltningsmyndighet, attesterande myndighet eller övervakningskommitté eller arbets- och näringsministeriet fattat med stöd av 7–9 § får överklagas på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet ska iaktas även om det överklagats, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat. Bestämmelsen motsvarar 67 § i den gällande strukturfondslagen.

49 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Enligt det föreslagna 2 mom. upphävs genom denna lag lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) och strukturfondslagen (1401/2006).

I 3 mom. anges det att åtgärder som krävs för verkställigheten av lagen får vidtas innan den träder i kraft.

Enligt 4 mom. ska på förvaltningen, övervakningen och revisionen av strukturfondsprogram som har börjat genomföras före ikraftträdandet av den föreslagna lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.2 Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens tillämpningsområde som föreslås bli utvidgat jämfört med nuläget. I propositionen föreslås att lagen om utveckling av regionerna och strukturfondslagen slås ihop. Den föreslagna lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten ska inte innehålla några bestämmelser om finansiering och kontroll såsom fallet är nuförtiden utan endast bestämmelser om utveckling av regionerna och om fördelning av uppgifterna mellan myndigheter. Strukturfondslagens nuvarande bestämmelser som har ett klart samband med finansieringen föreslås ingå i den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt, som utöver det nuvarande allmänna tillämpningsområdet dessutom ska innehålla de allmänna bestämmelser som berör alla strukturfondsaktörer. Dessa specialbestämmelser ska tillämpas på strukturfondsverksamheten hos samtliga organ som förmedlar strukturfondsmedel.

Enligt 1 mom. föreslås lagen, liksom också för närvarande, bli tillämpad på sådant stöd för utveckling av regionerna som finansieras med landskapsutvecklingspengar eller med nationella medel som reserverats för finansiering av riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller utveckling av landsbygden. Dessa medel är nationella medel. Landskapsutvecklingspengar är finansiering som anvisats för att användas av landskapsförbunden men som arbets- och när-

ingsministeriet kan använda en del av. De medel som reserverats för sådana riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller utveckling av landsbygden administreras av arbets- och näringsministeriet. Landsbygdpolitiska samarbetsgruppen, som finns i anslutning till arbets- och näringsministeriet, lägger fram förslag för ministeriet om val av projekt.

Enligt 2 mom. ska lagen tillämpas på sådant stöd enligt 2 kap. 6–8 § som beviljas av Europeiska unionens strukturfondsmedel eller av motsvarande nationella medel. När det gäller landskapsförbund ska lagens tillämpningsområde motsvara bestämmelserna i den gällande finansieringslagen. Utöver de strukturfondsmedel som beviljas av arbets- och näringsministeriet ska lagen dessutom tillämpas på det stöd som beviljas av social- och hälsovårdsministeriet. När det gäller närings-, trafik- och miljöcentralernas strukturfondsprojekt ska lagen tillämpas på de projekt inom miljöministeriets, kommunikationsministeriets och undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområden som medfinansieras med strukturfondsmedel. Till denna del ska lagens tillämpningsområde utvidgas jämfört med nuläget. När det gäller arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde ska lagens tillämpningsområde vara mer begränsat. Lagförslaget ska tillämpas på stöd enligt 2 kap., om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning på området eller av statsunderstödslagen. Lagen ska inte tillämpas på finansieringen av projekt enligt lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet. Lagen ska inte heller tillämpas på sådana åtgärder som inriktar sig på målgrupper enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice och som medfinansieras genom Europeiska socialfonden.

Enligt 3 mom. ska bestämmelserna i 3 kap. tillämpas på genomförandet av programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 – strukturfondsprogrammet för Finland inom samtliga områden av förvaltningen som genomför programmet och av samtliga förmedlande organ, dvs. alla myndigheter som beviljar stöd. Alla myndigheter som beviljar strukturfondsmedel tillämpar de ovan nämnda be-

stämmelserna utöver bestämmelserna i den stödlagstiftning som tillämpas i fallet.

Den föreslagna lagen ska inte tillämpas på ett program som en myndighet i landskapet Åland är ansvarig för och inte heller på stöd som beviljas av en myndighet eller annan offentlig aktör på Åland.

2 §. Definitioner. I paragrafen föreslås definitioner på sådana begrepp av central betydelse med tanke på lagen vilka inte definieras i paragrafen i fråga. I 1 punkten görs en precisering enligt vilken med strukturfondsmedel avses de medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden som beviljats Finland ur Europeiska unionens budget. Med strukturfondsprogrammet avses enligt 2 punkten det operativa programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020.

I 3 punkten definieras landskapsutvecklingspengar. Med landskapsutvecklingspengar avses, såsom också nuförtiden, i statsbudgeten upptagna uteslutande nationella anslag för utveckling av regionerna. Nationella medel är också anslag enligt 4 punkten som reserverats för sådana forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden. I 5 punkten definieras nationell offentlig finansiering. Med den avses en mot strukturfondsmedlen svarande finansieringsandel från staten, kommunerna och övriga offentliga sammanslutningar. Med självfinansiering som nämns i 6 punkten avses de medel som sökanden anvisar för genomförande av ett projekt. Sådana medel är privata eller offentliga medel som sökanden förvaltar samt även eventuella naturaprestationer. Med självfinansiering åsyftas den del av projektets kostnader som består av stödmottagarens satsning på projektet. I 7 punkten definieras begreppet stöd. Med stöd avses, beroende på stödform, antingen enbart nationell finansiering eller strukturfondsmedel och motsvarande nationell finansiering som beviljas projektet i form av understöd. Med statligt stöd avses enligt 8 punkten stöd, finansiering eller annan förmån som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt. I 9 punkten definieras stöd av mindre betydelse. Med det avses sådant stöd som beviljas i enlighet med kommissionens för-

ordning om stöd av mindre betydelse och som villkoren för stöd av mindre betydelse tillämpas på. Den nuvarande förordningen gäller till utgången av 2013, och den nya förordningen är under arbete. I 10 punkten definieras utvecklingsprojekt. Ett utvecklingsprojekt ska alltid vara tidsbegränsat, det ska baseras på en projektplan och dess syfte får inte vara att ge omedelbar ekonomisk nytta för stödmottagaren. I 11 punkten finns en definition på investering. Med investering avses uppförande, utvidgande, reparation eller förvärv av en byggnad, konstruktion eller anläggning samt annat förvärv av materiella eller immateriella anläggningstillgångar. Enligt 12 punkten avses med region i lagen om landskapsindelning avsedda landskapsområden eller verksamhetsområden för statens regionförvaltningsmyndigheter samt, när det gäller riksomfattande verksamhet, området för det finländska fastlandet. I den gällande lagstiftningen har inte området för riksomfattande verksamhet definierats, men definitionen motsvarar i övrigt den gällande lagstiftningen. Med strukturfondsprojekt avses enligt 13 punkten projekt som medfinansieras med medel ur antingen Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden för att genomföra strukturfondsprogrammet. Sådana projekt finansieras inom både den centrala förvaltningen och den regionala förvaltningen. Definitionen på begreppet förmedlande organ finns i 14 punkten. Med förmedlande organ avses en offentligrättslig juridisk person som för en förvaltningsmyndighets eller en attesterande myndighets räkning sköter uppgifter som gäller stödmottagarna. Definitionen på förmedlande organ överensstämmer med artikel 2.17 i förslaget till den allmänna förordningen om fonder.

Enligt punkt 15 avses med den allmänna förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, om allmänna bestämmelser för Europe-

iska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

3 §. Myndigheter. I paragrafen definieras de myndigheter som beviljar stöd med stöd av denna lag. Enligt 1 punkten kan stöd enligt 6–8 § beviljas av arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, landskapsförbunden och av närings-, trafik- och miljöcentralerna. De ovan nämnda myndigheterna ska följa de bestämmelser om ansökan, beviljande och utbetalning av stöd samt om stödförfarandet i övrigt som ingår i detta lagförslag. Myndigheterna i fråga är då statsbidragsmyndigheter enligt statsunderstödslagen.

4 §. Tillämpning av statsunderstödslagen. I paragrafen föreslås en bestämmelse som innehåller en hänvisning till statsunderstödslagen. Enligt bestämmelsen ska på stöd som avses i denna lag tillämpas vad som föreskrivs i statsunderstödslagen, om inte något annat föreskrivs nedan. I de fall då det i den föreslagna lagen finns en specialbestämmelse om någon omständighet, ska denna tillämpas i stället för bestämmelserna i statsunderstödslagen. Sådana bestämmelser är t.ex. de paragrafer som handlar om återkrav. Specialbestämmelserna beror huvudsakligen på att de stöd som beviljas har karaktären av tidsbundna projektstöd, på stödets programbundenhet och Europeiska unionens lagstiftning. I lagförslaget har man bl.a. preciserat statsunderstödslagens bestämmelser om sökandens utredningsskyldighet, om beviljande av stöd, inspektionsrätt, förfaranden för utbetalning samt rätten att få och lämna uppgifter. Som ändringar i den gällande lagen har i lagförslaget intagits bestämmelser om återbetalning av stödet, jämkning av stödet och om skyldigheten att betala ränta.

5 §. Stödmottagare. I paragrafen definieras de parter som kan beviljas stöd. Stöd kan enligt förslaget beviljas offentligrättsliga och privaträttsliga juridiska personer. Enligt 5 § i den gällande finansieringslagen kan också fysiska personer beviljas stöd. Fysiska personer infördes som stödmottagare i det skede då de nationella forsknings- och utvecklingsprojekten som gäller landsbygden överfördes

från jord- och skogsbruksministeriet till arbets- och näringsministeriet. Det föreslås dock nu att fysiska personer ska strykas ur förteckningen över stödmottagare eftersom inga fysiska personer längre förekommer bland dem som ansöker om stöd för riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden. Definitionen på stödmottagare är allmän, en noggrannare definition görs i anslutning till varje stödform.

Stödet kan enligt förslaget beviljas gemensamt för fler än en stödmottagare. I ett sådant fall är det fråga om ett samprojekt där parterna i projektet sinsemellan avtalar om genomförandet av projektet och om vars och ens skyldigheter och rättigheter i anslutning till projektet.

I 3 mom. föreslås att närmare bestämmelser om stödmottagarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap. Stödförfarandet

6 §. Stöd som beviljas av ministerier. I paragrafen fastställs arbets- och näringsministeriets rätt att bevilja stöd för både de projekt som finansieras med nationella medel och de projekt som medfinansieras med strukturfondsmedel. I paragrafen föreslås dessutom bestämmelser om social- och hälsovårdsministeriets rätt att bevilja stöd för strukturfondsprojekt.

Enligt 1 mom. kan arbets- och näringsministeriet bevilja en del av landskapsutvecklingspengarna och av de anslag som reserverats för nationella riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden för sådana projekt för utveckling av regionerna eller landsbygden som berör fler än en region. Av landskapsutvecklingspengarna beviljar ministeriet årligen finansiering för sådana forsknings-, utrednings- och nätverksprojekt som stöder utvecklingen av regionerna. Landskapsutvecklingspengar kan dessutom beviljas för statsrådets särskilda program och andra projekt som stöder regionutvecklingen och som är viktiga för hela riket. Arbets- och näringsministeriet kan enligt förslaget bevilja finansiering också för nationella forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden. Sådana projekt har

karaktären av undersökningar och utredningar, nätverk och pilotprojekt som utvecklar nya handlingsmodeller. Landsbygdspolitiska projektgruppen ska behandla projektförslagen innan arbets- och näringsministeriet fattar beslut om dem.

I 2 mom. finns bestämmelser om ministeriernas rätt att bevilja strukturfondsmedel. Arbets- och näringsministeriet kan enligt förslaget bevilja medel ur både Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden för projekt som är viktiga för hela riket samt för projekt för strukturfondernas tekniska stöd. Ministeriet kan beviljas finansiering för en utomstående aktör som genomför projekt eller för ett projekt som ministeriet genomför själv. Också i fråga om sådana projekt som ministeriet genomför själv följs annars det normala stödförfarandet, men mer uppmärksamhet än vanligt ska fästas vid åtskillnaden av olika verksamheter.

Enligt 3 mom. kan social- och hälsovårdsministeriet av de medel ur Europeiska socialfonden som ställts till ministeriets förfogande och av motsvarande nationella statliga medel bevilja stöd för sådana utvecklingsprojekt inom strukturfondsprogrammet som är viktiga för hela riket och som berör fler än en region.

Enligt förslaget får närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsändamål utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §. Stöd som beviljas av landskapsförbunden. Enligt 1 mom. 1 punkten kan landskapsförbunden bevilja stöd inom ramen för anslag som tagits in i statsbudgeten för utvecklingsprojekt som syftar till utveckling av regioner och främjande av det näringspolitiska samarbetet mellan kommunerna i en region (*regionalt utvecklingsstöd*). Utvecklingsstöd kan enligt förslaget beviljas inom både nationella program och strukturfondsprogram. För främjande av det näringspolitiska samarbetet mellan kommunerna är det nödvändigt att genom tidsbundna stödformer stödja grundande och utveckling av regionala utvecklingsbolag. Stöd kan beviljas också för utvecklingsprojekt som berör fler än en region eller som är viktiga för hela riket. Stöd ska också kunna beviljas för förvaltningen av re-

gionutvecklingsprogram såsom för finansiering av sådana särskilda program som nämns i 29 § i den föreslagna lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten. I de fall där det regionala utvecklingsstödet ska anses utgöra statligt stöd, ska stödet beviljas i form av stöd av mindre betydelse. Utvecklingsprojektet kan innebära sådana investeringar som är nödvändiga för att utvecklingsprojektet kan genomföras. Andelen investeringar ska vara begränsad, liksom även i dagens läge, till hälften av de godtagbara totalkostnaderna.

Enligt 2 punkten kan stöd beviljas för investeringar i syfte att utveckla infrastrukturen (*infrastrukturellt investeringsstöd*). Stödet ska vara motiverat ur regionutvecklingens synvinkel. Det infrastrukturella investeringsstödet kan riktas till åtgärder som gäller t.ex. vägnätet, hamnarna eller verksamhetslokaler och som kommunerna själva genomför. Det infrastrukturella investeringsstödet skulle kunna användas t.ex. till finansiering av grundläggande renoveringar i anslutning till ändring av lokalernas användningsändamål i syfte att utveckla företagsverksamhet.

I 1 mom. 3 punkten föreslås att landskapsförbundens stödprogram också fortsättningsvis ska omfatta de projekt inom undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden. Projektet kan vara antingen utvecklingsprojekt eller investeringsprojekt. Landskapsförbunden ska fortsättningsvis inte längre finansiera strukturfondsprojekt inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde, eftersom stödbeslut i anslutning till dessa enligt 6 § i den föreslagna lagen ska fattas vid social- och hälsovårdsministeriet. I fråga om projekt inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde tillämpas ett särskilt förhandlings- och remissförfarande som syftar till att säkerställa att sakkunskapen vid ministeriet förmedlas till landskapsförbunden. Enligt 2 mom. ska landskapsförbunden, liksom också nuförtiden, kunna bevilja regionalt utvecklingsstöd också för sådana projekt som landskapsförbunden själva genomför samt för strukturfondsprogrammets projekt för tekniskt stöd. När det gäller land-

skapsförbundens egna projekt ska mer uppmärksamhet fästas vid verksamheternas åtskillnad jämfört med sådan finansiering som beviljas utomstående.

Det föreslås att närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §. Stöd som beviljas av närings-, trafik- och miljöcentralerna. I paragrafen föreslås bestämmelser om den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att bevilja stöd för projekt som genomför strukturfondsprogrammet.

Enligt 1 mom. 1 punkten kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja stöd för utvecklingsprojekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och som gäller miljön och naturresurserna. I fråga om ett utvecklingsprojekt kan investeringsandelen utgöra högst hälften av projektets godtagbara totalkostnader.

Enligt 1 mom. 2 punkten kan stöd ur Europeiska regionala utvecklingsfonden beviljas för sådana utvecklings- och investeringsprojekt som genomför strukturfondsprogrammet och som gäller trafiken och infrastrukturen.

Enligt 3 punkten kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja stöd för sådana utvecklingsprojekt som medfinansieras genom Europeiska socialfonden och som gäller främjande av sysselsättningen och kompetensen och den sociala delaktigheten.

Den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja en del av medlen ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och ur Europeiska socialfonden och av motsvarande nationella statliga medel för strukturfondernas projekt för tekniskt stöd och andra projekt enligt 1 mom. som genomförs själv.

Det föreslås att närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §. Anslag och regional fördelning av anslag. Enligt 1 mom. kan stöd beviljas inom gränserna för de anslag som upptagits i statsbudgeten. Med anslag avses landskapsutvecklingspengar, de anslag som reserverats för riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden samt

strukturfundsmedel och motsvarande statlig medfinansiering.

Enligt 2 mom. ska statsrådet besluta om fördelning av anslag mellan regionerna.

Närmare bestämmelser om fördelning av anslag får enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §. Allmänna villkor för beviljande av stöd. I paragrafen anges de allmänna förutsättningarna för beviljande av stöd. I 1 mom. föreslås en bestämmelse med det allmänna villkoret att stödet ska vara motiverat med tanke på de mål som satts för användningen av det och stödet ska på ett betydande sätt bidra till genomförandet av projektet. Således kan t.ex. ansökta stöd som är mycket små i förhållande till projektets totala kostnads-kalkyl medföra betydligt högre administrativa kostnader än den nytta som sökanden får av dem. Enligt 2 mom. får stödet inte användas som allmänt stöd för verksamheten. Stöd enligt denna lag har karaktären av specialunderstöd enligt 5 § 3 mom. i statsunderstödslagen och det är inte avsett att användas som allmänt understöd för stödmottagarens normala verksamhet som organisationen i vanliga fall finansierar genom sina egna omkostnader. Ett projekt ska alltid åtskiljas från sökandens övriga verksamhet som en egen helhet.

Enligt 3 mom. förutsätts stödmottagaren ha tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar för att genomföra projektet. Detta krav ger myndigheterna rätt, men samtidigt också en skyldighet, att kontrollera sökandens ekonomiska ställning, så att man kan försäkra sig om att sökanden under hela projektets gång har ekonomiska förutsättningar att genomföra projektet. Med andra förutsättningar avses bl.a. stödmottagarens administrativa eller kunskapsmässiga förutsättningar att genomföra projektet. När det gäller utredningar som myndigheten begär bör myndigheten alltid överväga huruvida utredningarna är nödvändiga för att få klarhet i saken. Avsikten är inte att öka stödmottagarnas administrativa börda eller i onödan öka myndigheternas arbete som förorsakas av behandlingen av olika utredningar och bilagor. I paragrafen föreskrivs att stödmottagaren dessutom ska ha förutsättningar att svara för kontinuiteten i

den verksamhet som åstadkommit genom projektet efter att projektet avslutats. Avsikten är att den mer långvariga effekten av de resultat som nåtts genom projektet ska stärkas. I fråga om projekt av engångsnatur eller annars av sådan natur att de inte är avsedda att åstadkomma varaktig nytta kan sådan utredning inte krävas. Enligt 4 mom. ska resultatet av ett utvecklingsprojekt kunna tillgodogöras allmänt. Enligt 5 mom. kan stöd beviljas under förutsättning att den finansiering som behövs har anvisats i statsbudgeten.

I 6 mom. föreslås att närmare bestämmelser om förutsättningarna för stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §. Stöd av mindre betydelse. I 1 mom. finns bestämmelser om det förfarande som tillämpas på stöd av mindre betydelse. Om stödet beviljas som stöd av mindre betydelse, krävs för beviljande av stöd att sökanden lämnar den beviljande myndigheten en utredning om det stöd av mindre betydelse som redan har beviljats och betalats ut till sökanden. En ytterligare förutsättning för beviljande av stöd är att beloppet av detta stöd inte överstiger det maximibelopp för stöd av mindre betydelse som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Om stöd beviljas för något annat ändamål än sökandens företagsverksamhet eller om stöd överförs på det sätt som avses i 12 §, förutsätts att motsvarande utredning lämnas separat för varje part som är föremål för stödet eller som deltar i den åtgärd som stöds, samt att stödbeloppet inte för något av de deltagande företags del överstiger maximibeloppet av stöd av mindre betydelse. Detta villkor ska beaktas redan vid förberedelserna för stödet, och myndigheten ska beakta det innan den godkänner modellen för genomförande av projektet. Om det för uppföljning av det stagliga stödet har inrättats ett centraliserat riksomfattande register, ska någon separat utredning inte behöva uppvisas i fråga om de stöd som har beviljats inom en i Europeiska unionens lagstiftning angiven tid efter det att registret inrättades. I 3 mom. föreslås ett bemyndigande om att närmare bestämmelser om tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd på sådant stöd som avses i denna lag och

om villkoren för stöd av mindre betydelse får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Överföring av stöd på någon annan för genomförande av projekt. I paragrafen föreslås bestämmelser om förutsättningar för beviljande av stöd då avsikten är att stödet överförs på någon annan för genomförande av ett projekt som får stöd. Paragrafen motsvarar i huvudsak bestämmelserna i 11 § i gällande lag. Beloppet av stöd som får överföras föreslås bli begränsat och innehållet i avtalet bli preciserat. Med överöring av stöd avses överföring av en del av stödet som uppgår till ett visst belopp. Avsikten är inte att överföra stödmottagarens skyldigheter eller rättigheter på någon annan. En skillnad måste göras mellan överföring av stöd och samprojekt där stödmottagarna ansvarar solidariskt för genomförande av projektet. Med överföring avses inte heller sådan upphandling av varor eller tjänster som görs i syfte att genomföra ett projekt som får stöd och som omfattas av lagstiftningen om offentlig upphandling. När ett projekt planeras ska de parter som ska delta i projektet besluta om de ska ansöka om stöd gemensamt, i form av ett samprojekt, varvid ansvaret för genomförandet av projektet och för fullgörandet av andra skyldigheter fördelas mellan sökandena, eller om någon av parterna ska vara ensam sökande. Vilket sätt för genomförande som väljs beror på projektets omfattning och innehåll. Om det beslutas att en åtgärd ska genomföras så att en part ansöker om stöd också för de övriga parternas räkning och stödet beviljas den förstnämnda parten, ska denna ansvara för fullgörandet av alla skyldigheter som ankommer på stödmottagaren. En förutsättning för att stöd kan beviljas är att även alla andra deltagande parter utöver stödmottagaren uppfyller de villkor som ställs på stödmottagare. En ytterligare förutsättning är att myndigheten i varje enskilt fall som gäller ansökan om överföring av stöd fattar ett motiverat beslut om att överföringen av stödet är ändamålsenligt med tanke på genomförandet av projektet. Avsikten är bl.a. att förhindra att det uppstår situationer där stödmottagaren själv inte deltar i genomförandet av projektet utan den huvudsakliga uppgift består i att vara förmedlare av stödet. Av denna anledning fö-

reslås att andelen stöd som överförs får utgöra högst hälften av projektets totala kostnader. Det föreslås dock att den myndighet som beviljar stöd ska ha rätt att i särskilda fall godkänna att en större andel av stödet än vad som anges ovan får överföras. En betydande del av stödet ska dock stå till stödmottagarens förfogande. Avsikten är inte att myndighetens uppgifter i anslutning till stödförfarandet ska överföras på stödmottagaren. I sådana fall kan risken för missbruk av olika slag, såsom risken att bestämmelserna om statligt stöd eller bestämmelserna om offentlig upphandling kringgås, öka. En modell med samprojekt som genomförs av flera ansvariga parter skulle vara förstahandsalternativet när det är fråga om omfattande projekthelheter. I 2 mom. föreslås bestämmelser om stödmottagarens och andra deltagande parter skyldighet att genom avtal säkerställa att det finns förutsättningar för beviljande, utbetalning och kontroll av stöd samt att stöd villkoren i övrigt iakttas. I avtalet ska utöver de grundläggande uppgifterna om deltagarna dessutom finnas uppgifter om innehållet i projektet, ansvaret för och rollen hos var och en av deltagarna, hur projektets resultat kommer att tillgodogöras samt om finansieringens gång. Dessutom bör man i avtalet komma överens om vissa praktiska arrangemang i anslutning till genomförandet av projektet, såsom detaljer som är nödvändiga för att säkerställa att stöd villkoren iakttas i fråga om bokföring, offentlig upphandling, det interna informationsflödet samt andra villkor för stödet. Avtalet måste läggas fram senast strax innan överföringen sker. Stödmottagaren svarar inför myndigheten för att projektet genomförs, och eventuella återkrav kan riktas endast mot stödmottagaren. I 3 mom. föreslås ett bemyndigande om att närmare bestämmelser om de förfaranden som ska tillämpas vid överföringen av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §. Samprojekt. I lagen föreslås bli intagna grundläggande bestämmelser om samprojekt. Paragrafen är ny. Enligt 1 mom. kan stöd beviljas flera sökande gemensamt. Samprojekt kan beviljas stöd endast då det är motiverat med tanke på uppnåendet av målen för projektet. Med tanke på genomförandet

av programmen är det viktigt att större projekthelheter kan fås till stånd. I ett litet land som Finland finns det dock inte inom alla sektorer sådana stora organisationer som har möjligheter att genomföra omfattande projekt med betydande effekter. Sådana projekt som genomförs gemensamt av flera aktörer är nödvändiga med tanke på projektens verkningfullhet och i syfte att öka nätverksbildningen av olika aktörer.

Enligt 2 mom. ska stödmottagarna uppfylla de villkor som i detta lagförslag uppställs på stödmottagare. Alla parter i ett samprojekt ska också delta i finansieringen av projektet om det inte finns särskilda skäl till att avvika från detta. Ett sådant skäl är t.ex. att någon part har en större roll i sammansättningen av projektet. Enligt 3 mom. ska parterna i ett samprojekt ingå ett avtal om genomförande av projektet. I avtalet fastslås parternas rättigheter och skyldigheter. Parterna ska inom sig välja en part som ansvarar för kontakterna med den myndighet som beviljar stöd. Denna part ansvarar i allmänhet också för den samordning som projektet kräver och för förvaltningen av projektet. I fråga om projekt som inbegriper stöd av mindre betydelse enligt 11 § hör det till denna parts uppgifter att anmäla beloppet av stöd av mindre betydelse för varje parts del. I 4 mom. föreskrivs att samtliga parter i ett samprojekt har solidariskt ansvar för genomförandet av projektet. Samtliga stödmottagare ansvarar solidariskt för genomförandet av ett samprojekt.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska följas vid samprojekt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §. Godtagbara kostnader. I paragrafen ingår de bestämmelser om godtagbara kostnader som ska följas vid projektverksamheten.

I 1 mom. föreskrivs att stödet för projekt som finansieras med landskapsutvecklingspengar eller av det nationella anslaget för utveckling av landsbygden kan beviljas i enlighet med en kostnadskalkyl som den beviljande myndigheten godkänt antingen som procentbaserad ersättning, engångsersättning eller utifrån faktiska, nödvändiga och skäligen kostnader. Också när det gäller sådana projekt som i deras helhet finansieras med na-

tionella medel föreslås att det utöver den sedvanliga ersättningsmodellen, som utgår från faktiska kostnader, ska införas en möjlighet att använda procentbaserad ersättning varvid indirekta projektkostnader skulle kunna betalas enligt en fast procentandel. Då skulle man slippa övervakningen av indirekta kostnader vid utbetalningarna, vilket medför mycket arbete. När det gäller nationella projekt föreslås också förfarandet med engångsersättning vid ersättandet av projektkostnader bli godkänt. I ett sådant fall gör man på förhand en uppskattning av priset på en åtgärd inom ett projekt, t.ex. ordnandet av ett seminarium och hur mycket det kommer att kosta.

Enligt 2 mom. ska man vid beviljandet av stöd från de kostnader som föranleds av projektet dra av sådana intäkter som direkt hänför sig till eller har samband med projektet.

I 3 mom. ingår en bestämmelse med hänvisning till de projekt som medfinansieras med medel ur strukturfondsprogrammen. När det gäller sådana projekt ska man i fråga om godtagbara kostnader utöver 2 mom. dessutom tillämpa vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och i 3 kap. 24 § i den föreslagna lagen.

Det föreslås att närmare bestämmelser om godtagbara kostnader får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §. Stödets belopp. I paragrafen föreslås allmänna bestämmelser om stödets belopp. Enligt 1 mom. får stödet inte täcka det fulla beloppet av kostnaderna för projektet och den som ansöker om stöd ska själv delta i de kostnader som orsakas av projektet, om det inte finns särskilda skäl att avvika från detta. Denna finansiering som sökanden själv har anvisat för ett projekt har vedertaget kallats självfinansiering. Nu föreslås det att definitionen ska fastställas på lagnivå. Ett särskilt skäl till avvikelser skulle kunna vara bl.a. att projektet är av sådan art att det inte går att få självfinansiering för det. Sådana är t.ex. projekt för strukturfondernas tekniska stöd eller andra projekt som den beviljande myndigheten genomför själv. Det är inte alltid annars heller ändamålsenligt med sökandens självfinansieringsandel i de situationer då sökanden samlar ihop projektfinansieringen ur flera olika källor, eller då det annars på grund av

projektets art inte är nödvändigt att kräva någon självfinansiering. Tanken är dock att stödmottagaren i en finansieringsansökan i regel ska nämna den finansieringsandel som stödmottagaren själv ämnar investera i projektet. Självfinansieringen har en styrande verkan med tanke på att projektet genomförs på tillbörligt sätt.

I 2 mom. föreskrivs att i fråga om projekt som finansieras med landskapsutvecklingspengar eller med ett nationellt anslag för utveckling av landsbygden kan som självfinansiering godkännas utöver penningprestation dessutom vederlagsfritt arbete eller överlåtelse av produktionsinsats (*naturaprestation*). Den andra finansieringen av projektet än statens finansiering skulle delvis kunna bestå av verifierbart arbete mot vederlag eller överlåtelse av produktionsinsats. I fråga om naturaprestation betalas det aldrig något vederlag för arbete eller en produktionsinsats, och beräkningen av deras värde sker kalkylmässigt enligt mängden arbete eller den produktionsinsats som överlåtits och den gängse prisnivån på orten. Mängden arbete som utförts mot vederlag å sin sida kan verifieras genom ett lönekvitto och värdet av en produktionsinsats som överlåtits t.ex. med hjälp av ett kvitto på hyra.

Enligt 3 mom. ska stödet beviljas som procentandel av godtagbara kostnader eller som engångsersättning.

I 4 mom. föreskrivs att på stödets maximalbelopp tillämpas utöver 1 och 3 mom. dessutom vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Närmare bestämmelser om stödbelopp, naturaprestationer och om överlåtelse mot vederlag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §. Ansökan om stöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om den myndighet till vilken ansökan ska riktas samt om innehållet i ansökan. Enligt 1 mom. ska ansökan om stöd för projekt enligt 6 § lämnas in till det behöriga ministeriet i de fall då ministeriet beviljar stödet i fråga. Ansökan om stöd enligt 7 § ska lämnas in till det landskapsförbund inom vars område den verksamhet som ska stödjas huvudsakligen bedrivs. Stöd enligt 8 § ska sökas hos den behöriga närings-, trafik-

och miljöcentralen. Bestämmelser om behöriga närings-, trafik- och miljöcentraler finns i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (910/2009).

I 2 mom. föreslås bestämmelser om vilka uppgifter som åtminstone ska framgå av en ansökan. Av ansökan ska framgå projektets samband med programmet. I fråga om strukturfondsprogrammet betyder detta t.ex. att ett projekt som föreslås ska vara förenligt med något av insatsområdena i programdokumentet, och ska också i övrigt uppfylla urvalskriterierna. I ansökan ska det dessutom lämnas sådana uppgifter om sökanden att myndigheten ska kunna bedöma dennes förutsättningar att få stöd. Av ansökan ska dessutom framgå uppgifter om stödets användningsändamål, en uppskattning av kostnaderna och en finansieringsplan. I ansökan ska dessutom ingå en bedömning av projektets effekter och resultat samt andra omständigheter som den som beviljar stöd behöver veta för att kunna fatta beslut med anledning av ansökan. Om det är fråga om överföring av stöd enligt 12 §, ska till ansökan fogas uppgifter om de kända parter som stöd enligt planerna ska överföras till och uppgift om utkastet till avtal mellan dem som genomför projektet eller utredningar om de förutsättningar som den som genomför projektet ska ha enligt 10 §. En ansökan som lämnas in skriftligen ska vara undertecknad.

I 3 mom. föreslås en klarläggande bestämmelse om samprojekt. Alla deltagande parter i ett samprojekt är gemensamt sökande av stöd.

Som en ny punkt föreslås i 4 mom. att man i ansökan ska lämna en redogörelse för det sätt på vilket de resultat som nåtts genom tidigare finansierade projekt som är av betydelse för projektet har beaktats vid beredningen av projektet. Kravet förbättrar kvaliteten på projektverksamheten och utnyttjar de till buds stående medlen så effektivt som möjligt så att de resultat som nåtts vid tidigare projekt utnyttjas vid nya projekt. I fråga om utvecklingsprojekt ska resultaten kunna tillgodogöras och de ska vara offentliga, så att sökanden lätt kan använda sig av resultaten när denne förbereder ett nytt projekt. I 4 mom. finns ett krav, som ingår också i den gällande lagen, på att sökanden redan i an-

sökningsskedet ska framlägga en plan för hur den verksamhet som stöds ska fortsätta efter det att projektet slutförts. Kravet på en utredning skulle få sökandena att redan på förhand noggrannare planera sin verksamhet, så att projektfinansieringen inte skulle bli en permanent finansieringsform. Projektstödet huvudsakliga syfte är att vara den drivande kraften bakom åtgärder som är nödvändiga med tanke på målen för programmet, och inte en permanent finansieringsform för en organisation som söker projektstöd. Utredningsskyldigheten ska för sin del styra verksamheten så att risken för att projektstödet används för organisationens normala verksamhet på det sätt som påminner om det förbjudna verksamhetsstödet ska minska. Ingen utredningsskyldighet föreligger, om den på grund av verksamhetens art är uppenbart onödig. Detta skulle gälla t.ex. projekt som i princip är av engångskaraktär, t.ex. en tillställning som ordnas en gång eller en undersökningsrapport som avfattas. I vissa fall kan stöd beviljas för samma verksamhet vid upprepade tillfällen, t.ex. för förvaltningen av särskilda program eller projekt för tekniskt stöd.

Enligt 5 mom. ska ansökan om stöd bli abhängig när den har lämnats in till den behöriga myndigheten. När en ansökan inkommer till en myndighet, ska den utan dröjsmål granskas med en sådan noggrannhet att man kan säkerställa att den lämnats till den myndighet som är behörig i fallet i fråga och att den uppfyller de minimivillkor enligt 1 mom. som är av betydelse med tanke på anhängiggörandet av ansökan.

I 6 mom. ingår en särskild bestämmelse om projekt inom strukturfondsprogrammet enligt 6–8 § i den föreslagna lagen. I fråga om sådana projekt ska utöver bestämmelserna i denna paragraf dessutom iakttas bestämmelserna i den föreslagna 23 §.

Det föreslås att närmare bestämmelser om sökande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §. Beviljande av stöd. I paragrafen föreslås allmänna bestämmelser om beviljande av stöd. Enligt 1 mom. beslutar landskapsförbunden inom sitt område om beviljande av stöd som avses i denna lag. I 1 mom. föreslås dessutom en bestämmelse om att ett land-

skapsförbund kan besluta om beviljande av stöd för projekt som genomförs inom området för ett annat landskapsförbund. Då förutsätts i regel att landskapsförbunden i fråga sinsemellan kommit överens om att ett förbund kan bevilja stödet för projektet på andra förbunds vägnar. Landskapsförbunden kan också besluta att de beviljar stödet för ett projekt gemensamt. Samarbete mellan landskapsförbunden kring olika projekt är ett allmänt sätt att genomföra regionutvecklingsprogrammen.

Enligt 2 mom. ska det behöriga ministeriet, antingen social- och hälsovårdsministeriet eller arbets- och näringsministeriet, besluta om beviljande av stöd enligt 6 §. Bestämmelser om de närings-, trafik- och miljöcentraler som är behöriga att bevilja stöd enligt denna lag finns i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som åtminstone ska framgå av stödbeslutet. I beslutet ska anges beloppet av stöd som beviljats, stödvillkoren enligt denna lag samt förutsättningarna för utbetalning och återkrävande av stödet. Dessutom ska i beslutet inkluderas sådana villkor och förutsättningar ur Europeiska unionens lagstiftning vilka har en väsentligt och omedelbar betydelse för användningen och utbetalningen av stödet. De viktigaste omständigheterna i beslutet, såsom grunderna för återkrav, ska härstamma från den nationella lagstiftningen. Genom stödbeslutet godkänns den projektplan som sökanden gjort upp. Myndigheten ska ställa som krav att projektplanen specificeras innan beslutet fattas så att innehållet i planen är så konkret att det inte råder någon oklarhet om innehållet när projektet genomförs.

I 4 mom. ingår en ny bestämmelse om att stöd ska beviljas för sådana projekt för hållbar stadsutveckling som är förenliga med de planer för stadsutveckling som avses i 31 § i den föreslagna lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten, om projektet är förenligt med Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen samt med strukturfondsprogrammet.

I 5 mom. föreslås att närmare bestämmelser om beviljande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §. Villkor för användning av stöd. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att stöd endast kan beviljas för kostnader som har uppkommit efter det att stödansökan har blivit anhängig.

I 2 mom. finns en informativ bestämmelse om att i fråga om användning av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007). Stödmottagaren ska lämna en redogörelse för genomförandet av upphandlingen enligt vad som förutsätts i den nämnda lagen i det fall att stödmottagarens verksamhet omfattas av lagen. Enligt 2 mom. är stödmottagaren skyldig att förvara allt bokföringsmaterial och övrigt material som anknyter till ett projekt som är föremål för stöd. Utöver bokföringsmaterialet ska stödmottagaren dessutom förvara alla nödvändiga uppgifter, utredningar och handlingar samt upptagningar som kan ha betydelse för tillsynen över att villkoren för beviljande av stöd och användning av stödet samt de övriga villkoren för stödet uppfylls.

Det föreslås att närmare bestämmelser om villkoren för användning av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §. Ansökan om utbetalning av stöd. I paragrafen ingår de allmänna bestämmelserna om ansökan om utbetalning av stöd.

Ansökan om utbetalning av stöd för projekt som finansieras med landskapsutvecklingspengar och av nationella anslag för utveckling av landsbygden ska göras på en blankett som fastställts för ändamålet. Ansökan ska vara undertecknad.

Ansökan om utbetalning av stödet lämnas till den myndighet som beviljat stödet. Ett landskapsförbund kan dock besluta att ett annat landskapsförbund sköter utbetalningen av landskapsutvecklingspengar eller strukturfondsmedel för dess räkning. I stödbeslutet ska det anges tydligt vilken myndighet som ansökan om utbetalning ska lämnas till.

I 2 mom. föreslås att ansökan om utbetalning av stöd för sådana projekt enligt 6–8 § som medfinansieras genom strukturfondsprogrammet ska lämnas in via datasystemet

EURA 2014 på det sätt som närmare anges i 3 kap. 26 §.

En tidsfrist kan fastställas för ansökan om utbetalning av stöd. I praktiken avser detta den sista betalningsposten.

I 4 mom. föreslås att närmare bestämmelser om ansökan om utbetalning av stöd, om tidsfristen för ansökan om utbetalning och det förfarande som ska iakttas vid ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §. Utbetalning av stöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om utbetalning av stöd. Stödet ska, liksom i nuläget, kunna betalas ut antingen i en post eller i flera poster. Huvudregeln är att högst tre poster per år betalas ut. Stödet utbetalas retroaktivt utifrån godtagbara, faktiska kostnader. Om stödet dock har beviljats enligt en viss kostnadsmodell, t.ex. som engångsstöd, betalas stödet ut enligt denna. I vissa fall kan också förskott betalas till ett projekt. Stödet utbetalas i regel retroaktivt på basis av godtagbara, faktiska kostnader. Den myndighet som beviljat stödet kan bevilja ett projekt förskott, om detta är motiverat med tanke på genomförandet av projektet.

Närmare bestämmelser om förfarandet för utbetalning av stöd, t.ex. om förskottet, får enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §. Rätt att få och lämna ut uppgifter. I paragrafen ingår en bestämmelse med hänvisning till 28 § om rätten att få och lämna ut uppgifter.

3 kap. **Särskilda bestämmelser om projekt inom strukturfondsprogrammet**

22 §. Allmänna förutsättningar. Paragrafen föreslås innehålla allmänna förutsättningar för alla projekt som medfinansieras genom strukturfondsprogrammet. Enligt 1 mom. ska projekten vara förenliga med strukturfondsprogrammet, de ska främja uppnåendet av programmets mål och till innehållet ska de överensstämma med något av insatsområdena i programdokumentet. Projektets mål får inte heller stå i strid med medlens användningssyfte som anges i det partnerskapsavtal som avses i 35 § i den föreslagna lagen om

utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten.

Enligt 3 mom. ska resultaten av andra utvecklingsprojekt än sådana som handlar om utveckling av ett företags affärsverksamhet kunna utnyttjas allmänt. Detta betyder bl.a. att man ska informera om genomförandet av projekt och om deras resultat. Eventuella upphovsrätter utgör stödmottagarens egen- dom, men projektresultaten måste kunna utnyttjas i större utsträckning än enbart till sökandens egen fördel.

Målet för ett annat utvecklingsprojekt än sådant som har att göra med företagsverksamheten är huvudsakligen en mer omfattande utveckling än enbart utveckling av sökandens organisation. Paragrafens 4 mom. är av informativ natur och betonar förmedlande organs skyldighet att i sin verksamhet följa både Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen. De förmedlande organen ska dessutom iakttä de villkor som uppställts i samband med beslutet om tilldelning av medel. Villkoren ska basera sig på unionslagstiftningen eller den nationella lagstiftningen.

23 §. *Ansökan om stöd inom ramen för strukturfondsprogrammet.* I paragrafen finns allmänna bestämmelser om ansökan om stöd inom ramen för strukturfondsprogrammet. Bestämmelserna gäller allt stöd som beviljas ur strukturfonderna. Enligt 1 mom. ska stödet inom ramen för strukturfondsprogrammet i första hand sökas elektroniskt. Om stöd ansöks via datasystemet EURA 2014 förutsätts stark elektronisk autentisering. I andra system än datasystemet EURA 2014 kan dock även skriftliga ansökningar på en undertecknad blankett lämnas till den behöriga myndigheten. I paragrafen föreskrivs i informationssyfte att ansökan ska innehålla de uppgifter som anges i Europeiska unionens lagstiftning och i den nationella lagstiftning som tillämpas på projektet i fråga samt dessutom de uppgifter som förutsätts i 3 kap. i den föreslagna lagen. På undertecknandet av annan ansökan än sådan som inlämnas skriftligen tillämpas vad som i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009) föreskrivs om identifiering av en person och autentisering.

24 §. *Godtagbara kostnader och stödbelopp.* I paragrafen föreslås bestämmelser om godtagbara kostnader och stödbelopp i fråga om strukturfondsprojekt. Stödet för ett projekt kan beviljas i enlighet med antingen en kostnadsmodell som myndigheten godkänt eller utifrån godtagbara, faktiska, med tanke på projektet behövliga och till beloppet rimliga kostnader som projektet orsakar. Till kostnadsmodellerna hör bl.a. modell med engångsersättning, då de godtagbara kostnaderna eller en del av dem ersätts som ett engångsbelopp som kan uppgå till högst 100 000 euro, eller en schablonmässig andel av alla godtagbara kostnader eller en del av dessa; ersättningen baserar sig på en på förhand fastställd procentandel som gäller ett eller flera kostnadslag. Målet är att sådana kostnadsmodeller där andelen administrativt arbete är betydligt mindre ska användas i huvudsak. Kommissionen kommer att utfärda närmare bestämmelser om kostnadsmodellerna. Tillämpningen av olika kostnadsmodeller bestäms närmare på basis av dem.

I 2 mom. föreslås att finansieringsposterna i enlighet med projektets finansieringsplan ska betalas ut i pengar till projektet. Detta innebär t.ex. att kommunens medfinansiering till projekt inte längre kan ges exempelvis som prestation som beräknas på basis av en arbetsdagbok som en kommunanställd fört och en löneverifikation. Enligt vad som nu föreslås ska kommunens finansiering eller annan utomstående finansiering, t.ex. universitetets finansiering, alltid kanaliseras uttryckligen som en penningöverföring till ett visst projekt. Kravet gäller inte projektets självfinansieringsandel. De organisationer som genomför strukturfondsprojekt ska dock se till att också finansiering för projektens självfinansieringsandel har budgeterats för dem. Kravet på penningprestation gäller inte heller vid Europeiska socialfondens projekt, när det gäller projekt enligt artikel 14 i förordningen om Europeiska socialfonden, i fråga om tredje part, dvs. lönekostnader för personer som deltar i utbildning.

Enligt 3 mom. kan naturaprestationer inte längre användas inom ramen för strukturfondsprojekt. Sådana omfattar bl.a. lokaler som överlämnas till ett projekt utan ersätt-

ning eller sådant arbete som utförs utan lön (talkoarbete). Till skillnad mot arbetsprestationer enligt 2 §, då den kalkylmässiga penningprestationen baserar sig på faktiska betalda löner, uppstår vid sådant arbete som utförs som naturaprestation inga verifierbara lönekostnader. De har uppskattats enligt gängse prisnivå på orten.

Enligt 4 mom. kan stöd inte beviljas till den del att andelen offentlig finansiering av de godtagbara kostnaderna för projektet överskrider det maximala offentliga stöd som anges i Europeiska unionens lagstiftning.

I 5 mom. föreslås att närmare bestämmelser om godtagbara kostnader, kostnadsmodeller, grunderna för hur de bestäms, om användningsändamålen samt om maxibelopp eller maximandelar av stöd samt om förfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §. Stöd villkor. I 1 mom. finns en informativ bestämmelse om att i fråga om användning av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007). Stödmottagaren ska lämna en redogörelse för genomförandet av upphandlingen enligt vad som förutsätts i den nämnda lagen, i de fall då stödmottagarens verksamhet omfattas av lagen.

Enligt 2 mom. är stödmottagaren skyldig att förvara allt bokföringsmaterial och övrigt material som anknyter till ett projekt som är föremål för stöd. Utöver bokföringsmaterialet ska stödmottagaren dessutom förvara alla nödvändiga uppgifter, utredningar och handlingar samt upptagningar som kan ha betydelse för tillsynen över att villkoren för beviljande av stöd och användning av stödet samt de övriga villkoren för stödet uppfylls. Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om bevaring av handlingarna utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §. Ansökan om utbetalning. Ansökan om stöd ska göras elektroniskt till den behöriga myndigheten. I andra system än datasystemet EURA 2014 kan utbetalning av stödet dock ansökas också skriftligt hos den behöriga myndigheten på en särskild blankett. En sådan ansökan ska vara undertecknad.

27 §. Anmälan som gäller återkrav och redovisning av utgifter. I paragrafen föreslås

bestämmelser om anmälan som gäller återkrav och om redovisning av utgifter. Enligt 1 mom. ska de förmedlande organen och förvaltningsmyndigheten till den attesterande myndigheten anmäla alla oegentligheter, såsom åtgärder för återkrav, och andra åtgärder som vidtagits för att korrigera felaktigheter. Den attesterande myndigheten för bok över de belopp som återkrävs och de belopp som har återbetalats på grund av att en finansieringsandel som var avsedd för ett projekt helt eller delvis har återkallats. För att denna uppgift ska kunna utföras föreslås det i paragrafen att de förmedlande myndigheter som använder strukturfondsmedel ska underrätta den attesterande myndigheten om alla åtgärder som de vidtagit på basis av gjorda inspektioner eller oegentligheter som annars har upptäckts. Förvaltningsmyndigheten å sin sida har helhetsansvaret för att programmet genomförs effektivt samt för att den nationella lagstiftningen och Europeiska unionens lagstiftning följs vid all verksamhet såsom vid genomförandet av projekt. Av denna anledning föreslås förvaltningsmyndigheten ha motsvarande skyldighet som förmedlande myndigheter. Förvaltningsmyndigheten ska därför följa de åtgärder som vidtagits med anledning av upptäckta oegentligheter och se till att den attesterande myndigheten får kännedom om dem. Uppgifterna ska lämnas i tydlig form. Enligt 2 mom. har den attesterande myndigheten rätt att ålägga de förmedlande myndigheterna eller förvaltningsmyndigheten att vidta åtgärder för att korrigera felaktigheterna. Korrigering av upptäckta fel, såsom återkrav och andra åtgärder i efterhand, är sådana att de ofta kräver mycket administrativt arbete och är ofta, t.ex. på grund av stödmottagarens ekonomiska situation, också utan effekt. Av denna anledning är det viktigt att den attesterande myndigheten har rätt att ålägga de förmedlande myndigheterna och förvaltningsmyndigheten att också vidta åtgärder för att förhindra upprepning av felaktigheterna. I 3 mom. konstateras förvaltningsmyndighetens skyldighet att säkerställa att åtgärder enligt 1 mom. är förenliga med både den nationella lagstiftningen och Europeiska unionens lagstiftning. I fråga om t.ex. återkrav innebär detta att både be-

slutet om återkrav och dess innehållsmässiga grunder stöder sig på den nationella bestämmelse om återkrav som tillämpas på projektet i fråga. Enligt 4 mom. ansvarar den attesterande myndigheten för att åtgärder enligt 1 mom. beaktas vid redovisningen av utgifter till kommissionen.

En av den attesterande myndighetens uppgifter är att sammanställa redovisningar av utgifter och ansökningar om utbetalning, och vidarebefordra dessa till kommissionen. På basis av dessa betalar kommissionens ut medel till medlemsstaterna. I redovisningen av utgifter ska i fråga om vart och ett av insatsområdena i programmet inkluderas det totala beloppet av stödberättigande utgifter och den motsvarande andelen offentlig finansiering som har betalats eller kommer att betalas till stödmottagarna i enlighet med villkoren för den offentliga medfinansieringen. När det gäller återkrävda belopp återinför den attesterande myndigheten de belopp som återkrävs i Europeiska unionens budget genom att dra dem av från följande redovisning av utgifter.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska följas vid redovisningen föreslås bli utfärdade genom förordning av statsrådet. De bestämmelser som ska utfärdas baserar sig på Europeiska unionens lagstiftning och deras syfte är att förenhetliga och förbättra systemets funktion.

28 §. Rätt att få och lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet. I paragrafen ingår bestämmelser om både rätt att få och rätt att lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet. I 1 mom. föreslås bestämmelser om rätt att få uppgifter. Trots bestämmelserna om sekretess ska arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden samt andra förmedlande organ och revisionsmyndigheten ha rätt att av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter som gäller sökanden eller stödmottagaren. Ansökan om och beviljande av stöd är alltid förenade med en eventuell risk för missbruk. Den som ansöker om stöd är skyldig att i sin ansökan lämna sådana uppgifter som är nödvändiga för att stöd ska kunna beviljas och betalas ut, men den myndighet som beviljar stöd eller

övervakar stödet ska ha tillräckligt omfattande rättigheter att säkerställa att de uppgifter som lämnats är korrekta och också i övrigt kontrollera uppgifter som är nödvändiga med tanke på beviljande av stöd och övervakning av stödet. Nödvändigheten av att få en viss uppgift ska motiveras.

I 3 mom. finns en bestämmelse om de i 1 mom. nämnda myndigheternas rätt att till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till institutioner inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter om stödmottagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som behövs för fullgörande av de kontrolluppgifter som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

I 4 mom. finns särskilda bestämmelser om de uppgifter som fås av skatteförvaltningen. Arbets- och näringsministeriet, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna och andra förmedlande organ ska enligt förslaget ha rätt att avgiftsfritt av skatteförvaltningen få sådana uppgifter om sökanden och stödmottagaren som är nödvändiga med tanke på beviljande av stöd och övervakning av stödet. Rätten att få information omfattar också sådana uppgifter som annars är sekretessbelagda. I paragrafen nämns dessutom att uppgifterna kan lämnas också elektroniskt eller genom en teknisk anslutning.

Uppgifterna enligt 1 och 4 mom. ska enligt förslaget också kunna överlämnas i elektronisk form eller med hjälp av en teknisk anslutning.

I 6 mom. konstateras dessutom att de uppgifter som begärts inte får användas för något annat ändamål än det för vilket de har begärts.

29 §. Strukturfondsprogrammets datasystem. I 1 mom. konstateras informativt att inom strukturfondsprogrammet används datasystemet EURA 2014. Datasystemet EURA används vid förvaltningen av projekt enligt 6–8 § i denna lag. Förvaltningsmyndigheten enligt 8 § i den föreslagna lagen om utveckling av regioner och strukturfondsverksamheten svarar för att datasystemet uppfyller de krav som ställs på det i lagstift-

ningen och att systemet tillgodoser de behov som det nämnda lagförslagets attesteringsmyndighet och revisionsmyndigheten enligt 10 § har med tanke på en behörig skötsel av uppgifterna. De förmedlande organen ansvarar för att sådana korrekta och tillräckliga uppgifter som behövs för ansökan, beviljande, utbetalning och övervakning av stöd lagras i systemet. Den som har ansökt om stöd via datasystemet EURA 2014 har rätt att följa hur ärendet med ansökan om stöd, utbetalningen av stödet, granskningen av stöd och återkrävande av stödet framskrider i datasystemet EURA 2014. Det är viktigt med tanke på datasäkerheten att stark elektronisk autentisering krävs för att det ska vara möjligt att följa hur ärendet framskrider.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om de krav som ställs på andra datasystem än systemet EURA 2014 som används av myndigheter. Hjälpssystemens ägare ansvarar för att den överförda informationens innehåll och exakthet motsvarar informationsinnehållet i datasystemet EURA 2014. En myndighet som äger ett hjälpssystem har också skyldighet att iaktta de innehållsmässiga kraven för datasystemet EURA 2014.

Närmare bestämmelser om hjälpssystemägares skyldighet att följa datasystemet EURA 2014:s datastyrningsplan och om lagring av andra uppgifter än personuppgifter i systemet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §. Uppgifternas offentlighet och bevaringen av uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om uppgifternas offentlighet och om förvaringen av uppgifter. I 1 mom. föreskrivs att på de i datasystemet lagrade uppgifternas offentlighet tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Offentliga är dessutom sådana uppgifter som medlemsstaterna i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning på området i fråga är skyldiga att offentliggöra. Förvaltningsmyndighetens uppgift är att sörja för att de uppgifter om stödmottagare, projekt och stödbelopp som lagrats i datasystemet ges offentlighet på det sätt som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt 2 mom. har förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten och revi-

sionsmyndigheten trots bestämmelserna om sekretess rätt att till den behöriga myndigheten i Europeiska unionen lämna ut sådana i datasystemet EURA 2014 lagrade uppgifter som behövs vid tillsynen över att Europeiska unionens lagstiftning och den tillämpliga nationella lagstiftningen har iakttagits vid beviljandet av stöd från strukturfonderna.

I 3 mom. ingår en bestämmelse av informativ natur om den registrerades rätt att granska de uppgifter som finns om honom eller henne i datasystemet, att korrigera fel eller brister som finns i informationen och att avlägsna föråldrad och onödig information. I fråga om dessa tillämpas bestämmelserna i personuppgiftslagen (523/1999).

I 4 mom. föreskrivs att om Europeiska unionens lagstiftning förutsätter att det för övervakning av statligt stöd eller annat stöd ska inrättas register, ska ett sådant register som krävs bildas av uppgifterna i systemet EURA 2014, och uppgifterna i det överförs vid behov till ett register över stöd av mindre betydelse eller över något annat stöd.

Närmare bestämmelser om bevaring av uppgifter och om tidsfristerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 §. Delgivning av beslut. I paragrafen föreslås bestämmelser om att beslut med anledning av en ansökan delges elektroniskt på det sätt som föreskrivs i 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Elektronisk delgivning omfattar både de ansökningar som har anhängiggjorts elektroniskt och de ansökningar som har anhängiggjorts på något annat sätt.

Bestämmelsen är av informativ art. Elektronisk delgivning kan tillämpas utan hänvisning till lag, men av tydlighetsskäl är det bra att frågan inkluderas i samma helhet som den övriga regleringen om projektverksamhet.

32 §. Revisionsmyndighetens inspektionsrätt. För att uppgifter enligt 10 § i den föreslagna lagen om regionutveckling och förvaltning av strukturfondsverksamheten ska kunna skötas är det nödvändigt att revisionsmyndigheten har tillräckligt omfattande befogenheter att företa inspektioner. Revisionsmyndighetens uppgift är att genom inspektioner säkerställa att strukturfondsprogrammets förvaltnings- och kontrollsystem

fungerar klanderfritt och effektivt. Inspektionerna baserar sig på ett lämpligt urval av verksamheter. Inspektionerna har karaktären av systeminspektioner och inspektioner av enskilda projekt. Inspektionsrätten ska omfatta strukturfondernas förvaltnings- och kontrollsystem i dess helhet och således inbegripa alla aktörer som beviljar och använder strukturfondsmedel. När ett enskilt projekt inspekteras gäller inspektionsrätten projektet och dess finansiering i sin helhet. Andra projektinspektioner än sådana som baserar sig på ett visst urval av verksamheter kan vara t.ex. kompletterande inspektioner som företas på grundad anledning. Inspektionerna ska fördela sig jämnt på hela programperioden ända tills perioden avslutas. Avsikten är att närmare bestämmelser utfärdas genom kommissionens genomförandeförordning som ska antas på basis av den nya allmänna förordningen.

Om revisionsmyndigheten inte utför inspektionerna själv ska den enligt artikel 116 i nya allmänna förordningen se till att de myndigheter eller revisorer som utför inspektioner i sin verksamhet har den oberoende ställning som krävs. I 2 mom. anges behörighetsvillkoren för revisorer. De revisorer som utför inspektioner för revisionsmyndighetens räkning ska vara auktoriserade revisorer eller revisionssammanslutningar.

I 3 mom. finns bestämmelser om det straffrättsliga ansvar och skadeståndsansvar som tillämpas på en revisor. På revisorn tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänstansvar och dessutom förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Enligt 4 mom. ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelsefulla med tanke på den åtgärd som stöds och användningen av stödet, och rätt att inspektera dessa samt granska förhållandena hos stödmottagaren och dennas informationssystem och handlingar. Den som utför inspektionen får också tillfälligt omhänderta materialet om detta är nödvändigt för att inspektionen ska kunna utföras.

Revisionsmyndigheten och de inspektörer som denna bemyndigat har rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen för inspektionen.

33 §. Förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt. Enligt artikel 114 i den nya allmänna förordningen har förvaltningsmyndigheten huvudansvaret för att fonderna genomförs effektivt. För att säkerställa detta ska förvaltningsmyndigheten genom bl.a. administrativa kontroller och kontroller på plats säkerställa att de produkter och tjänster som medfinansierats genom fonderna har levererats och att de utgifter som stödmottagarna redovisat har betalats och att dessa är förenliga med unionslagstiftningen, den nationella lagstiftningen, strukturfondsprogrammet och stöd villkoren. Förvaltningsmyndigheten ska utföra ett tillräckligt antal kontroller för att dessa ska ge en rimlig säkerhet om transaktionernas laglighet och korrekthet. Avsikten är att som en del av förfarandet för beviljande och utbetalning av stöd ska var och en av de myndigheter som beviljar strukturfondsmedel utföra de uppgifter som krävs enligt förvaltningsmyndighetens anvisningar. Förvaltningsmyndighetens uppgift är dock att säkerställa att uppgifterna sköts på tillbörligt sätt och med iakttagande av de anvisningar som eventuellt har utfärdats.

För att denna uppgift ska kunna skötas förutsätts det att förvaltningsmyndigheten har möjlighet att utföra inspektioner på plats. På detta sätt har förvaltningsmyndigheten en möjlighet att göra iakttagelser av hur systemet fungerar. Också iakttagandet av principerna för förvaltningen av strukturfondsmedel förutsätter att förvaltningsmyndigheten kan utföra inspektioner för att säkerställa att systemet fungerar klanderfritt. Förvaltningsmyndigheten kan bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för sin räkning utföra sådana inspektioner.

34 §. Den attesterande myndighetens inspektionsrätt. I paragrafen föreslås bestämmelser om den attesterande myndighetens inspektionsrätt. Enligt artikel 115 i den allmänna förordningen är attesteringsmyndighetens uppgift att utarbeta och lämna in ansökningar om utbetalning till kommissionen och att attestera att dessa har utarbetats med hjälp av tillförlitliga bokföringssystem, är baserade på kontrollerbara stödjande handlingar och har kontrollerats av förvaltningsmyndigheten. Attesteringsmyndigheten ska dessut-

om se till att den vid utarbetandet och inlämnandet av ansökningar om utbetalning har mottagit tillräckliga uppgifter från förvaltningsmyndigheten om de förfaranden som tillämpats och de kontroller som utförts när det gäller utgifterna. För att denna uppgift ska kunna skötas ska den attesterande myndigheten utföra inspektioner av och göra kontrollbesök hos förvaltningsmyndigheten och de förmedlande organen samt vid behov också inspektioner av stödmottagare för att reda ut att systemet fungerar så som det ska och att systemet producerar de uppgifter som behövs vid skötelsen av den attesterande myndighetens uppgifter. När det gäller enskilda inspektioner är det viktigt att den attesterande myndigheten av revisionsmyndigheten får uppgifter om genomförda inspektioner. Avsikten är att den attesterande myndigheten huvudsakligen inte skulle behöva företa inspektioner av myndigheter som använder strukturfondsmedel utan att den till denna del skulle kunna basera sin verksamhet på redan genomförda inspektioner.

35 §. Verkställighet av återkravsbeslutet inom strukturfondsprogrammet. I paragrafen föreslås bestämmelser om de myndigheter som ansvarar för verkställandet av beslutet om återkrav i fråga om strukturfondsprogrammet. När det gäller stöd som ministeriet eller landskapsförbundet beviljat ansvarar dessa också för verkställandet av beslutet om återkrav. När det gäller närings-, trafik- och miljöcentralerna, ansvarar den närings-, trafik- och miljöcentral som beviljat stödet eller den närings-, trafik- och miljöcentral som har ålagts detta uppdrag för återkrävande av stödet.

4 kap. **Särskilda bestämmelser**

36 §. Återbetalning av stöd. I lagen föreslås en bestämmelse om återbetalning av stödet. Bestämmelsen handlar om stödmottagarens skyldighet att självant återbetala stödet eller en del av det. Skyldigheten att betala tillbaka stödet eller en del av det gäller sådana situationer där stödmottagaren fått stöd på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Skyldigheten att återbetala stödet uppstår också i ett fall då stöd

inte kan användas på det sätt som förutsätts i stödbeslutet. En motsvarande bestämmelse om återbetalning av stöd ingår i 20 § i statsunderstödslagen. Dessutom finns en motsvarande bestämmelse också i förslaget till en lag om stödjande av landsbygdens utveckling (RP 142/2013 rd) samt i det förslag till lag om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet som kommer att framläggas.

Enligt 1 mom. ska återbetalningen ske utan dröjsmål. I momentet förutsätts uttryckligen att stödmottagaren på eget initiativ ska betala tillbaka förmånen. Kriteriet om att stöd beviljats utan grund uppfylls också i det fall att stödmottagaren inte uppfyller de förutsättningar för beviljande av stöd som fastställts i lagstiftningen. Om det belopp som ska betalas tillbaka uppgår till högst 100 euro, behöver det inte återbetalas.

Enligt 2 mom. gäller skyldigheten att återbetala stödet dock inte skillnaden mellan det stödbelopp som beviljats på en kalkylmässig grund och de faktiska kostnaderna. I fråga om stöd som beviljats på en kalkylmässig grund som fastställts i stödbeslutet kan stödmottagaren tillgodoräkna den eventuella skillnaden mellan det stöd som utbetalats på kalkylmässiga grunder och de faktiska kostnaderna. I övrigt tillämpas 1 mom., som handlar om återbetalning av stöd som erhållits utan grund, också på stöd som beviljas på en kalkylmässig grund. Den myndighet som beviljat stödet ska fastställa grunden för återbetalning, det belopp som ska återbetalas och att den ränta som ska betalas på det är befogat.

37 §. Återkrav och upphörande av utbetalning. I paragrafen föreslås bestämmelser om återkrävande av stödet. Paragrafen omfattar de stöd som nämns i 2 kap. 6–8 § i lagförslaget. Den myndighet som beviljat stöd eller, i fråga om stöd som beviljats i enlighet med 8 §, den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen ska upphöra med utbetalningen av stödet till ett projekt eller återkräva stödet. Den föreslagna paragrafen motsvarar 20 § i gällande lag. I de fall som avses i 1 mom. har myndigheten ingen prövningsrätt utan den ska upphöra med utbetalningen av stödet och återkräva det utbetalda stödet antingen helt eller delvis. Enligt 1 mom. 1 punkten utgörs

grunden för sådant förfarande av det att det för beviljandet, utbetalningen eller övervakningen av stödet har lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter eller att sådana uppgifter har hemlighållits och att lämnandet av felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållandet av dem väsentligen inverkat på erhållandet av finansiering. Med felaktiga uppgifter avses sådana uppgifter som inte motsvarar de faktiska förhållandena vid den tidpunkt då uppgifterna lämnades. Med vilseledande uppgifter avses sådana uppgifter och sådant sätt att lägga upp uppgifterna som ger en felaktig bild av den faktiska situationen, och leder till att myndigheten inte får en riktig bild av situationen till stöd för sitt beslut. Med hemlighållande av uppgifter avses att man låter bli att lämna korrekta uppgifter t.ex. när de uppgifter som lämnas till myndigheten i samband med ansökan om stöd ändras eller att alla relevanta uppgifter inte lämnats till inspektören vid en inspektion. Proportionalitetsprincipen förutsätter i fråga om avbrott i utbetalningen och återkrav att de oegentligheter som nämns i momentet har väsentligen inverkat på beviljande av stöd, och på utbetalning och övervakning av stödet. Med väsentlighet avses i fråga om beviljande av stöd att stöd inte skulle ha beviljats till ett belopp enligt stödbeslutet eller att det skulle ha påverkat bl.a. villkoren för stöd. När det gäller utbetalningen av stödet är bedömningen av väsentlighet mer begränsad i fråga om ekonomisk rapportering. Som grund för utbetalningen är stödmottagaren skyldig att lämna tillräckligt omfattande, exakta och korrekta uppgifter.

Utbetalningen ska upphöra och redan utbetalt stöd ska återkrävas enligt 2 punkten i ett fall då stödmottagaren för utbetalningen eller övervakningen av stödet har vägrat lämna behövliga uppgifter eller i samband med inspektionen har vägrat uppfylla andra lagbestämda förpliktelser för stödmottagaren för att granskningen ska kunna utföras. Enligt 3 punkten ska utbetalningen av stöd upphöra och redan utbetalt stöd återkrävas om stödet har använts för något annat ändamål än vad det har beviljats för. Enligt 6 punkten leder också det att stödmottagaren väsentligen har underlåtit att följa villkoren i understödsbe-

slutet till att utbetalningen av stödet upphör och att stödet återkrävs.

I 2 mom. finns bestämmelser om sådana fall när det gäller upphörande med utbetalningen av stödet eller återkrävande av stöd där myndigheten har prövningsrätt.

I de fall som avses i momentet är det fråga om stödmottagarens förfaranden som inte i alla situationer är så väsentliga att de nödvändigtvis leder till att utbetalningen av stödet upphör eller att stödet återkrävs. Myndigheten ska från fall till fall överväga huruvida det i det aktuella fallet, med beaktande av samtliga omständigheter, bör vidtas åtgärder för återkrävande av stödet eller upphöra med utbetalningen av stödet. Om det är fråga om ett fall då sådana oegentligheter i genomförandet av projektet som beskrivs i momentet har upptäckts vid inspektion som utförs antingen av en utomstående eller av myndigheten själv, ska myndigheten fatta ett beslut om vilka åtgärder den ska vidta med anledning av saken. Beslutet ska motiveras.

Om det belopp som ska återkrävas uppgår till högst 100 euro, behöver det inte återkrävas.

Det föreslås också bestämmelser om återbetalning av sådant stöd som beviljats flera företagare gemensamt. Alla stödmottagare ska ansvara solidariskt för återbetalningen av stödet vid samprojekt.

38 §. Räkna på belopp som återbetalas. Bestämmelser om ränta som ska betalas på det återbetalda beloppet föreslås bli intagna i lagen. Om Europeiska unionens lagstiftning innehåller bestämmelser om tillämplig räntesats, ska ränta betalas i enlighet med den. Om saken inte regleras där, ska ränta betalas enligt den räntesats som avses i 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Ränta ska betalas från och med den dag då stödet har utbetalats till och med den dag då ett beslut om återkrav fattades.

39 §. Dröjsmålsränta. I paragrafen föreslås motsvarande bestämmelser om dröjsmålsränta som ovan föreslogs i fråga om ränta. I det fall att det belopp som återkrävs inte betalas senast på förfallodagen, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta. Om bestämmelser om tillämplig räntesats finns i Europeiska unionens lagstiftning, ska dröjsmålsränta be-

talas i enlighet med den. Om saken inte regleras där, ska dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

40 §. Jämkning av belopp som återkrävs. I paragrafen föreslås bestämmelser om jämkning av det belopp som ska återkrävas. En motsvarande bestämmelse ingår i förslaget till lag om landsbygdens utveckling. Jämkningsmyndigheten ger myndigheten prövningsrätt i fråga om tillämpning av den administrativa skälighetsprincipen. I paragrafen föreslås att myndigheten kan avstå från att återkräva en del av det stöd som betalats felaktigt eller utan grund eller att ta ut en del eller hela den ränta som ska betalas på detta. Vid jämkning ska hänsyn tas t.ex. till den helhetssituation som lett till att stöd måste återkrävas. Som grund för till jämkning kan tjäna t.ex. att de anvisningar som myndigheten lämnat i ett enskilt fall varit oklara, och när det gäller räntan kan jämkning övervägas t.ex. i ett fall där förfarandet för återkrav oskäligt dragit ut på tiden på grund av myndighetens agerande. Det föreligger i allmänhet inte någon grund för jämkning i ett fall där stödmottagarens felaktiga förfarande har varit uppsåtligt. Det ska fattas ett beslut om jämkning. I beslutet ska grunderna för jämkningen anges tydligt.

41 §. Arbets- och näringsministeriets rätt att återkräva stöd. I paragrafen fastställs arbets- och näringsministeriets rätt att av landskapsförbunden återkräva strukturfondsmedel eller motsvarande statliga medel eller enbart nationella statliga medel eller delar av de medel som har utbetalats till dem. Ministeriet har rätt till återkrav om ett landskapsförbund har använt medlen för något annat ändamål än vad de har beviljats för, t.ex. att förbundet använt medlen för något annat program eller ändamål än vad de hade beviljats för. Därvid uppnås inte användningsändamålet enligt beslutet inte alls eller till en betydande del. Arbets- och näringsministeriet föreslås dessutom ha rätt till återkrav, om landskapsförbundet väsentligt brutit mot bestämmelserna om användningen av medlen eller mot villkoren i beslutet om anvisande av medlen. Enligt proportionalitetsprincipen förutsätts i återkravsgrunderna att överträdelsen ska vara väsentlig. Som väsentligt bör betraktas sådant

brott mot bestämmelser eller villkor som angetts i beslutet om anvisande av medel på grund av vilket något stöd inte hade beviljats alls eller inte hade beviljats till ett lika högt belopp. Enligt proportionalitetsprincipen begränsas återkravet av de medel som utbetalats till ett landskapsförbund till ett belopp som motsvarar överträdelsen.

42 §. Inspektionsrätt. I paragrafen föreslås att den gällande 19 § i finansieringslagen ska kompletteras. Inspektionsrätten ska utvidgas så att den utöver arbets- och näringsministeriet omfattar också social- och hälsovårdsministeriet, landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna i fråga om de stöd som dessa beviljat. Inspektionsrätten är avsedd att vara omfattande så att den sträcker sig till genomförandet av de program som avses i denna lag samt till beviljandet, utbetalningen, användningen och övervakningen av stöd som avses i denna lag.

I 2 mom. föreskrivs att Europeiska unionens institutioner har inspektionsrätt enligt bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning i fråga om det stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd.

I 3 mom. föreskrivs att om stöd har överförts till någon annan enligt den föreslagna 12 §, gäller den ovan nämnda inspektionsrätten också verksamheten hos mottagaren av överfört stöd. De myndigheter som nämns i 1 mom. kan genom sitt beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att utföra inspektionsuppdraget. Revisorn ska vara en av revisionsnämnden för offentlig förvaltning och ekonomi godkänd revisor (OFR-revisor) eller revisionsammanslutning (OFR-sammanslutning), en av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-revisor) eller revisionsammanslutning (CGR-sammanslutning) eller en av en handelskammare godkänd revisor (HGR-revisor) eller revisionsammanslutning (HGR-sammanslutning).

I 4 mom. ingår bestämmelser om de rättigheter som krävs för att inspektionen ska kunna utföras på tillbörligt sätt. Myndigheten eller revisorn ska ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelse-

fulla med tanke på den åtgärd som stöds och användningen av stödet, och rätt att inspektera dessa samt granska förhållandena hos stödmottagaren och dennas informationssystem och handlingar. Någon inspektion får dock inte utföras i lokaler och utrymmen som används för permanent boende. Den som utför inspektionen har rätt att omhänderta handlingarna och annat material som har samband med användningen av stöd, om detta är nödvändigt för att granskningen kan utföras på tillbörligt sätt.

De myndigheter som nämns i 1 mom. har rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen för inspektionen.

43 §. Ändringssökande. I paragrafen föreslås bestämmelser om ändringssökande. I 1 mom. föreslås bestämmelser om sökande av ändring i beslut som ett landskapsförbund har fattat. I beslut av ett landskapsförbund får ändring sökas på det sätt som i kommunallagen föreskrivs om rättelseyrkande och kommunalbesvär.

I 2 mom. föreskrivs att i beslut som arbets- och näringsministeriet och en närings-, trafik- och miljöcentral har fattat får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med beslutet får begära omprövning av beslutet inom 30 dagar efter att ha fått del av det. Begäran om omprövning ska riktas till den myndighet som fattat beslutet. I beslut som har fattats med anledning av begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

44 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Genom den föreslagna lagen upphävs lagen om finansiering av vissa program och projekt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (1652/2009).

I 3 mom. föreslås att på stöd som beviljats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde när stödet beviljades.

I 4 mom. föreskrivs att på stöd som beviljats eller kommer att beviljas enligt de strukturfondsprogram som börjat genomföras före denna lags ikraftträdande tillämpas de be-

stämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

2.1 Lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

I lagförslaget ingår flera bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet.

Enligt förslaget ska genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser få utfärdas om

- uppgifterna för strukturfondsprogrammets förvaltningsmyndighet, attesterande myndighet och revisionsmyndighet,

- utnämning av förmedlande organ för strukturfondsprogrammet, om kriterierna för dessa och om organets uppgifter,

- utnämning av förvaltningsmyndigheter och attesterande myndigheter för det operativa programmet för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt och om förvaltningsmyndighetens, den attesterande myndighetens och revisionsmyndighetens uppgifter,

- sammansättningen av, mandatperioden för och uppgifterna för delegationen för regional- och strukturpolitik,

- övervakningskommitténs sammansättning, mandatperiod, medlemmar och uppgifter,

- innehållet i och övervakningen av regionutvecklingsbeslut, om innehållet i de mål och åtgärder som ministerierna anger och om de förfaranden som ska iakttas,

- målen för och innehållet i de särskilda programmen och om det förfarande som ska följas vid beredningen, genomförandet, övervakningen samt bedömningen och utvärderingen av dem,

- innehållet i en plan för hållbar stadsutveckling, om det förfarande som ska iakttas i verksamheten samt om vem som svarar för verksamheten,

- den innehållsstruktur, det förfarande och den tidtabell som ska iakttas vid utarbetandet av ett landskapsprogram,

- genomförandeplanens innehållsstruktur och om tidtabellen för och förfarandet vid utarbetandet av planen,
- det förfarande som ska iakttas vid utarbetandet av ett samarbetsavtal, och
- de förfaranden som ska iakttas och de nyckeltal som ska används vid utvärdering och övervakning av landskapsprogram och särskilda program.

2.2 Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

I lagförslaget ingår fler bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet.

Enligt förslaget ska genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser i följande fall kunna utfärdas om

- stödmottagarna
- beviljande av stöd och användningsändamål för stöd som beviljas av ministerierna, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna,
- fördelning av anslag mellan regionerna,
- allmänna villkor för beviljande av stöd,
- förutsättningar för beviljande av stöd av mindre betydelse,
- förfaranden vid överföring av stöd till någon annan,
- förfaranden som ska följas vid samprojekt,
- godtagbarheten av kostnader,
- stödbelopp, naturaprestationer och om överlåtelse mot vederlag,
- ansökan om och beviljande av stöd samt om villkoren för användning av stödet,
- ansökan om utbetalning, om tidsfristen för ansökan och förfarandet som ska följas vid den samt om förfarandet vid utbetalning av stöd och förskott,
- stödformerna vid strukturfondsprojekt, om grunderna för hur de bestäms, om användningsändamålen samt om maxibelopp eller maximiandelar av stöd samt om det förfarande som ska följas,
- bevaring av handlingarna med anknytning till ett strukturfondsprojekt,
- landskapsförbundens förfarande för utbetalning i samband med strukturfondsprojekt, innehållet i de uppgifter som ska lämnas

samt om de tidsfrister som ska iakttas vid förfarandet,

- förfaranden vid anmälningar som gäller återkrav och revision av utgifter i samband med strukturfondsprojekt,
- hjälpsystemsägarens skyldighet att följa datasystemet EURA 2014:s datastyrningsplan och om lagring av andra uppgifter än personuppgifter i datasystemet och
- bevaringen av uppgifter och om tidsfristerna.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

4 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

4.1 Lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

I den föreslagna lagen ingår bestämmelser som har betydelse för den kommunala självstyrelsen samt bestämmelser som gäller överlåtelse av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.

Enligt 121 § i grundlagen ska bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Om självstyrelse på större förvaltningsområden än kommuner bestäms också genom lag. Enligt vedertagen praxis har 121 § i grundlagen förutom enskilda kommuner också ansetts gälla samkommuner. Bestämmelser om de uppgifter som anförtros landskapsförbunden föreslås bli utfärdade genom lag. Uppgifter som ska anförtros landskapsförbunden är förutom uppgifterna som regionutvecklingsmyndighet också upprättandet och godkännandet av landskapsprogram samt tillsättandet av landskapets samarbetsgrupp. I lagförslaget har man föreslagit små preciseringar i landskapsförbundens uppgifter. För landskapsförbundens samarbetsområden föreslås inga nya uppgifter i detta lagförslag.

När det gäller övervakningskommittén och andra arbetsgrupper som avses i detta lagförslag utvidgas inte deras arbetsbeskrivningar på ett sätt som har betydelse med tanke på grundlagen. Övervakningskommitténs uppgifter baserar sig i huvudsak på Europeiska unionens lagstiftning. Varken övervakningskommitténs eller några andra i detta lagförslag avsedda delegationers eller arbetsgruppers uppgifter omfattar kontroll- eller tillsynsuppgifter. På förvaltningsförfarandet i övervakningskommittén och i delegationen för regional- och strukturpolitik tillämpas förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen.

Enligt 24 § i lagförslaget ska det i landskapet finnas en arbetsgrupp för samordning av genomförandet av planer och fullföljandet av avtal som påverkar utvecklingen av regionen och för samordning av genomförandet av de nationella programmen och de program som medfinansieras av Europeiska unionen. Uppgifterna för landskapets arbetsgrupp har i lagförslaget preciserats till vissa delar. En ny uppgift som föreslås för arbetsgruppen är att godkänna den genomförandeplan för landskapsprogrammet som avses i 33 § i lagförslaget. Dessutom utvidgas arbetsgruppens möjligheter att ge utlåtanen. Enligt 21 § 4 mom. i den gällande lagen behandlar landskapets arbetsgrupp projekt som är betydelsefulla för den regionala utvecklingen och kan ge utlåtanen om projektet. Om landskapets arbetsgrupp har förordat ett projekt kan finansören inte låta bli att finansiera projektet om den inte kan anföra ett vägande skäl som hindrar finansieringen. Som ett sådant skäl har betraktas bl.a. att finansieringen av projektet skulle strida mot den nationella lagstiftningen eller Europeiska unionens lagstiftning. Finansören kan bevilja stöd för ett projekt endast om arbetsgruppen har förordat projektet. I lagförslaget har man särskilt betonat betydelsen av ett bifallande utlåtande av arbetsgruppen. Den finansierande myndigheten kan enligt förslaget avvika från ett utlåtande av arbetsgruppen som gäller finansieringen om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om projektet inte svarar mot

programmet. Om finansören avser att avvika från ett bifallande utlåtande av arbetsgruppen ska den underrätta arbetsgruppen om detta och ge en motivering som hänför sig till orsakerna ovan.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. De uppgifter som ska anförtros landskapets arbetsgrupp kan betraktas som sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § i grundlagen. Det är dock inte fråga om uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt. I sista hand är det alltid den finansierande myndigheten som beslutar om de projekt som landskapets arbetsgrupp ger utlåtande om. De föreslagna lagarna ger inte heller stödmottagaren någon absolut rätt till stöd när villkoren för beviljande av stöd uppfylls.

Närmare bestämmelser om uppgifterna för landskapets arbetsgrupp finns i lagen. Dessutom tillämpas på medlemmarna i arbetsgruppen bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndslagens bestämmelser om offentliga samfunds och tjänstemäns skadeståndsansvar.

Enligt 31 §, som gäller hållbar stadsutveckling, ska projekt som anknyter till städernas utvecklingsplaner finansieras i enlighet med stadens framställning, om projektet uppfyller vad som föreskrivs i lagstiftningen på området och svarar mot strukturfundsprogrammet och den plan som de berörda städerna har utarbetat. Förfarandet baserar sig på Europeiska unionens lagstiftning.

I lagen föreslås inga ändringar i de uppgifter för kontrollanter på första nivån som anknyter till den övergripande förvaltningen av strukturfundsprogram mellan medlemsstaterna. Vid fastställandet av uppgifterna beaktas de krav som ställs i 124 § i grundlagen i fråga om grundläggande fri- och rättigheter, rättssäkerheten och andra krav på god förvaltning.

4.2 Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

Inga betydande innehållsmässiga ändringar föreslås i de paragrafer som gäller beviljande av, ansökan om och utbetalning av stöd. Enligt lagförslaget ska de förmedlande organen, dvs. de myndigheter som beviljar strukturfondsmedel såsom landskapsförbunden, iaktta de villkor som fastställts i beslutet om anvisande av medel och som baserar sig på Europeiska unionens lagstiftning på området samt på den nationella lagstiftningen. Syftet med villkoren är att förenhetliga och precisera praxisen vid tillämpning av lagstiftningen i fråga. Genom dem åläggs myndigheterna inga betydande nya skyldigheter. Lagen innehåller inte längre något omnämnande om utfärdande av anvisningar eftersom bemyndigandet att utfärda anvisningar enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis är onödigt (GrUU 20/2005 rd, GrUU 14/2006 rd). De myndigheter som beviljar stöd enligt den ak-

tuella lagen kan utfärda anvisningar om saker av teknisk art, såsom detaljer kring användningen av datasystemet.

Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. När det gäller den föreslagna lagen påverkas individens rättigheter och skyldigheter av bestämmelserna om övervakning och återkrävande av stödet. Bestämmelser om ovan nämnda uppgifter kommer att utfärdas i den föreslagna lagen på motsvarande sätt som i den gällande lagen. När det gäller fastställandet av uppdrag har de krav som ställs i 124 § i grundlagen i fråga om grundläggande fri- och rättigheter, rättssäkerheten och andra krav på god förvaltning beaktats i lagförslaget.

Med anledning av det ovan sagda anses att de föreslagna lagarna kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att skapa ett system för utveckling av regionerna baserat på växelverkan, arbetsfördelning mellan olika aktörer och gemensamma mål. Syftet är dessutom att samordna genomförandet av den nationella regionalpolitiken och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik till en fungerande helhet. Systemet ska skapa förutsättningar för tillväxt och förnyelse som baserar sig på regionalt inriktad, hållbar utveckling samt förutsättningar för välfärd och social sammanhållning.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utvecklingen av regionerna och på beredningen, förvaltningen, utvärderingen, övervakningen och samordningen av nationella och med medel från Europeiska unionens strukturfonder finansierade planer och program för utveckling av regionerna.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *region* ett sådant landskapsområde eller ett sådant verksamhetsområde för statens regionförvaltningsmyndigheter som avses i lagen om landskapsindelning (1159/1997) samt vid riksomfattande verksamhet det finländska fastlandet,

2) *strukturfonder* Europeiska regionala utvecklingsfonden, nedan *utvecklingsfonden*, och Europeiska socialfonden, nedan *socialfonden*,

3) *strukturfondsprogrammet* det operativa programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020,

4) *regionala planer* regionalt inriktad beredning av program under ledning av en regional organisation,

5) *nationella teman* riksomfattande mål och verksamheter som ingår i ett program och som ministerierna har berett i samverkan utifrån sina centrala strategier,

6) *strukturfondsmedel* medel från strukturfonderna som Europeiska kommissionen beviljat Finland ur Europeiska unionens budgetar,

7) *förmedlande organ* myndighet som för en förvaltningsmyndighets eller attesterande myndighets räkning utför uppgifter som hänför sig till stödmottagare,

8) *allmänna förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

4 §

Målen för regionutvecklingen

Målen för regionutvecklingen är att

1) stärka en balanserad utveckling av regionerna samt deras nationella och internationella konkurrenskraft,

2) på ett hållbart sätt stärka regionernas näringsstruktur och göra den mångsidigare samt främja den ekonomiska balansen,

3) främja en hållbar sysselsättning samt befolkningens kompetens, lika möjligheter och sociala delaktighet,

4) minska skillnaderna i utveckling mellan och inom regionerna och sporra till fullskalligt utnyttjande av tillgängliga resurser på ett hållbart sätt,

5) utveckla regionernas starka sidor och höja deras specialiseringsgrad samt främja deras kultur,

6) förbättra livsmiljöns kvalitet och främja en hållbar region- och samhällsstruktur.

5 §

Ansvar för regionutvecklingen

Kommunerna och staten svarar för regionutvecklingen i enlighet med det som föreskrivs i denna lag.

För fullgörandet av regionutvecklingsuppgifterna i respektive landskap svarar landskapsförbundet i egenskap av regionutvecklingsmyndighet. Landskapsförbundet är en

samkommun som kommunerna i regionen ska vara medlemmar i.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna främjar den regionala utvecklingen genom att inom sina verksamhetsområden fullgöra de verkställighets- och utvecklingsuppgifter inom statsförvaltningen som det föreskrivs eller särskilt bestäms att de ska sköta.

6 §

Planeringen av regionutvecklingen

Statsrådet beslutar om de riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen under regeringsperioden (*regionutvecklingsbeslut*).

De ministerier som är centrala med avseende på regionutvecklingen ska för sina förvaltningsområden ange målen och åtgärderna för regionutvecklingen som en del av statsrådets beslut. För precisering och genomförande av prioriteringarna kan det utarbetas särskilda program som gäller fler än ett förvaltningsområde.

Planeringen på landskapsnivå omfattar en landskapsöversikt som avses i 25 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999), en landskapsplan som styr annan områdesplanering och ett landskapsprogram som anger målen för landskapets utveckling under de närmaste åren. Bestämmelser om landskapsplanen utfärdas särskilt.

Dessutom utarbetas Europeiska unionens strukturfondsprogram.

Genomförandet av de planer och program som avses ovan får finansieras inom ramen för statsbudgeten.

2 kap.

Myndigheter och deras uppgifter

7 §

Arbets- och näringsministeriets uppgifter

Arbets- och näringsministeriet svarar för utvecklingen av regionerna och för den anknytande samordningen samt för beredning-

en av regionutvecklingsbeslutet och de nationella strukturfondsprogrammen i samverkan med ministerierna, landskapsförbunden och andra parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen eller genomförandet av programmen.

Arbets- och näringsministeriet svarar för förvaltningen och genomförandet av strukturfondsprogrammet i egenskap av förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet. Arbets- och näringsministeriet kan överföra en del av uppgifterna som förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet till förmedlande organ.

Dessutom svarar arbets- och näringsministeriet för samordningen, övervakningen och utvärderingen av beredningen och genomförandet av landskapsprogrammen och andra nationella program enligt denna lag i samverkan med ministerierna, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna och andra parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen.

8 §

Förvaltningsmyndigheten för strukturfondsprogrammet

Förvaltningsmyndigheten svarar i enlighet med artikel 114 i den allmänna förordningen för att strukturfondsprogrammet förvaltas och genomförs enligt principen om sund ekonomisk förvaltning och fullgör de uppgifter som avses i Europeiska unionens lagstiftning och i denna lag.

Förvaltningsmyndigheten svarar för att de strukturfondsmedel och motsvarande nationella medel som har tagits in under dess huvudtitel i statsbudgeten anvisas de förmedlande organen. I beslutet om anvisande av medel kan myndigheten ställa sådana villkor baserade på Europeiska unionens lagstiftning eller nationell lagstiftning i frågan som det förmedlande organet ska iaktta och som gäller förvaltningen av programmet och beviljandet, utbetalningen, övervakningen och kontrollen av stödet.

Närmare bestämmelser om förvaltningsmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Den attesterande myndigheten för strukturfondsprogrammet

Den attesterande myndigheten ska fullgöra de uppgifter som den har enligt artikel 115 i den allmänna förordningen samt de uppgifter som avses i denna lag och lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (/).

Den attesterande myndigheten får i samförstånd med förvaltningsmyndigheten i ett beslut enligt 8 § 2 mom. om anvisande av medel ställa sådana villkor som de förmedlande organen ska iaktta och som är nödvändiga för fullgörandet av den attesterande myndighetens uppgifter enligt 1 mom.

Närmare bestämmelser om den attesterande myndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Revisionsmyndigheten för strukturfondsprogrammet

Den revisionsmyndighet som avses i artikel 116 i den allmänna förordningen finns i anslutning till finanscontrollerfunktionen vid finansministeriet. Revisionsmyndigheten ska vara funktionellt oberoende av förvaltningsmyndigheten och den attesterande myndigheten.

Revisionsmyndigheten ska fullgöra de uppgifter som den har enligt Europeiska unionens lagstiftning samt de uppgifter som avses i denna lag och lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt. Myndigheten svarar också för uppgifter som det oberoende revisionsorgan som avses i artikel 113a i den allmänna förordningen har.

Närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Förmedlande organ

Förmedlande organ svarar för uppgifter i anslutning till beviljande, utbetalning och övervakning av stöd enligt det som särskilt föreskrivs om uppgifterna i lag.

Förmedlande organ ska ha i Europeiska unionens lagstiftning och i den nationella lagstiftningen avsedda förutsättningar att fullgöra sina uppgifter.

Förmedlande organ utses och närmare bestämmelser om organens förutsättningar och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt

Arbets- och näringsministeriet svarar för uppgifter som medlemsstaterna ska fullgöra enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (*fonden för dem som har det sämst ställt*).

Revisionsmyndigheten för programmet finns i anslutning till finanscontrollerfunktionen vid finansministeriet.

Förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet för det operativa program som stöds med medel ur fonden för dem som har det sämst ställt utses genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om uppgifterna för den revisionsmyndighet som avses i 2 mom. och för den förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet som utses genom förordning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Delegationen för regional- och strukturpolitik

I anslutning till arbets- och näringsministeriet finns det en delegation för regional- och strukturpolitik som ska samordna beredningen och genomförandet av planer och program

för regionutvecklingen, övervaka programarbetet som helhet och utvärdera resultaten samt göra upp prognoser. Delegationen ska särskilt

1) samordna beredningen och genomförandet av nationella beslut, planer och program för regionutvecklingen, av partnerskapsavtal och av program inom ramen för strukturfonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (*landsbygdsfonden*) och Europeiska havs- och fiskerifonden (*havs- och fiskerifonden*),

2) följa resultaten som helhet av de beslut, planer, program och avtal som avses i 1 punkten samt utvärdera effekterna av dem, och

3) behandla lagstiftningsförslag som hänför sig till de program som avses i 1 punkten och andra centrala dokument som hänför sig till genomförandet av programmen.

Utöver de uppgifter som avses i 1 mom. kan delegationen för regional- och strukturpolitik lägga fram förslag för arbets- och näringsministeriet, förvaltningsmyndigheterna och övervakningskommittén för strukturfundsprogrammet till förbättring av samordningen och effektiviteten.

På delegationsmedlemmar som fullgör uppgifter som avses i 1 och 2 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). På förvaltningsförfarandet i delegationen tillämpas förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och språklagen (423/2003).

Delegationen tillsätts och dess ordförande utses av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i fråga om delegationens medlemmar.

Närmare bestämmelser om delegationens sammansättning, mandatperiod och specifika uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Övervakningskommittén

För verkställigheten av strukturfundsprogrammet och uppföljningen av effekterna

och resultaten finns en övervakningskommitté. Övervakningskommittén ska fullgöra de uppgifter som den har enligt Europeiska unionens lagstiftning.

Övervakningskommittén tillsätts och dess ordförande utses av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i fråga om övervakningskommitténs sammansättning och medlemmar. Övervakningskommittén kan kalla experter till kommittén. På sammansättningen och medlemmarna tillämpas Europeiska unionens lagstiftning. Övervakningskommittén ska utarbeta en arbetsordning för sig.

På kommittémedlemmarna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. På förvaltningsförfarandet i övervakningskommittén tillämpas förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen. Övervakningskommittén ska eftersträva enhällighet i sitt beslutsfattande. Om ett enhälligt beslut inte kan fattas, blir den mening gällande som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat.

Närmare bestämmelser om övervakningskommitténs mandatperiod, sammansättning, medlemmar och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Övervakningskommitténs sekretariat

Övervakningskommittén har ett sekretariat, som kommittén utser och bestämmer uppgifterna för. De myndigheter som är medlemmar i övervakningskommittén ska vara jämnt företrädna i sekretariatet.

Sekretariatet ska sköta beredningen, föredragningen och verkställigheten av kommitténs ärenden.

16 §

Samarbetsgrupper

Samarbetsgrupper kan tillsättas för samordning av beredningen och genomförandet av de särskilda program eller andra regional-

politiskt viktiga helheter som avses i denna lag samt för prognostisering, övervakning och utvärdering. I samarbetsgrupperna ska det finnas företrädare för de ministerier och andra parter som har en central betydelse för genomförandet av ett ärende. Samarbetsgrupper för särskilda program tillsätts för programmens genomförandetid, och övriga samarbetsgrupper tillsätts för regeringsperioden.

Samarbetsgrupperna tillsätts och deras ordförande utses av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i fråga om samarbetsgruppernas medlemmar.

Närmare bestämmelser om samarbetsgruppernas sammansättning, mandatperiod, arbetsmetoder och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Landskapsförbundens uppgifter

Landskapsförbunden svarar för den strategiska regionutvecklingen som helhet och ska i den uppgiften

1) svara för landskapets allmänna utveckling och härmed samarbeta med statliga myndigheter, regionens centralstäder och andra kommuner, universitet och högskolor samt andra parter som deltar i regionutvecklingen samt i landskapet Lappland med sametinget; samarbetsavtal kan upprättas om samarbetet,

2) utveckla verksamhetsförutsättningarna för näringslivet i sin region med beaktande av kommunernas olika utgångslägen och därmed olika behov och starka sidor,

3) delta i upprättandet av närings-, trafik- och miljöcentralernas och till behövliga delar regionförvaltningsverkens strategiska styrdokument och delta i närings-, trafik- och miljöcentralernas förhandlingar om resultatavtal i syfte att målen för utvecklingen av regionen ska beaktas,

4) svara för samordningen av den regionala prognostiseringen av utbildningsbehoven på lång och medellång sikt och för beredningen av de regionala utbildningsmålen som ett led i utvecklingsplaneringen för utbildning och forskning,

5) svara för samordningen av planer och utvecklingsåtgärder som gäller kultur, som ett led i genomförandet av landskapsprogrammet,

6) i andra regioner än i Helsingforsregionen svara för inledandet av planeringsprocessen för landskapets trafiksystemplan, ledningen av det anknyttande samarbetet och samordningen av den planeringen med den övriga planeringen på landskapsnivå,

7) svara för inledandet av planeringsprocessen för omfattande regionala planer för naturresurser och miljö, ledningen av det anknyttande samarbetet och samordningen av den planeringen med den övriga planeringen på landskapsnivå,

8) utarbeta en prioritetsordning för kommunernas och andra utbildningsanordnares projektförslag för finansieringsplanen för de följande fyra åren, med undantag för idrottsutbildningscentrens projekt,

9) tillsätta de regionala idrottsråden,

10) främja samservice i sin region enligt lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007),

11) svara för samordningen av prognostiseringen i landskapet och utvärdera och följa utvecklingen av landskapet och dess olika delar samt effekterna av utvecklingsverksamheten,

12) främja samarbetet mellan kommunerna och landskapen och sköta internationella ärenden och kontakter i anslutning till sina uppgifter samt

13) fullgöra sina övriga uppgifter enligt denna lag.

18 §

Landskapsförbundens samarbetsområden

För organiseringen av landskapsförbundens samarbete indelas landet i landskapsförbundens samarbetsområden. Ett landskapsförbund kan för fullgörandet av de uppgifter som avses i 19 § höra till endast ett samarbetsområde.

Landskapsförbundens samarbetsområde ska bilda en funktionellt och ekonomiskt ändamålsenlig helhet för fullgörandet av de uppgifter som samarbetet gäller. Indelningen

i samarbetsområden ska beaktas vid inrättandet av verksamhetsområden för sådana närings-, trafik- och miljöcentraler där alla de uppgifter som ingår i centralernas verksamhetsområde fullgörs.

19 §

Uppgifter som samarbetet omfattar

Landskapsförbunden hanterar i samverkan sådana uppgifter och fattar beslut i sådana i 17 § avsedda ärenden som

1) är viktiga med tanke på den långsiktiga utvecklingen av regionen,

2) ingår i landskapsprogrammen och i genomförandepanerna för dessa eller i andra planer som i betydande grad påverkar regionutvecklingen, såsom planer gällande trafik, samt

3) i huvudsak gäller hela samarbetsområdet.

Medlemskommunerna i de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet kan genom överensstämmande beslut eller i grundavtalet överföra även andra uppgifter som gäller regionutveckling eller planering på landskapsnivå för behandling och avgörande i samverkan.

20 §

Beslutsfattandet i samarbetsområdet

Medlemskommunerna i de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet ska komma överens om hur behandlingen av och beslutsfattandet i de ärenden som omfattas av samarbete ordnas, antingen så att beslutanderätten utövas av landskapsförbundens gemensamma organ eller så att beslutanderätten utövas av landskapsförbunden genom överensstämmande beslut.

De landskapsförbund som hör till samarbetsområdet ska komma överens om beredningen av de ärenden som ska behandlas och avgöras i samverkan och om ansvaret för beredningen.

21 §

Landskapsförbundens gemensamma organ och hur det väljs

Fullmäktige i de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet tillsätter ett gemensamt organ och väljer ledamöter till det, om så bestäms i samarbetsavtalet enligt 3 mom. I annat fall ska medlemskommunerna i de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet tillsätta ett gemensamt organ och välja ledamöter till det samtidigt och enligt samma förfarande som de väljer sina representanter till landskapsförbundens fullmäktige. Röstadelarna för de grupperingar som är representerade i det gemensamma organet ska vid valet av ledamöter svara mot den andel röster som de olika grupper som är representerade i medlemskommunernas fullmäktige fått i medlemskommunerna i de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet vid kommunalvalen med iakttagande av proportionalitetsprincipen enligt vallagen (714/1998).

Om man beslutar att välja ett sådant gemensamt organ som avses i 1 mom. mitt under den mandatperiod som bestäms enligt kommunalvalet, väljs dess ledamöter första gången av landskapsfullmäktige för de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet.

I samarbetsavtalet för de landskap som hör till samarbetsområdet ska det avtalas om antalet ledamöter i det gemensamma organet och grunderna för rösträtten, organets andra än i lag föreskrivna uppgifter och andra ärenden som är nödvändiga för ordnandet av samarbetet. På godkännande av avtalet tillämpas i övrigt det som i 79 § 1 mom. i kommunallagen (365/1995) föreskrivs om grundavtal för samkommuner.

22 §

Samarbetskyldighet

Statsrådet kan ålägga samarbetsområdets landskapsförbund och deras medlemskommuner att inleda förhandlingar om samarbete, och samtidigt kan statsrådet besluta om frågor som är nödvändiga för inledandet av samarbetet. Statsrådets föreläggande gäller

till dess att medlemskommunerna i de landskapsförbund som hör till samarbetsområdet kommer överens om samarbete.

Om landskapsförbunden inte kan fatta överensstämmande beslut enligt 20 § 1 mom. och detta är till betydande skada för samarbetet mellan staten och kommunerna i fråga om regionutvecklingen, kan statsrådet ålägga medlemskommunerna att inrätta ett gemensamt organ som avses i det momentet.

23 §

Annat samarbete mellan landskapsförbunden

Landskapsförbunden kan avtala om samarbete i ärenden som gäller andra uppgifter än de som avses i 19 §, om detta är nödvändigt för ett ändamålsenligt fullgörande av uppgifterna enligt 17 §.

24 §

Landskapets samarbetsgrupp

I landskapet ska det finnas en samarbetsgrupp för samordning av genomförandet av planer och fullföljandet av avtal som påverkar utvecklingen av regionen och för samordning av genomförandet av de nationella programmen och de program som medfinansieras av Europeiska unionen.

Landskapets samarbetsgrupp är i landskapet ett sådant partnerskapsorgan som avses i artikel 5 i den allmänna förordningen.

Samarbetsgruppen tillsätts av landskapsförbundets styrelse. Samarbetsgruppens medlemmar tillsätts för kommunfullmäktiges mandatperiod och i fråga om sametinget för sametingets mandatperiod.

Följande parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen i landskapet ska ha en heltäckande representation i samarbetsgruppen:

1) regionens kommuner och landskapsförbundet samt i landskapet Lappland dessutom sametinget,

2) de statliga myndigheter som finansierar programmen och andra organisationer inom statsförvaltningen som är betydelsefulla med tanke på samarbetsgruppens uppgifter,

3) parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen, såsom arbetsmarknads- och näringsorganisationer, samt det civila samhället, såsom miljöorganisationer och organisationer som främjar jämlikhet och icke-diskriminering.

Landskapsförbundets styrelse utser samarbetsgruppens ordförande, som ska vara en förtroendevald som avses i kommunallagen, samt på förslag av de parter som avses i 4 mom. tre vice ordförande, som ska vara medlemmar av samarbetsgruppen.

Samarbetsgruppen kan tillsätta sektioner för beredning av andra ärenden som ska behandlas i samarbetsgruppen än de som avses i 27 § 4 mom. samt kalla experter till gruppen.

25 §

Ställningen för medlemmarna av samarbetsgruppen

På medlemmarna av samarbetsgruppen och dess sektioner tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. I fråga om medlemmarna gäller det som i 32 b och 33 §, 34 § 1 mom. I punkten och 36–41 och 43 § i kommunallagen föreskrivs om förtroendevalda. Den som står i ett anställningsförhållande av permanent natur till landskapsförbundet kan dock väljas till medlem av samarbetsgruppen.

I fråga om de arvoden och ersättningar för inkomstbortfall samt de ersättningar för resekostnader och andra kostnader för utförandet av uppdraget som ska betalas till de medlemmar som företräder i 24 § 4 mom. 1 och 3 punkten avsedda parter gäller det som i 42 § i kommunallagen föreskrivs om förtroendevalda. För de arvoden och ersättningar som ska betalas till företrädarna för de parter som avses i 2 punkten i det nämnda momentet svarar de parter som medlemmarna företräder.

26 §

Samarbetsgruppens sekretariat

Landskapets samarbetsgrupp har ett sekretariat, som består av företrädare för de myndigheter som beviljar strukturfondsmedel och andra stöd. Landskapets samarbetsgrupp ska bestämma sekretariatets sammansättning så att de myndigheter som beviljar stöd blir jämnt företrädda.

Sekretariatet ska sköta beredningen, föredragningen och verkställigheten av samarbetsgruppens ärenden.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. ska sekretariatet följa och samordna de projekt inom de nationella programmen, strukturfondsprogrammen, landsbygdsfonden och havs- och fiskerifonden som bereds inom landskapet och rapportera om dessa projekt till samarbetsgruppen.

27 §

Beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet i samarbetsgruppen

Om inte något annat föreskrivs nedan, gäller för beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet i landskapets samarbetsgrupp det som föreskrivs i 50, 54, 55 och 57–62 § i kommunallagen. På förvaltningsförfarandet i samarbetsgruppen tillämpas i övrigt förvaltningslagen.

Landskapsförbundet fastställer en arbetsordning för samarbetsgruppen. Arbetsordningen ska innehålla bestämmelser om beredningen och föredragningen av ärenden och beslutsfattandet i samarbetsgruppen, om storleken på och innehållet i de projekt som ska behandlas samt om inrättande av sektioner och om deras sammansättning och närmare uppgifter. På arbetsordningen tillämpas i övrigt det som i kommunallagen föreskrivs om instruktioner.

Samarbetsgruppen ska eftersträva enhällighet i sitt beslutsfattande. Om ett enhälligt beslut inte kan fattas, blir den mening gällande som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat.

Den finansierande myndigheten får inte bevilja stöd från strukturfonden för ett projekt som baserar sig på den regionala planen och som med tanke på utvecklingen av landskapet är betydelsefullt eller enligt totalkostnadskalkylen stort, om samarbetsgruppen inte har förordat projektet. Den finansierande myndigheten kan avvika från samarbetsgruppens utlåtande enligt vilket finansieringen förordas, om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om projektet inte svarar mot programmet. Om finansären trots ett bifallande utlåtande av samarbetsgruppen avser att fatta ett finansieringsbeslut som avviker från utlåtandet, ska den underrätta samarbetsgruppen om detta och ge en motivering som hänför sig till orsakerna ovan. Beslut som gäller samarbetsgruppens utlåtande får inte överklagas separat genom besvär. Samarbetsgruppen underrättas om de projekt som ingår i de nationella temana av de ministerier som saken gäller.

Enskilda förslag till företagsprojekt som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten får inte behandlas i samarbetsgruppen. Innan beslut fattas ska samarbetsgruppen få en sammanfattning av uppgifterna om inkomna ansökningar om företagsstöd.

28 §

Samarbetsgruppens uppgifter

Landskapets samarbetsgrupp ska för fullföljande av de utvecklingsmål som anges i regionens landskapsprogram och samordning av olika program och finansiella instrument

1) godkänna och vid behov se över den genomförandeplan för landskapsprogrammet genom vilken den finansiering från strukturfonderna och motsvarande nationella finansiering som anvisats landskapet samt annan finansiering som påverkar utvecklingen av regionen fördelas,

2) behandla närings-, trafik- och miljöcentralens och till behövliga delar regionförvaltningsverkets förslag till resultatavtal,

3) vid behov ge utlåtanden om de nationella temana i strukturfondsprogrammet som hänför sig till dess verksamhetsområde och om landsbygdsfondens projektplaner eller om andra projektplaner som är viktiga för regionutvecklingen samt ställa regionens deltagande i dem i prioritetsordning; utlåtandena är inte förpliktande för finansären,

4) ge bindande utlåtanden enligt 27 § 4 mom. om projektansökningar som ingår i den regionala planen,

5) främja beredningen av omfattande integrerade projekt som är viktiga för regionutvecklingen samt genomförandet av dem med olika finansiella instrument,

6) vid behov utarbeta regionala urvalskriterier som preciserar de urvalskriterier som övervakningskommittén för strukturfondsprogrammet har godkänt och underrätta förvaltningsmyndigheten om dem samt sörja för de förfaranden som behövs för tillämpningen av dem i regionen,

7) fastställa behövliga regionala förfaranden genom vilka man innan finansieringsbesluten fattas säkerställer en bedömning av eventuella miljökonsekvenser av de projekt som godkänns för finansiering,

8) rapportera till förvaltningsmyndigheten om genomförandet av strukturfondsprogrammet och vid behov föreslå ändringar som behövs i programmet,

9) informera om genomförandet av strukturfondsprogrammet,

10) vid behov utföra även andra uppdrag som har samband med samarbetsgruppens uppgifter och med genomförandet av strukturfondsprogrammen och som det vid behov bestäms närmare om i arbetsordningen.

Landskapets samarbetsgrupp ska för fullgörandet av sina uppgifter i förväg få behövlig information om strukturfondernas nationella temana och om finansieringen av dem.

Närmare bestämmelser om samarbetsgruppens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Programarbete

29 §

Riksomfattande prioriteringar i regionutvecklingen

Statsrådet beslutar för regeringsperioden om de riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen. Statsrådets regionutvecklingsbeslut styr regionutvecklingen inom de olika förvaltningsområdena och landskapen och samordningen av åtgärderna. De ministerier som är centrala med avseende på regionutvecklingen ska, som ett led i regionutvecklingsbeslutet, för sina respektive förvaltningsområden ange målen och de viktigaste åtgärderna för regionutvecklingen. I regionutvecklingsbeslutet kan det dessutom bestämmas om inledande av särskilda program för genomförandet av prioriteringarna.

Myndigheterna och landskapsförbunden ska beakta regionutvecklingsbeslutet och främja genomförandet av det. De andra ministerierna ska begära utlåtande av arbets- och näringsministeriet, om de eller centralförvaltningsmyndigheterna och affärsverken inom deras respektive förvaltningsområden bereder åtgärder som på ett betydande sätt påverkar den regionala utvecklingen och som inte ingår i regionutvecklingsbeslutet eller inte blir behandlade tillsammans med arbets- och näringsministeriet i samband med någon annan gemensam beredning.

Närmare bestämmelser om innehållet i och övervakningen av regionutvecklingsbeslut, om innehållet i de mål och åtgärder som ministerierna anger och om de förfaranden som ska iakttas i fråga om 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Särskilda program

För genomförandet av regionutvecklingsbeslutet kan statsrådet inleda särskilda, tidsbegränsade program som i huvudsak gäller

fler än ett förvaltningsområde och som statsrådet godkänner.

Förslag till program för det regionala genomförandet av de särskilda programmen kan utarbetas av offentligrättsliga eller privaträttsliga sammanslutningar och stiftelser. Regionala programförslag ska samordnas med landskapsprogrammen. De regionala programmen godkänns av det ministerium som saken gäller eller av landskapsförbundet.

Närmare bestämmelser om målen för och innehållet i de särskilda programmen och om det förfarande som ska iakttas vid beredningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av dem får utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 §

Hållbar stadsutveckling

För genomförandet av de integrerade åtgärder i strukturfondsprogrammet som stöder en hållbar stadsutveckling ska arbets- och näringsministeriet välja ut de städer som i samverkan ska utarbeta en plan för hållbar stadsutveckling. Planen och den finansieringsram som beviljas för planen ur utvecklingsfonden godkänns av arbets- och näringsministeriet.

Samarbetsgruppen i respektive landskap beslutar om den finansieringsram som beviljas ur socialfonden för genomförandet av planen.

Projekt som finansieras med medel ur utvecklingsfonden ska finansieras i enlighet med stadens framställning, om de uppfyller vad som föreskrivs i lagstiftningen på området och svarar mot strukturfondsprogrammet och den utvecklingsplan som städerna har utarbetat.

Närmare bestämmelser om innehållet i en plan för hållbar stadsutveckling, om det förfarande som ska iakttas i verksamheten och om vem som svarar för verksamheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 §

Landskapsprogram

Landskapsförbundet ska utarbeta ett tidsbegränsat landskapsprogram som baserar sig på landskapsöversikten. Landskapsprogrammet ska uppta utvecklingsmål som är baserade på landskapets möjligheter, behov, kultur och andra särdrag, en beskrivning av de för landskapsutvecklingen viktigaste projekten och andra väsentliga åtgärder, samarbetsavtal som behöver upprättas för att uppnå målen och vid behov samarbetsområdena för kommunerna inom regionen samt en plan för finansiering av programmet. Programmet för landskapet Lappland ska innehålla ett avsnitt om samekulturen.

Landskapsprogrammet ska utarbetas med beaktande av landskapsöversikten, regionutvecklingsbeslutet och andra i denna lag avsedda program som gäller landskapet. Landskapsprogrammet ska utarbetas så att dess effekter på prioriteringarna och innehållet i närings-, trafik- och miljöcentralernas och till behövliga delar regionförvaltningsverkens strategiska styrdokument säkerställs.

Landskapsprogrammet ska beredas i samverkan med kommunerna, de statliga myndigheterna och de sammanslutningar och organisationer som deltar i regionutvecklingen och med övriga motsvarande parter. I landskapet Lappland bereds avsnittet om samekultur av sametinget. Landskapsprogrammet ska utarbetas enligt kommunfullmäktiges mandatperiod för fyra år i sänder. Landskapsprogrammet godkänns av landskapsförbundets högsta beslutande organ. Landskapsprogrammet ses vid behov över enligt regionutvecklingsbeslutet och vid behov även annars.

Närmare bestämmelser om den innehållsstruktur, det förfarande och den tidtabell som ska iakttas vid utarbetandet av ett landskapsprogram får utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 §

Landskapsprogrammets genomförandeplan

Vartannat år bereds under ledning av landskapsförbundet, för samarbetsgruppens godkännande, en genomförandeplan för landskapsprogrammet. Planen kan vid behov ses över årligen.

Planen ska innehålla centrala projekt- och åtgärdsförslag för genomförande av landskapsprogrammet och beskrivningar av de samarbetsavtal som gäller dem, ett ställningstagande till de projektansökningar och projektplaner som har samband med struktur- och fonderprogrammets nationella teman och till regionens deltagande i dem samt prioriteringarna inom den nationella finansieringen och finansieringen från Europeiska unionen. Dessutom beskrivs i planen de åtgärder som vidtas inom landskapens samarbetsområden enligt 18 §, andra åtgärder som är gemensamma för landskapen och de initiativ som ska läggas fram för centralförvaltningen.

Genomförandeplanen bereds i samverkan med närings-, trafik- och miljöcentralerna och andra statliga myndigheter, kommuner och andra parter som deltar i genomförandet av landskapsprogrammet.

Närmare bestämmelser om genomförandeplanens innehållsstruktur och om tidtabellen för och förfarandet vid utarbetandet av planen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Landskapsprogrammets ställning

Myndigheterna ska i sin verksamhet beakta landskapsprogrammen och genomförandeplanerna för dem samt främja genomförandet. Myndigheterna ska också i övrigt bedöma konsekvenserna av sina åtgärder för regionens utveckling.

Myndigheterna ska begära utlåtande av landskapsförbundet om planer och åtgärder som är viktiga för regionens utveckling, om de inte ingår i landskapsprogrammet eller om de avviker avsevärt från det.

Innan en statlig myndighet fattar ett sådant beslut om organ inom den statliga lokal- eller regionförvaltningen, deras verksamhetsområden eller verksamhetsställen eller de tjänster de tillhandahåller som kan försvaga tillgången till kundservice, eller gör en framställning till statsrådet om ett sådant beslut, ska myndigheten begära utlåtande av den berörda kommunen. Om saken gäller två eller flera kommuner, ska utlåtande begäras också av landskapsförbundet. Om den statliga myndigheten har för avsikt att avvika från utlåtandet, ska den rådgöra med kommunen och landskapsförbundet.

35 §

Europeiska unionens strukturfondsprogram

Med Europeiska kommissionen ska det upprättas ett partnerskapsavtal om anvisandet av finansiering till, målen för och genomförandet av program inom ramen för utvecklingsfonden, socialfonden, landsbygdsfonden och havs- och fiskerifonden. För upprättandet av partnerskapsavtalet svarar arbets- och näringsministeriet i samverkan med övriga ministerier, landskapsförbunden och andra parter som deltar i utarbetandet av de program som avtalet avser.

Arbets- och näringsministeriet svarar för beredningen av ett nationellt operativt program som medfinansieras av utvecklingsfonden och socialfonden. Programmet bereds i samverkan med övriga ministerier, landskapsförbunden och andra sammanslutningar som deltar i genomförandet av programmet eller som annars är av betydelse för utvecklingen av regionerna. Programförslagets innehåll ska svara mot det som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Vid utarbetandet av programmet ska dessutom de riktlinjer och regionala planer beaktas som anges i regionutvecklingsbeslutet. För beredningen av nationella teman som ingår i programmet svarar de ministerier som saken gäller under ledning av arbets- och näringsministeriet.

För beredningen av regionala planer i samband med utformningen av det operativa programmet svarar landskapsförbunden i samverkan med de statliga myndigheterna, kommunerna och andra sammanslutningar som deltar i genomförandet av programmet. De regionala planerna ska, förutom på Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen, grunda sig på regionens landskapsprogram och nationella riktlinjer från arbets- och näringsministeriet.

Programmen för europeiskt territoriellt samarbete bereds i samverkan med de medlemsstater som deltar i genomförandet av programmen.

För samordningen av beredningen och genomförandet och för det partnerskap och den behandling inom centralförvaltningen enligt flernivåstyre som avses i artikel 5 i den allmänna förordningen svarar den i 13 § avsedda delegationen för regional- och strukturpolitik. Statsrådet beslutar om att förelägga Europeiska kommissionen partnerskapsavtal och programförslag. Vid ändring av programmet och partnerskapsavtalet iaktas det som föreskrivs om beredningen av dem. Arbets- och näringsministeriet kan efter att ha fått övervakningskommitténs godkännande göra sådana ändringar i strukturfondsprogrammet som inte är betydande och inte innebär någon ändring av det totala beloppet av den nationella offentliga finansiering som anvisas för programmet.

Ministerierna kan tillsätta styrgrupper för behandlingen av det operativa programmens nationella teman och till stöd för genomförandet. I styrgruppernas sammansättning ska det som i artikel 5 i den allmänna förordningen föreskrivs om partnerskapet och flernivåstyret beaktas.

Närmare bestämmelser om beredningen av program och planer och om innehållet i dem samt om styrgruppernas sammansättning och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Förvaltning av strukturfondsprogram mellan medlemsstaterna

36 §

Arbets- och näringsministeriets uppgifter

Arbets- och näringsministeriet svarar för sådana uppgifter inom beredningen, förvaltningen och kontrollen av program som enligt Europeiska unionens lagstiftning ska skötas av medlemsstaterna.

37 §

Övervakningskommittéer

För varje samarbetsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete ska det finnas en övervakningskommitté. De deltagande medlemsstaterna ska komma överens om tillsättandet av kommittén och om dess sammansättning. De finländska medlemmarna i övervakningskommittén utses av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om ändringar i kommitténs sammansättning för de finländska medlemmarnas del. På övervakningskommitténs medlemmar och sammansättning tillämpas Europeiska unionens lagstiftning.

Övervakningskommittén kan tillsätta en förvaltningskommitté för val av projekt samt arbetsgrupper till stöd för genomförandet av samarbetsprogrammet. Förvaltningskommitténs finländska medlemmar utses av arbets- och näringsministeriet. Övervakningskommittén kan kalla experter till kommittén.

På övervakningskommittén tillämpas i övrigt 14 §.

38 §

Förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet

Förvaltningsmyndighet för ett samarbetsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete är den myndighet eller sammanslutning som nämns i programdokumen-

tet. Finländsk förvaltningsmyndighet kan vara ett landskapsförbund eller en finländsk gruppering som avses i lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (554/2009).

Förvaltningsmyndigheten ska svara för att samarbetsprogrammet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och fullgöra uppgifterna enligt Europeiska unionens lagstiftning. Förvaltningsmyndigheten kan även fullgöra den attesterande myndighetens uppgifter enligt 9 §. Dessutom ska förvaltningsmyndigheten fullgöra de nationella uppgifterna avseende samarbetsprogrammet i enlighet med det som föreskrivs i denna lag.

39 §

Revisionsmyndighet

Revisionsmyndighet för ett samarbetsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete är den myndighet som nämns i programdokumentet. Revisionsmyndighetens uppgifter ska vara fristående från uppgifterna för den förvaltningsmyndighet och attesterande myndighet som avses i 38 § för att revisionsmyndighetens oavhängighet ska kunna garanteras.

Revisionsmyndigheten ska fullgöra de uppgifter som den har enligt Europeiska unionens lagstiftning. Vidare ska revisionsmyndigheten fullgöra nationella uppgifter enligt det som föreskrivs nedan i denna lag.

40 §

Revisorsgruppen

Den revisionsmyndighet som avses i 39 § ska bestå av en revisorsgrupp. Till revisorsgruppen hör en företrädare för varje medlemsstat som deltar i samarbetsprogrammet samt företrädare för den medlemsstat eller det tredjeland som svarar för revisionsmyndighetens uppgifter. Företrädaren ska lämna den information som revisionsmyndighetens arbete kräver om de utgifter som orsakats inom företrädarens område.

Revisorsgruppens finländska medlem utses av arbets- och näringsministeriet. Ordförande för revisorsgruppen är revisionsmyndigheten för samarbetsprogrammet.

41 §

Kontrollant

Arbets- och näringsministeriet utser en kontrollant för den finländska stödmottagaren i ett projekt.

Kontrollanten ska vara en av revisionsnämnden för den offentliga förvaltningen och ekonomin godkänd revisor (OFR-revisor), en av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-revisor) eller en av en handelskammare godkänd revisor (GRM-revisor). Kontrollanten ska vara oberoende av stödmottagaren. Kontrollanten ska även i övrigt ha tillräcklig yrkesskicklighet för utförandet av uppdraget. På kontrollanten tillämpas förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

42 §

Kontrollantens uppgifter

Den som har utsetts till kontrollant ska kontrollera att de medfinansierade produkterna och tjänsterna har levererats, att stödmottagarna har betalat de utgifter de uppgett och att utgifterna är förenliga med tillämplig unionslagstiftning och nationell lagstiftning, samarbetsprogrammet och villkoren för stödberättigande. Dessutom kontrollerar kontrollanten det som förvaltningsmyndigheten för samarbetsprogrammet kräver.

Kontrollanten har rätt att i anslutning till projektet utföra inspektioner av stödmottagaren i den omfattning som uppgifterna kräver. För utförande av en inspektion är den som är föremål för inspektionen skyldig att utan grundat dröjsmål och utan ersättning för

kontrollanten lägga fram alla behövliga räkenskapshandlingar och övrigt material som har samband med användningen av medlen liksom även i övrigt bistå vid inspektionen.

Kontrollanten har rätt att omhänderta räkenskapshandlingarna och det övriga material som avses ovan för en rimlig tid, om det krävs för inspektionen. På begäran av kontrollanten ska den som är föremål för inspektionen även lämna övriga upplysningar som behövs för att inspektionen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt.

Kontrollanten har rätt att i den omfattning som uppdraget kräver kontrollera alla de omständigheter som är en förutsättning för att finansiering ska beviljas och utbetalas. Kontrollanten har rätt att för utförandet av inspektionen få tillträde till de lokaler som den som är föremål för inspektionen besitter eller använder. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

43 §

Fördelning av medel

Arbets- och näringsministeriet fördelar den statliga medfinansiering som motsvarar medlen från utvecklingsfonden mellan berörda ministerier, landskapsförbund och närings-, trafik- och miljöcentraler. Om fördelningen av medlen förutsätter behandling i statsrådet, ska arbets- och näringsministeriet göra en framställning till statsrådet.

44 §

Ansvar för strukturfondsmedlen i vissa fall

På statens skyldighet att betala ut stödet från strukturfonderna till förvaltningsmyndigheten i de fall där den samordnande stödmottagaren inte har lyckats återkräva felaktigt utbetalda belopp från stödmottagarna tillämpas Europeiska unionens lagstiftning.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

45 §

Samarbetsavtal

För genomförandet av de program eller planer som avses i denna lag kan det utarbetas samarbetsavtal där man avtalar om genomförande av åtgärder och projekt som ingår i programmen eller planerna. Samarbetsavtal utarbetas i samverkan med de myndigheter som deltar i finansieringen av åtgärderna och med andra parter som deltar i utvecklingen av regionen. Samarbetsavtal ingås för viss tid. Vid beredningen av ett avtal ska det säkerställas att avtalet stämmer överens med målen i regionutvecklingsbeslutet och i landskapsprogrammet för regionen. De myndigheter som undertecknar avtalet ska beakta avtalet i planer som gäller myndigheternas verksamhet och ekonomi.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid utarbetandet av ett samarbetsavtal får utfärdas genom förordning av statsrådet.

46 §

Övervakning och utvärdering av program

När program som avses i denna lag bereds ska de utvärderas i enlighet med det som särskilt föreskrivs om utvärderingar.

Genomförandet och effekterna av program som avses i denna lag övervakas och utvärderas med hjälp av de övervakningsuppgifter som anges i programmet.

För övervakningen av genomförandet av regionutvecklingsbeslutet svarar arbets- och näringsministeriet. För övervakningen av målen för regionutvecklingen inom ett ministeriums förvaltningsområde svarar det ministeriet. För övervakningen av ett särskilt program svarar det behöriga ministeriet.

För utvärderingen av landskapsprogrammen svarar landskapsförbunden. De myndigheter som genomför landskapsprogrammen

ska lämna landskapsförbunden uppgifter om övervakningen av programmen.

Minst en gång under programperioden ska det göras en utvärdering av hur målen för landskapsprogrammen och de särskilda programmen har nåtts, av effekterna av programmen och av genomförandet av dem. Utvärderingarna ska göras av en utomstående bedömare.

Bestämmelser om utvärdering av de program som avses i 35 § utfärdas separat.

Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas och de nyckeltal som ska användas vid utvärdering och övervakning av program får utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Områdesindelningar

Statsrådet kan utse landets svagast utvecklade områden till stödområde I eller stödområde II på basis av deras utvecklingsbehov. Områdesindelningen baserar sig huvudsakligen på områden som utgörs av hela kommuner och vid behov också av kommundelar. Områdena bestäms med beaktande av Europeiska unionens system för standardindelning av territoriella enheter och identifiering av områden oberoende av administrativa gränser samt, på en mer detaljerad nivå, med beaktande av åtminstone pendling, utträttande av ärenden, interkommunalt samarbete och trafikförbindelser. Bestämmelser om de allmänna grunderna för att utse områden till stödområden och att dela in områden i stödområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Statsrådet kan förklara områden som har drabbats eller bedöms komma att drabbas av kraftiga minskningar i antalet arbetstillfällen eller av andra omständigheter med en plötslig inverkan på regionens ekonomi som områden med akuta strukturomvandlingsproblem.

Statsrådet kan efter att ha hört den skärgårdsdelegation som avses i 14 § i lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) bestämma att en kommun som med stöd av 9 § i den lagen har förklarats som skärgårdskommun och en sådan skär-

gårdsdel i en annan kommun som statsrådet har beslutat att bestämmelserna om skärgårdskommuner ska tillämpas på, ska höra till stödområde I eller stödområde II.

48 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som ett landskapsförbund har fattat med stöd av denna lag får sökas på det sätt som i kommunallagen föreskrivs om rättelseyrkande och kommunalbesvär.

Ett beslut som landskapets samarbetsgrupp eller landskapsförbundens gemensamma organ har fattat med stöd av denna lag får överklagas hos förvaltningsdomstolen genom besvär på det sätt som i kommunallagen föreskrivs om sökande av ändring i beslut av samkommuner.

Beslut som arbets- och näringsministeriet eller en i denna lag avsedd förvaltningsmyndighet eller attesterande myndighet har fattat

med stöd av 7–9 § och beslut som en i denna lag avsedd övervakningskommitté har fattat med stöd av 14 § får överklagas hos förvaltningsdomstolen genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet ska iakttas även om det överklagats, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

49 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20.

Genom denna lag upphävs lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) och strukturfondslagen (1401/2006).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

På förvaltningen, övervakningen och revisionen av strukturfondsprogram som har börjat genomföras före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på det stöd för utveckling av regionerna som finansieras med landskapsutvecklingspengar eller med nationella medel som reserverats för finansiering av riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller utveckling av landsbygden.

Denna lag tillämpas på stöd enligt 2 kap. 6–8 § som beviljas av Europeiska unionens strukturfondsmedel eller av motsvarande nationella medel vid genomförandet av programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 – strukturfondsprogrammet för Finland, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Bestämmelserna i 3 kap. tillämpas på genomförandet av programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 – strukturfondsprogrammet för Finland inom samtliga områden av förvaltningen som genomför programmet och av samtliga förmedlande organ utöver

vad som bestäms i den stödlagstiftning som tillämpas i fallet, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Denna lag tillämpas inte på ett program som en myndighet i landskapet Åland är ansvarig för och inte heller på stöd som beviljas av en myndighet eller annan offentlig aktör på Åland.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *strukturfondsmedel* medel från strukturfonderna som Europeiska kommissionen beviljat Finland ur Europeiska unionens budget,

2) *strukturfondsprogrammet* det operativa programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020,

3) *landskapsutvecklingspengar* i statsbudgeten upptagna uteslutande nationella anslag för utveckling av regionerna,

4) *anslag som reserverats för forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden* medel som arbets- och näringsministeriet beviljat för nationell utveckling av landsbygden,

5) *nationell offentlig finansiering* finansiering, förmån eller prestation som anvisas av staten, en kommun eller något annat offentligt juridiskt samfund för en stödberättigande åtgärd och vars värde kan fastställas i pengar,

6) *självyfinansiering* privata eller offentliga medel som sökanden förvaltar i sin vanliga verksamhet eller naturaprestationer vilka sökanden anvisar för genomförande av ett projekt,

7) *stöd* bidrag som har beviljats eller beviljas av statens eller Europeiska unionens medel eller vardera,

8) *statligt stöd* stöd, finansiering eller annan förmån som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt,

9) *stöd av mindre betydelse* stöd, finansiering och annan förmån som beviljas av en medlemsstat i Europeiska unionen och som avses i kommissionens förordning (EU) nr /2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt på stöd av mindre betydelse,

10) *utvecklingsprojekt* tidsmässigt begränsad utvecklingsverksamhet som baserar sig på en projektplan och vars huvudsakliga syfte inte är att skapa omedelbar ekonomisk fördel för stödmottagaren,

11) *investering* uppförande, utvidgande, reparation eller förvärv av en byggnad, konstruktion eller anläggning samt annat förvärv av materiella eller immateriella anläggnings-tillgångar,

12) *region* i lagen om landskapsindelning (1159/1997) avsedda landskapsområden eller verksamhetsområden för statens regionförvaltningsmyndigheter samt, när det gäller riksomfattande verksamhet, området för det finländska fastlandet,

13) *strukturfondsprojekt* projekt som medfinansieras med strukturfondsmedel för att genomföra strukturfondsprogrammet,

14) *förmedlande organ* offentligt juridisk person som för en förvaltningsmyndighets eller en attesterande myndighets räkning sköter uppgifter som gäller stödmottagarna,

15) *allmänna förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr /2013 om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

3 §

Myndigheter

Stöd enligt 6–8 § kan beviljas av arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, landskapsförbunden och av närings-, trafik- och miljöcentralerna i enlighet med vad som närmare föreskrivs i denna lag. Nämda myndigheter är då statsbidragsmyndigheter enligt statsunderstödslagen (688/2001).

4 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

På stöd som avses i denna lag tillämpas bestämmelserna i statsunderstödslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

5 §

Stödmottagare

Stöd kan beviljas offentligt juridiska och privaträttsliga juridiska personer.

Stödet kan beviljas flera stödmottagare gemensamt.

Närmare bestämmelser om stödmottagare får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Stödförfarandet

6 §

Stöd som beviljas av ministerier

Arbets- och näringsministeriet kan bevilja en del av landskapsutvecklingspengarna och av de anslag som reserverats för nationella riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt som gäller landsbygden för sådana projekt för utveckling av regionerna eller landsbygden som berör fler än en region eller som är viktiga för hela riket. Projekten kan också vara sådana som ministeriet själv genomför.

Arbets- och näringsministeriet kan bevilja en del av medlen från Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden och av motsvarande nationella statliga medel för sådana projekt inom strukturfondsprogrammet som är viktiga för hela riket och som berör fler än en region samt för strukturfondernas projekt för tekniskt stöd. Projekten kan också vara sådana som ministeriet själv genomför.

Social- och hälsovårdsministeriet kan av de medel ur Europeiska socialfonden som ställts till ministeriets förfogande och av motsvarande nationella statliga medel bevilja stöd för sådana utvecklingsprojekt inom strukturfondsprogrammet som är viktiga för hela riket och som berör fler än en region.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Stöd som beviljas av landskapsförbunden

Landskapsförbunden kan bevilja landskapsutvecklingspengar samt medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och motsvarande nationella medel för

1) utvecklingsprojekt som gäller regionutveckling och främjande av det näringspolitiska samarbetet mellan kommunerna i regi-

onen (*regionalt utvecklingsstöd*); i ett utvecklingsprojekt kan investeringarnas andel utgöra högst hälften av projektets godtagbara totalkostnader,

2) anskaffning av anläggningstillgångar eller för ändrings- och förbättringsarbeten på dem i syfte att utveckla infrastrukturen (*infrastrukturellt investeringsstöd*),

3) sådana utvecklings- och investeringsprojekt inom undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde som medfinansieras endast genom Europeiska regionala utvecklingsfonden.

De projekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden ska vara förenliga med strukturfondsprogrammet.

Landskapsförbunden kan bevilja regionalt utvecklingsstöd också för sådana projekt som landskapsförbunden själva genomför samt för strukturfondernas projekt för tekniskt stöd.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Stöd som beviljas av närings-, trafik- och miljöcentralerna

Den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja stöd till genomförandet av strukturfondsprogrammet

1) för utvecklingsprojekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och som gäller miljön och naturresurserna; i ett utvecklingsprojekt kan investeringarnas andel utgöra högst hälften av projektets godtagbara totalkostnader,

2) för utvecklings- och investeringsprojekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och som gäller trafiken och infrastrukturen,

3) för utvecklingsprojekt som medfinansieras genom Europeiska socialfonden och som gäller främjande av sysselsättningen och kompetensen och den sociala delaktigheten.

Den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja en del av medlen ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och ur

Europeiska socialfonden och av motsvarande nationella statliga medel för strukturfondernas projekt för tekniskt stöd och för andra projekt enligt 1 mom. som den genomför själv.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Anslag och regional fördelning av anslag

Stöd kan beviljas inom gränserna för de anslag som upptagits i statsbudgeten.

Statsrådet beslutar hur de anslag som reserverats i statsbudgeten ska fördelas mellan regionerna.

Närmare bestämmelser om fördelning av anslag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Allmänna villkor för beviljande av stöd

Stöd ska vara motiverat med tanke på de mål som uppställts för användningen av stödet och stödet ska på ett betydande sätt bidra till genomförandet av projektet.

Stöd får inte användas som allmänt stöd för verksamheten.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar för att genomföra projektet. Stödmottagaren ska dessutom ha förutsättningar att svara för kontinuiteten i den verksamhet som åstadkommits genom projektet efter att projektet avslutats, om detta inte på grund av projektets art är uppenbart onödigt.

Resultaten av ett utvecklingsprojekt ska kunna tillgodogöras allmänt.

Stöd kan beviljas under förutsättning att den finansiering som behövs har anvisats i statsbudgeten.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Stöd av mindre betydelse

För beviljande som stöd av mindre betydelse förutsätts att sökanden lämnar stödmyndigheten en utredning om det stöd av mindre betydelse som redan har beviljats och betalats ut till sökanden och att stödbeloppet inte överstiger det maximibelopp för stöd av mindre betydelse som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Om stöd beviljas för något annat ändamål än sökandens företagsverksamhet eller om stöd överförs på det sätt som avses i 12 §, förutsätts att motsvarande utredning lämnas separat för varje part som är föremål för stödet eller som deltar i den åtgärd som stöds och att stödbeloppet inte för någon av de deltagande parterna överstiger maximibeloppet av stöd av mindre betydelse. Om det för uppföljning av stagligt stöd har inrättats ett centraliserat riksomfattande register, behöver någon separat utredning inte uppvisas i fråga om de stöd som har beviljats inom en i Europeiska unionens lagstiftning angiven tid efter det att registret inrättades.

Närmare bestämmelser om tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd på sådant stöd som avses i denna lag och om förutsättningarna för beviljande av stöd av mindre betydelse får utfärdas genom en förordning av statsrådet.

12 §

Överföring av stöd på någon annan för genomförande av projekt

Den myndighet som beviljar stöd kan på grundad anledning besluta att stödmottagaren får överlåta genomförandet av projektet delvis till en sådan sammanslutning som uppfyller de förutsättningar som ställs på stödmottagare i denna lag. En ytterligare förutsättning för att stöd ska beviljas är att det är ändamålsenligt att överföra stödet med tanke på genomförandet av projektet. Andelen stöd som överförs får uppgå till högst hälften av det stöd som beviljats, om inte den myndighet som beviljar stöd beslutar något annat.

Innan stöd överförs ska stödmottagaren genom avtal som upprättas med dem som stöd överförs till säkerställa att de förutsättningar som gäller för beviljande, utbetalning och granskning av stödet uppfylls samt att de villkor som uppställts för användningen av stödet iakttas. Om stödet återkrävs ansvarar stödmottagaren i förhållande till den myndighet som beviljat stödet för att det återbetalas. Stödmottagaren ansvarar i förhållande till den myndighet som beviljat stödet för att projektet genomförs på tillbörligt sätt och att villkoren uppfylls.

Närmare bestämmelser om förfarandet för överföring av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Samprojekt

Stödet för genomförande av ett projekt kan beviljas flera sökande gemensamt. Samprojekt kan beviljas stöd endast om det är motiverat med tanke på målen för projektet.

Var och en av dem som ansöker om stöd för ett samprojekt ska uppfylla de förutsättningar som gäller för stödmottagare. Samtliga stödmottagare ska delta i finansieringen av samprojektet, om inte det finns särskilda skäl till att avvika från detta.

Stödmottagarna ska ingå ett avtal om genomförande av samprojektet. I avtalet fastslås parternas rättigheter och skyldigheter och dessutom ska där anges vilken av parterna som ansvarar för kontakterna med den myndighet som beviljat stöd. Den myndighet som beviljar stöd kan genom sitt beslut ålägga den parten att också för varje annan parts del göra en anmälan om beloppet av det stöd av mindre betydelse som avses i 11 §.

Samtliga stödmottagare ansvarar solidariskt för genomförandet av ett samprojekt.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska följas vid samprojekt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Godtagbara kostnader

Stödet för projekt som finansieras med landskapsutvecklingspengar eller av det nationella anslaget för utveckling av landsbygden kan beviljas som procentbaserad ersättning, engångsersättning eller utifrån faktiska kostnader.

Stöd beviljas för de kostnader som föranleds av projektet och från vilka sådana intäkter som direkt hänför sig till eller har samband med projektet har dragits av.

När det gäller stödberättigande för projekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och genom Europeiska socialfonden tillämpas utöver 2 mom. dessutom vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och i 3 kap.

Närmare bestämmelser om godtagbara kostnader får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Stödets belopp

Stödet får inte täcka det fulla beloppet av kostnaderna för ett projekt och den som ansöker om stöd ska själv delta i de kostnader som orsakas av projektet (*självfinansiering*), om det inte finns särskilda skäl att avvika från detta.

En del av självfinansieringen eller den andra finansieringen än den statliga finansieringen för projekt som finansieras med landskapsutvecklingspengar eller med ett nationellt anslag för utveckling av landsbygden kan utgöras av vederlagsfritt arbete eller överlåtelse av produktionsinsats (*naturaprestation*) eller verifierbart arbete mot vederlag eller överlåtelse av annan nytthet som behövs vid projektet mot vederlag.

Stödet beviljas som procentandel av godtagbara kostnader eller som engångsersättning.

När stöd beviljas av medel från Europeiska unionens strukturfonder ska på de ur fonderna beviljade andelarnas maximibelopp utöver 1 och 3 mom. dessutom tillämpas vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Närmare bestämmelser om stödbelopp, naturaprestationer och om överlåtelse mot vederlag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Ansökan om stöd

Ansökan om stöd enligt 6 § lämnas in till det behöriga ministeriet i de fall då ministeriet beviljar stödet i fråga. Ansökan om stöd enligt 7 § lämnas in till det landskapsförbund som beviljar stöd eller inom vars område den verksamhet som ska stödjas huvudsakligen bedrivs. Ansökan om stöd enligt 8 § lämnas in till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen.

Av ansökan ska framgå åtminstone projektets samband med programmet och den ska innehålla tillräckliga uppgifter om sökanden och stödets användningsändamål, en uppskattning om projektets kostnader, en finansieringsplan samt en uppskattning om projektets effekter och resultat samt uppgifter om övriga omständigheter som den beviljande myndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan. Om det är fråga om överföring av stöd enligt 12, § ska det till ansökan fogas uppgifter om de parter som stöd ska överföras till enligt vad som är känt i ansökningskedet. En ansökan som gjorts skriftligen ska vara undertecknad.

När det gäller samprojekt är alla parter i samprojektet sökande.

I ansökan ska det lämnas en redogörelse för det sätt på vilket de resultat som nåtts genom tidigare finansierade projekt som är av betydelse för projektet har beaktats vid beredningen av projektet. I ansökan ska det dessutom lämnas en redogörelse för det sätt på vilket den verksamhet som uppstått genom projektet kommer att fortsätta eller dess resultat kommer att utnyttjas när projektet har avslutats, om detta på grund av verksamhetens art inte är uppenbart onödigt.

Ansökan om stöd blir anhängig när den har lämnats in till den behöriga myndigheten.

Vid ansökan om stöd för projekt inom strukturfondsprogrammet ska dessutom bestämmelserna i 23 § iakttas.

Närmare bestämmelser om ansökan om stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Beviljande av stöd

Landskapsförbunden beslutar inom sitt område om beviljande av stöd enligt 7 §. Ett landskapsförbund kan besluta om beviljande av stöd också för projekt som genomförs inom området för ett annat landskapsförbund. Landskapsförbunden kan också besluta att de beviljar stöd för ett projekt gemensamt.

Det behöriga ministeriet beslutar om beviljande av stöd enligt 6 § och den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen om beviljande av stöd enligt 8 §.

Av stödbeslutet ska framgå beloppet av stöd som beviljas och de stödvillkor som anges i denna lag samt förutsättningarna för utbetalning och återkrävande av stödet. Av beslutet ska dessutom framgå de villkor och förutsättningar som ställs i Europeiska unionens lagstiftning och som väsentligen och direkt inverkar på användningen och utbetalningen av stödet. Genom stödbeslutet godkänns projektplanen för det projekt som stöds.

När stöd beviljas för ett projekt för hållbar stadsutveckling ska myndigheten bevilja det stöd som ansökts, om projektet är förenligt med Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftning som tillämpas på det samt med strukturfondsprogrammet.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Villkor för användning av stöd

Stöd kan beviljas för sådana kostnader som uppstått efter det att projektet inletts.

På användning av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007). I sådana fall ska stödmottagaren lämna en redogörelse för genomförandet av upphandlingen, om inte stödet för projekt beviljats i enlighet med förfarandet för engångsersättning.

Stödmottagaren är skyldig att förvara allt bokföringsmaterial och övriga handlingar som anknyter till projektet på ett sådant sätt att det är möjligt att övervaka användningen av stödet. Bokföringsmaterialet ska förvaras på det sätt som bestäms i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen (1336/1997).

Närmare bestämmelser om villkor för användning av stöd kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §

Ansökan om utbetalning av stöd

Ansökan om utbetalning av stöd för projekt som finansieras med landskapsutvecklingspengar och av nationella anslag för utveckling av landsbygden inlämnas till den myndighet som beviljat stödet. Ansökan om utbetalning görs skriftligt på en blankett som fastställts för ändamålet. Ansökan ska vara undertecknad. Ett landskapsförbund kan besluta att ett annat landskapsförbund får sköta utbetalningen av landskapsutvecklingspengar eller strukturfondsmedel för dess räkning.

Ansökan om utbetalning av stöd för sådana projekt enligt 6–8 § som medfinansieras genom strukturfondsprogrammet lämnas in via datasystemet EURA 2014 på det sätt som anges i 3 kap. 25 §.

En tidsfrist kan fastställas för ansökan om utbetalning av stöd.

Närmare bestämmelser om ansökan om utbetalning av stöd, tidsfristen för ansökan om utbetalning och ansökningsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Utbetalning av stöd

Stöd betalas ut utan onödigt dröjsmål retroaktivt enligt en godkänd kostnadsmodell eller utifrån faktiska stödberättigande kostnader. Stöd kan betalas ut i förskott, om detta är motiverat med tanke på genomförandet av projektet.

Närmare bestämmelser om utbetalning av stöd och om förfarandet vid förskottsutbetalning får meddelas genom förordning av statsrådet.

21 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter

På rätten att få och lämna ut uppgifter tillämpas bestämmelserna i 28 §.

3 kap.

Särskilda bestämmelser om projekt inom strukturfondsprogrammet

22 §

Allmänna förutsättningar

Ett projekt som medfinansieras genom strukturfondsprogrammet ska vara förenligt med strukturfondsprogrammet och det ska främja uppnåendet av de mål som i programmet uppställts för verksamheten.

Projektets mål får inte heller stå i strid med medlens användningssyfte enligt det partnerskapsavtal som avses i 35 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (/). När det gäller andra utvecklingsprojekt än projekt för utveckling av enskilda företags affärsverksamhet ska projektresultaten kunna utnyttjas allmänt.

Förmedlande organ ska vid förvaltningen av strukturfondsprogrammet följa Europeiska unionens relevanta lagstiftning och nationell lagstiftning inom området och iakttä de villkor för medelsanvändning som grundar sig på lagstiftningen och som förenats med beslutet om anvisande av medel.

23 §

Ansökan om stöd inom ramen för strukturfondsprogrammet

Inom strukturfondsprogrammet ska ansökan om stöd göras elektroniskt i ett datasystem som uppfyller kraven enligt 29 §. För att stöd ska kunna sökas via datasystemet EURA 2014 förutsätts stark elektronisk autentisering. I andra system än datasystemet EURA 2014 som förvaltas av arbets- och näringsministeriet kan ansökan inlämnas till den behöriga myndigheten också på en blankett. Ansökan ska vara undertecknad. Ansökan ska innehålla de uppgifter som Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftning som tillämpas på projektet i fråga samt detta kapitel förutsätter. På undertecknandet av ansökan tillämpas vad som i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009) föreskrivs om identifiering av en person och autentisering.

24 §

Godtagbara kostnader och stödbelopp

Stödet för ett projekt beviljas i enlighet med en kostnadsmodell som den beviljande myndigheten godkänt eller utifrån godtagbara, faktiska, behövliga och till beloppet rimliga kostnader som projektet orsakar.

Finansieringsposterna i enlighet med projektets finansieringsplan ska betalas ut i pengar med undantag för projektets självfinansieringsandel och, när det gäller Europeiska socialfondens projekt, andras lönekostnader som det inte betalas stöd för än stödmottagarens.

Naturaprestationer som avses i artikel 59 i den allmänna förordningen kan inte användas i strukturfondsprojekt.

Stöd kan inte beviljas till den del andelen offentlig finansiering av de godtagbara kostnaderna för projektet överskrider det maximala offentliga stöd som anges i Europeiska unionens lagstiftning.

Närmare bestämmelser om stödformer, grunderna för hur de bestäms, om användningsändamålen samt om maxibelopp eller maximandelar av stöd samt om förfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Stöd villkor

På användning av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007). I sådana fall ska stödmottagaren lämna en redogörelse för genomförandet av upphandlingen, om inte stödet för projektet beviljats i enlighet med förfarandet för engångsansättning.

Stödmottagaren är skyldig att förvara allt bokföringsmaterial och övriga handlingar som anknyter till projektet, på ett sådant sätt att det är möjligt att övervaka användningen av stödet. Bokföringsmaterialet ska förvaras på det sätt som bestäms i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen (1336/1997).

Närmare bestämmelser om bevaring av handlingar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Ansökan om utbetalning

Ansökan om utbetalning ska göras elektroniskt till den behöriga myndigheten. I andra system än datasystemet EURA 2014 kan ansökan om utbetalning även göras elektroniskt via nättjänsten eller på blankett hos den behöriga myndigheten. Ansökan ska vara undertecknad.

27 §

Anmälan som gäller återkrav och redovisning av utgifter

De förmedlande organen och förvaltningsmyndigheten ska på det sätt som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning underrätta den i 9 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten avsedda attesterande myndigheten om konstaterade oegentligheter och om de åtgärder för återkrav och andra åtgärder som vidtagits för att korrigera felaktigheter.

Om åtgärder som behövs med beaktande av arten och omfattningen av en felaktighet inte har vidtagits, kan den attesterande myndigheten ålägga de förmedlande organen eller förvaltningsmyndigheten att inom utsatt tid vidta åtgärder genom vilka felaktigheten kan korrigeras eller en upprepnings av felaktigheten förhindras.

Förvaltningsmyndigheten ska säkerställa att de åtgärder som avses i 1 mom. är förenliga med Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen.

När den attesterande myndigheten avfattar en redovisning av utgifter till kommissionen ansvarar den för att de i 1 mom. avsedda åtgärderna beaktas vid avfattandet av redovisningen.

Närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet

Utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter har arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden samt andra förmedlande organ och revisionsmyndigheten trots bestämmelserna om sekretess rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få för behandlingen av ett stödärende nödvändiga uppgifter som

gäller sökanden eller stödmottagaren, dennes ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet och finansiering med offentliga medel samt andra omständigheter som är betydelsefulla med beaktande av stödet.

Sambandet mellan de uppgifter som begärs och det ärende som behandlas samt uppgifternas nödvändighet ska motiveras vid begäran om uppgifter.

De myndigheter enligt 1 mom. som har rätt att få uppgifter har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag och till institutioner inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter om stödmottagaren som erhållits vid skötseln av arbetsuppgifter enligt denna lag och som behövs för fullgörande av den kontrolluppgift som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Arbets- och näringsministeriet, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna och andra förmedlande organ har rätt att trots bestämmelserna om sekretess avgiftsfritt av skatteförvaltningen få sådana uppgifter om sökanden och stödmottagaren som är nödvändiga med tanke på beviljande av stöd eller övervakning av stödet.

Uppgifterna enligt 1 och 4 mom. kan överlämnas också elektroniskt eller med hjälp av en teknisk anslutning.

Uppgifter som erhållits i enlighet med 1–4 mom. får inte användas för andra ändamål än det för vilket de har begärts.

29 §

Strukturfondsprogrammets datasystem

Inom strukturfondsprogrammet används datasystemet EURA 2014 som förvaltas av arbets- och näringsministeriet. Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att datasystemet uppfyller de krav som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och i denna lag. Datasystemet används för skötsel av de uppgifter som anges i Europeiska unionens lagstiftning, lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

samt i denna lag. De förmedlande organen ansvarar för att sådana korrekta och tillräckliga uppgifter som behövs för ansökan, beviljande, utbetalning och övervakning av stöd lagras i datasystemet EURA 2014.

Vid överföring av uppgifter från något annat informationssystem ansvarar hjälpsystemets ägare för att den överförda informationens innehåll och exakthet motsvarar informationsinnehållet i datasystemet EURA 2014. Hjälpsystemets ägare är skyldig att iaktta de innehållsmässiga krav som gäller datasystemet EURA 2014.

Den som ansökt om stöd har rätt att i datasystemet EURA 2014 följa hur ärendet med ansökan om stöd och utbetalningen, kontrollen och återkrävande av stödet framskrider i datasystemet EURA 2014 och de beslut som fattats.

För att det skulle vara möjligt att följa hur ärendet framskrider förutsätts stark elektronisk autentisering.

Närmare bestämmelser om hjälpsystemsägares skyldighet att följa datasystemet EURA 2014:s datastyrningsplan och om lagring av andra uppgifter än personuppgifter i systemet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Uppgifternas offentlighet och bevaringen av uppgifter

På de i datasystemet lagrade uppgifternas offentlighet tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Offentliga är dessutom sådana uppgifter som medlemsstaterna i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning på området i fråga är skyldiga att offentliggöra. Förvaltningsmyndigheten sörjer för att de uppgifter om stödmottagare, projekt och stödbelopp som lagrats i datasystemet ges offentlighet i de fall och på det sätt som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter.

Förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till den behöriga myndigheten i Europeiska unionen lämna ut sådana i datasystemet EURA

2014 lagrade uppgifter som behövs vid tillsynen över att Europeiska unionens lagstiftning och den tillämpliga nationella lagstiftningen har iakttagits vid beviljandet av stöd från strukturfonderna.

På den registrerades rätt att granska de uppgifter som finns om honom eller henne i datasystemet, att korrigera fel eller brister som finns i informationen och att avlägsna föråldrad och onödigt information tillämpas personuppgiftslagen (523/1999).

Om Europeiska unionens lagstiftning förutsätter att det för övervakning av statligt stöd eller annat stöd ska inrättas register, ska ett sådant register som krävs bildas av uppgifterna i datasystemet EURA 2014, och uppgifterna i det överförs vid behov till ett register över stöd av mindre betydelse eller över något annat stöd.

Närmare bestämmelser om bevaring av uppgifter och om tidsfristerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

31 §

Delgivning av beslut

Ett beslut med anledning av en elektronisk ansökan delges på det sätt som föreskrivs i 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2002).

Andra beslut som avses i denna lag får delges i enlighet med 1 mom., om den som saken gäller ger sitt samtycke. I annat fall delges beslutet på det sätt som föreskrivs i 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

32 §

Revisionsmyndighetens inspektionsrätt

Revisionsmyndigheten får med avseende på användningen av strukturfondsmedel utföra inspektioner av förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten, de förmedlande organen och stödmottagarna. När ett enskilt projekt inspekteras gäller inspektionsrätten projektet och dess finansiering i sin helhet.

Revisionsmyndigheten kan genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för dess räkning utföra en i 1 mom. avsedd sådan inspektion av förmedlande organ och stödmottagare och som gäller användningen av strukturfondsmedel. Revisorn ska vara en av revisionsnämnden för offentlig förvaltning och ekonomi godkänd revisor (OFR-revisor) eller revisionsammanslutning (OFR-sammanslutning), en av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-revisor) eller revisionssammanslutning (CGR-sammanslutning) eller en av en handelskammare godkänd revisor (HGR-revisor) eller revisionssammanslutning (HGR-sammanslutning).

På revisorn tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar samt förvaltningslagen, språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

För att en inspektion ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelsefulla med tanke på den åtgärd som stöds och användningen av stödet, samt granska förhållandena hos stödmottagaren och dennas informationssystem och handlingar. Den som utför inspektionen har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av stöd, om genomförandet av inspektionen på tillbörligt sätt förutsätter detta.

De myndigheter som nämns i 1 mom. har rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen för inspektionen.

33 §

Förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt

Förvaltningsmyndigheten får utföra inspektioner av förmedlande organ och stödmottagare. När ett enskilt projekt inspekteras gäller inspektionsrätten projektet och dess finansiering i sin helhet.

Förvaltningsmyndigheten kan genom sitt beslut bemyndiga en annan myndighet eller

en oberoende revisor att utföra en inspektion som avses i 1 mom.

På revisorer tillämpas bestämmelserna i 32 § 2 och 3 mom.

34 §

Den attesterande myndighetens inspektionsrätt

Den attesterande myndigheten får med avseende på användningen av strukturfondsmedel utföra inspektioner av förvaltningsmyndigheten, de förmedlande organen och stödmottagarna. När ett enskilt projekt inspekteras gäller inspektionsrätten projektet och dess finansiering i sin helhet.

Den attesterande myndigheten kan genom sitt beslut bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att utföra en inspektion som avses i 1 mom.

På revisorer tillämpas bestämmelserna i 32 § 2 och 3 mom.

35 §

Verkställighet av återkravsbeslutet inom strukturfondsprogrammet

Det ministerium eller landskapsförbund som beviljat stöd ansvarar för verkställigheten av återkravsbeslut. Om stödet har beviljats av en närings-, trafik- och miljöcentral, ansvarar den närings-, trafik- och miljöcentral som har beviljat stödet eller den närings-, trafik- och miljöcentral som har ålagts uppdraget för återkrävande av stödet.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

36 §

Återbetalning av stöd

Stödmottagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett stöd, antingen i sin helhet eller delvis, som denne fått på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan

grund. Stödmottagaren ska också återbetala stödet helt eller delvis, om stödet inte har kunnat användas på det sätt som förutsätts i stödbeslutet. Om det överbetalda beloppet uppgår till högst 100 euro, behöver det inte återbetalas.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan det stöd som beviljats på kalkylmässiga grunder och de faktiska kostnaderna.

37 §

Återkrav och upphörande av utbetalning

Den behöriga myndigheten ska besluta att utbetalningen av stöd ska upphöra samt att redan utbetalt stöd ska återkrävas, om

1) det för beviljandet, utbetalningen eller övervakningen av stödet har lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter eller om sådana uppgifter har hemlighållits och lämnandet av felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållandet av uppgifter har haft inverkan på erhållandet av finansiering,

2) stödmottagaren har vägrat lämna behövliga uppgifter, dokument eller annat material för utbetalningen eller övervakningen av stödet eller i samband med en inspektion har vägrat uppfylla andra för stödmottagaren i lag föreskrivna förpliktelser för att möjliggöra inspektionen,

3) stödet har använts för något annat ändamål än vad det har beviljats för,

4) ägande- eller besittningsrätten till sådan egendom för vars förvärvande stödet beviljats har överlåtits innan fem år har förflutit från den dag då stödet betalades ut eller stödmottagaren har avslutat eller väsentligt inskränkt den verksamhet som var föremål för stödet,

5) det i ägandeförhållandena inom verksamhet som fått stöd i form av infrastrukturrellett investeringsstöd har skett väsentliga förändringar inom fem år från den dag då stödet betalades ut och om dessa förändringar inverkar på projektets natur eller förutsättningarna för genomförande av projektet eller om de oskäligt gynnar ett visst företag eller ofentligt samfund,

6) stödmottagaren väsentligen har underlåtit att iaktta villkoren i understödsbeslutet.

Den behöriga myndigheten kan bestämma att utbetalningen av ett stöd ska upphöra eller att stödet helt eller delvis ska återkrävas, om

1) stödmottagaren inte har iakttagit villkoren i understödsbeslutet,

2) stödmottagaren har blivit föremål för en utredningsåtgärd, försatts i likvidation eller konkurs eller blivit föremål för saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering (47/1993) och något annat inte följer av ändamålet med stödet,

3) stödet eller en del av det har beviljats eller utbetalats på felaktiga grunder.

Beloppet som uppgår till högst 100 euro, behöver det inte återkrävas.

I samprojekt svarar alla stödmottagare solidariskt för återbetalningen av stödet.

38 §

Ränta på belopp som återbetalas

På belopp som återbetalas eller återkrävs ska stödmottagaren från och med utbetalningsdagen betala ränta i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning eller, om saken inte regleras där, en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter.

39 §

Dröjsmålsränta

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på förfalldagen ska det på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning eller, om saken inte regleras där, enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

40 §

Jämkning av belopp som återkrävs

Den behöriga myndigheten kan avstå från att återkräva en del av det stöd som betalats

felaktigt eller utan grund eller att ta ut en del eller hela den ränta som ska betalas på stödbeloppet, om det med hänsyn till stödtagarens omständigheter och verksamhet som helhet betraktat är oskäligt att återkräva det fulla beloppet. Återkravet och indrivningen av ränta ska dock ske till fullt belopp, om Europeiska unionens lagstiftning förutsätter det.

41 §

Arbets- och näringsministeriets rätt att återkräva stöd

Arbets- och näringsministeriet kan bestämma att strukturfondsmedel eller motsvarande statliga medel eller enbart nationella statliga medel som har utbetalts till ett landskapsförbund ska återkrävas helt eller delvis, om landskapsförbundet använt medlen för något annat ändamål än vad de har beviljats för eller väsentligen brutit mot vad som föreskrivs om användningen av medlen eller mot villkoren i beslutet om anvisande av medlen.

42 §

Inspektionsrätt

Arbets- och näringsministeriet har rätt att inspektera genomförandet av de program som avses i denna lag samt beviljandet, utbetalningen, användningen och övervakningen av stöd som avses i denna lag. Social- och hälsovårdsministeriet, landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna har motsvarande rätt i fråga om de stöd som dessa beviljat.

Bestämmelser om Europeiska unionens institutioners inspektionsrätt i fråga om stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd finns i Europeiska unionens lagstiftning.

Om stöd har överfört till någon annan gäller inspektionsrätten enligt ovan också verksamheten hos mottagaren av överfört stöd.

De myndigheter som nämns i 1 mom. kan genom sina beslut bemyndiga andra myndigheter eller oberoende revisorer att utföra inspektionen. Revisorn ska vara en av revisionsnämnden för offentlig förvaltning och ekonomi godkänd revisor (OFR-revisor) eller revisionssammanslutning (OFR-sammanslutning), en av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-revisor) eller revisionssammanslutning (CGR-sammanslutning) eller en av en handelskammare godkänd revisor (HGR-revisor) eller revisionssammanslutning (HGR-sammanslutning).

För att inspektionen ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska myndigheten eller revisorn ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelsefulla med tanke på den åtgärd som stöds och användningen av stödet, och rätt att inspektera dessa samt granska förhållandena hos stödmottagaren och dennas informationssystem och handlingar. Inspektion får dock inte utföras i sådana lokaler och utrymmen som används för permanent boende. Den som utför inspektionen har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av stöd, om detta är nödvändigt för att inspektionen ska kunna utföras på tillbörligt sätt.

De myndigheter som nämns i 1 mom. har rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen för inspektionen.

43 §

Ändringsökande

I beslut av ett landskapsförbund får ändring sökas på det sätt som i kommunallagen (365/1995) föreskrivs om rättelseyrkande och kommunalbesvär.

I beslut som arbets- och näringsministeriet eller en närings-, trafik- och miljöcentral har fattat får omprövning begäras på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen hos den myndighet som fattat beslutet. I beslut som har fattats med anledning av begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos

förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

44 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av vissa program och projekt inom

arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (1652/2009).

På stöd som beviljats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde när stödet beviljades.

På stöd som beviljats eller kommer att beviljas inom ramen för strukturfondsprogram som har börjat genomföras före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

Helsingfors den 14 november 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Näringsminister *Jan Vapaavuori*